



ATESTATO Nr. 0428	KOMPLEKSAS	BENDRASIS PLANAS. RENGIMO ETAPAS. KONCEPCIJOS RENGIMO STADIJA	TOMAS	METAI
	U-0990		IV	2010



DAUGŲ MIESTO BENDRASIS PLANAS RENGIMO ETAPAS. SPRENDINIAI

**PLANAVIMO ORGANIZATORIUS:
ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

**BENDROJO PLANO RENGĖJAS:
UAB „URBANISTIKA“**

PAREIGOS	PAVARDĖ	PARAŠAS
DIREKTORIUS	J. JAZAVITAS	
DIR. PAV. VYR. ARCHITEKTAS	L. NAUJOKAITIS	
PROJEKTO VADOVĖ (A1225)	A. GRIGŪNIENĖ	

DAUGŲ MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SUDĖTIS

RENGIMO ETAPAS

- I Tomas** **1. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖS STADIJA**
Esamos būklės analizės aiškinamasis raštas
Brėžiniai:
1.1. Esamos būklės žemės naudojimo brėžinys M 1:5 000;
1.2. Esamos būklės inžinerinės infrastruktūros brėžinys M1:5 000.
- II Tomas** **2. KONCEPCIJOS RENGIMO STADIJA**
Koncepcijos rengimo aiškinamasis raštas
Pagrindiniai brėžiniai:
2.1. Miesto erdvinės raidos koncepcija (Pirmas ir Antras variantai M 1:5 000);
2.2. Miesto teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai (Pirmas ir Antras variantai M 1:5 000);
- III Tomas** **Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas**
- IV Tomas** **3. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO STADIJA**
Sprendinių konkretizavimo aiškinamasis raštas
Brėžiniai:

3.1. Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentai M 1:5 000;
3.2. Gamtinio kraštovaizdžio apsauga M 1:5 000;
3.3. Gyvenamųjų teritorijų, socialinė ir aptarnavimo infrastruktūra M 1:5 000;
3.4. Žaliųjų plotų sistemos vystymas M 1:5 000;
3.5. Nekilnojamo kultūros paveldo išsaugojimas, rekreacijos ir turizmo infrastruktūra, rekreacinių teritorijų vystymas M 1:5 000;
3.6. Susisiekimo infrastruktūra M 1:5 000;
3.7. Inžinerinė infrastruktūra M 1:5 000.

SPRENDINIŲ PASEKMIŲ VERTINIMO ETAPAS

- V Tomas** **Sprendinių poveikio vertinimas**

BAIGIAMASIS ETAPAS

- VI Tomas** **Bendrojo plano viešo svarstymo ataskaita**

TURINYS

Darbą parengusių specialistų sąrašas	4
IVADAS	5
1. MIESTO IŠORĖS STRUKTŪRA	8
1.1. Daugų miestas šalies, Alytaus regiono ir Alytaus rajono urbanistinės struktūros plėtros kontekste	8
1.2. Daugų miesto įtakos (plėtros) zonos	9
2. MIESTO STRUKTŪRA IR TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI	11
2.1. Miesto struktūra	11
2.2. Miesto teritorijos žemės naudojimas	15
2.2.1. Miesto užstatomos ir neužstatomos teritorijos	16
2.2.2. Miesto teritorijos funkcinės zonos ir tvarkymo reglamentai	17
2.3. Teritorinė plėtra ir miesto teritorijos balansas	22
2.4. Miesto teritorijų plėtros strategija	23
2.5. Sprendinių įgyvendinimo prioritetai	24
3. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA	27
3.1. Gamtinio karkaso formavimas	27
3.2. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga	32
3.3. Žaliųjų plotų sistemos vystymas	34
4. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA	40
4.1. Kultūros vertybių apsaugos lygmenys ir tikslai	40
4.2. Kultūros paveldo tvarkybos, naudojimo ir atgaivinimo prioritetai	40
4.3. Kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo reglamentavimas	41
4.4. Kultūros paveldo naudojimo turizmui gairės	42
4.5. Apsaugos įgyvendinimo ir stebėsenos (monitoringo) principai	43
4.6. Nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašas	43
5. GYVENAMŪJŲ TERITORIJŲ PLĖTRA	44
5.1. Gyvenamųjų teritorijų plėtros strategija	44
5.2. Daugų miesto gyventojų skaičiaus kaitos prognozė	45
5.3. Būsto plėtros prognozė	47
5.3.1. Gyventojų užimtumo struktūros pokyčių prognozė	48
5.3.2. Paslaugų infrastruktūros poreikio prognozė	49
5.4. Gyvenamųjų teritorijų plėtra	50
5.5. Mažaaukštės ir sodybinės statybos plėtra	50
5.6. Daugiaaukštės statybos plėtra	50
6. SOCIALINĖ APLINKA IR KULTŪRA, REKREACIJA IR TURIZMAS	52
6.1. Švietimo infrastruktūra	52
6.2. Asmens sveikatos priežiūros infrastruktūra	53
6.3. Socialinė infrastruktūra	54
6.4. Kultūrinė infrastruktūra	55
6.5. Prekybos infrastruktūros tinklo miesto teritorijoje vystymas	56
6.6. Rekreacija ir turizmas	56
7. PRAMONĖS, VERSLO TERITORIJŲ VYSTYMAS	60

7.1.	Pramonės ir naudingųjų iškasenų teritorijos	60
7.2.	Bendras naujų teritorijų poreikis ir poreikio tenkinimas	60
8.	SUSISIEKIMO SISTEMA	62
8.1.	Daugų miesto išorės perspektyviniai susisiekimo ryšiai	62
8.2.	Automobilizacijos lygis	62
8.3.	Viešasis transportas	63
8.4.	Daugų miesto gatvių tinklas	64
	8.4.1. <i>Transporto srautų prognozė pagrindinėse Daugų miesto gatvėse</i>	64
	8.4.2. <i>Daugų miesto gatvių kategorijos</i>	64
8.5.	Aptarnavimo infrastruktūra	66
	8.5.1. <i>Automobilių stovėjimas ir laikymas</i>	66
	8.5.2. <i>Degalinės</i>	67
8.6.	Bevariklis transportas	67
8.7.	Rekomenduojami Daugų miesto susisiekimo infrastruktūros projektai	68
9.	TECHNINĖ INFRASTRUKTŪRA	69
9.1.	Ekoinžinerinė infrastruktūra	69
	9.1.1. <i>Vandentieka</i>	69
	9.1.2. <i>Vandenvala</i>	70
	9.1.3. <i>Lietaus nuotekos</i>	71
	9.1.4. <i>Atliekų tvarkymas</i>	71
9.2.	Energetinės infrastruktūros vystymas	72
	9.2.1. <i>Elektros energijos tiekimas ir gamyba</i>	72
	9.2.2. <i>Gamtinių dujų tiekimas</i>	73
	9.2.3. <i>Šilumos tiekimas</i>	74
9.3.	Ryšių infrastruktūros vystymas	74
9.4.	Įgyvendinimo prioritetai	75
	9.4.1. <i>Ekoinžinerinės infrastruktūros vystymo prioritetai</i>	75
	9.4.2. <i>Energetikos infrastruktūros vystymo prioritetai</i>	75

PAGRINDINIAI ŽEMĖLAPIAI

- 1. Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentai M 1:5 000), Reglamentų lentelė*
- 2. Gamtinio kraštovaizdžio apsauga M 1:5 000*
- 3. Gyvenamųjų teritorijų, socialinė ir aptarnavimo infrastruktūra M 1:5 000*
- 4. Žaliųjų plotų sistemos vystymas M 1:5 000*
- 5. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo, rekreacijos ir turizmo infrastruktūra, rekreacinių teritorijų vystymas M 1:5 000*
- 6. Susisiekimo infrastruktūra M 1:5 000*
- 7. Inžinerinė infrastruktūra M 1:5 000*

DARBĄ PARENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS

UAB „URBANISTIKA“

1. *Alicija Grigūnienė* - darbo vadovė:
2. *Linas Naujokaitis* – projekto konsultantas - koordinatorius.
3. *Giedrė Ratkutė - Skačkauskienė*:
4. *Dalia Bagdonaitė*:
5. *Rasa Rudytė-Murauskienė*
6. *Valdas Maleckas*
7. *Nijolė Kučinskienė*:

VG TU TERITORIJŲ PLANAVIMO INSTITUTAS

8. Prof. dr. *Marija Burinskienė*:
9. Prof. dr. *Jūratė Jurevičienė*:
10. *Dovilė Lazauskaitė*:

ĮVADAS

Daugų miesto teritorijos bendrojo plano rengimo teisinė aplinka

Daugų miesto teritorijos bendrasis planas parengtas vadovaujantis:

- Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. K-193 „Dėl pritarimo projekto rengimui“.
- 2009 m. lapkričio 18 d. Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinta Planavimo darbų programa.
- Planavimo sąlygomis išduotomis Daugų miesto bendrojo plano rengimui.
- 2010 m. liepos 29 d. Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. K-260 „Dėl Daugų miesto bendrojo plano erdvinės raidos koncepcijos aprobavimo“.
- Galiojančiais bendrojo planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, Alytaus apskrities bendruoju (generaliniu) planu, Alytaus rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu.
- Galiojančiais specialiojo ir detaliojo planavimo dokumentais.

Daugų miesto teritorijos bendrasis planas rengiamas remiantis Lietuvos įstatymais, Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais norminiais dokumentais reglamentuojančiais planavimą, o taip pat 2009 m. spalio 5 d. paslaugų sutartimi Nr. 600. Planavimo sąlygos, kuriomis remiantis ruošiamas Daugų miesto teritorijos bendrasis planas:

- Alytaus rajono savivaldybės administracijos Architekto tarnybos planavimo sąlygos Nr. SL2-20, 2009-06-30;
- Alytaus apskrities viršininko administracijos planavimo sąlygos Nr. 3-1339-(10.2), 2009-06-25;
- Alytaus regiono AAD planavimo sąlygos Nr. ARST-5-120A, 2009-06-25;
- KPD Alytaus TP planavimo sąlygos Nr. 2A-139, 2009-06-22;
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos planavimo sąlygos Nr. PS-187, 2009-06-17;
- Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio skyriaus planavimo sąlygos, 2009-06-18;
- Akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ Kauno filialo raštas Nr. G-764, 2009-06-18;
- UAB „Tele2“ raštas Nr. ER-RJ-SD-6090, 2009-06-09;
- Valstybinės įmonės „Alytaus regiono keliai“ planavimo sąlygos Nr. PS1-24, 2009-06-14;
- RST Alytaus regiono Alytaus skyriaus raštas Nr. 30310-137, 2009-06-05;
- Alytaus apskrities priešgaisrinės priežiūros skyriaus raštas Nr. 59-26(8.117), 2009-06-17;
- Alytaus apskrities viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamento Alytaus rajono žemėtvarkos skyriaus planavimo sąlygos Nr. (1.49)D-5, 2009-06-12;
- TEO LT, AB planavimo sąlygos Nr. 2-210/2009, 2009-06-12;
- Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos raštas Nr. (28.37)1B-3450, 2009-06-10;
- Alytaus Visuomenės sveikatos centro planavimo sąlygos Nr. R1-669(4.24), 2009-06-11;
- Alytaus apskrities Vyriausiojo policijos komisariato Kelių policijos skyriaus raštas Nr. 52-S-6409, 2009-06-10;

- Alytaus rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus planavimo sąlygos Nr. ŽŪS-203, 2009-06-08.

Daugų miesto teritorijos bendrojo plano tikslai ir uždaviniai, rengimo eiga

Bendrasis planas – teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai (LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMAS 1995 m. gruodžio 12 d. Nr. I-1120 Vilnius. Nauja įstatymo redakcija nuo 2004 m. gegužės 1 d.). Bendrasis planas – svarbiausias miesto teritorijų planavimo dokumentas, sprendžiantis darnaus vystymo uždavinius, įgyvendinantis miesto viziją ir plėtros prioritetus.

Pagrindiniai Daugų miesto bendrojo plano tikslai – sudaryti palankiausias sąlygas miesto teritorijos darniam vystymuisi, užtikrinant prielaidas teigiamai ekonomikos ir socialinei raidai, kartu nepadarant žalos aplinkai, sudaryti optimalias gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas miestiečiams, užtikrinant jų gyvenamosios aplinkos kokybę, bei pasiūlyti kokybiškas ir išskirtines rekreacijos ir turizmo, kurortinio gydymo ir sveikatinimo paslaugas, paremtas vietiniais gamtiniais bei kultūriniais ištekliais, miesto svečiams. Rengiamo Daugų miesto teritorijos bendrojo plano pagrindiniai tikslai, suformuluoti 2009 m. lapkričio 18 d. Administracijos direktoriaus patvirtintoje „Planavimo darbų programoje“ bei Techninėje užduotyje, yra šie:

- Suformuoti Daugų miesto teritorijos vystymo erdvinę koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus, teritorijų funkcines zonas, nurodančias teritorijos integruotumą ir (ar) jos ypatumus;
- Nustatyti Daugų, kaip kurortinio miesto plėtros kryptis, suformuojant kurorto tipą;
- Sudaryti prielaidas rekreacinių arealų stiprinimui, organiškai gyvenamosios ir rekreacinės paskirties zonų tinklo sąveikai;
- Nustatyti kultūros paveldo rūšių apsaugos prioritetų zonas; įvertinti paveldo objektų fizinę būklę ir numatyti priemones būklės pagerinimui; numatyti kultūros paveldo objektų naudojimo, parengimo lankymui (pritaikymui turizmo reikmėms galimybes);
- Tobulinti miesto istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą bei formuoti architektūrinę erdvinę kompoziciją;
- Numatyti miesto teritorijų gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones, formuoti bendro naudojimo želdynų bei apsauginių želdynų sistemą, formuoti rekreacines zonas;
- Plėtoti miesto inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
- Nustatyti miesto teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti detaliuosius planus, nustatyti šių teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos prioritetus ir veiklos juose apribojimus;
- Numatyti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimą;
- Rezervuoti teritorijas komunikacinių koridorių ir kitų visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai;

- Nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus;
- Pagal bendrus vyraujančius požymius išdėstyti planuojamos teritorijos dalis (zonas), nurodant pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ir (ar) pobūdį (pobūdis pažymimas tais atvejais, kai jo turinys įtakoja numatomo teritorijos tvarkymo reglamento reikalavimus);
- Įvertinti kultūros paveldo objektų gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio dabartinę būseną, ypatumus, nustatyti jų saugojimo principus.

Naujasis Daugų miesto bendrasis planas turi tapti praktišku planavimo dokumentu, suprantamu miesto gyventojams, norintiems gyventi jaukiame, patogiam mieste. Bendrasis planas turi tarnauti priimant sprendimus dėl investicijų, tapti stabilumą mieste užtikrinančiu garantu, tapti pagrindiniu miesto statybų kodeksu, koordinuojančiu visuomenės, valdžios, verslo veiksmus, bei leidžiančiu racionaliai panaudoti esamus išteklius.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo etapą sudaro esamos būklės analizės stadija, koncepcijos rengimo stadija, sprendinių konkretizavimo stadija. Atlikus Daugų miesto teritorijos bendrojo plano esamos būklės analizę, buvo pereita prie antrosios rengimo etapo stadijos – teritorijos vystymo koncepcijos. Rengiant Daugų miesto teritorijos bendrojo plano koncepciją buvo remiamasi Europos Sąjungoje visuotinai priimta tvaraus (tausojančio ir subalansuoto) vystymosi ideologija. Tam, kad nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas Daugų miesto teritorijos vystymo koncepcijos įgyvendinimo pasekmes aplinkai, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu buvo konsultuotasi su tam tikromis valstybės ir savivaldybės institucijomis, visuomene, buvo atsižvelgta į šių konsultacijų ir kitų viešumą užtikrinančių procedūrų rezultatus. 2010-07-29 Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. K-260 „Dėl Daugų miesto bendrojo plano erdvinės raidos koncepcijos aprobavimo“ buvo patvirtinta Daugų miesto bendrojo plano dalis – teritorijos vystymo erdvinės raidos koncepcija.

Ilgalaikė miesto teritorijos subalansuotos plėtros koncepcija buvo parengta 20-čiai metų. Ja vadovaujantis rengiami, detalizuojami bendrojo plano sprendiniai. Detalizuoti Daugų miesto teritorijos vystymo sprendiniai rengiami 10-ties metų laikotarpiui – iki 2020 metų.

Pateikiama Daugų miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių medžiaga suskirstyta į 9 skyrius, iliustruotus grafikais ir schemomis. Grafinę dalį sudaro brėžiniai, parengti pagal patvirtintoje Planavimo darbų programoje Sprendinių konkretizavimo stadijoje numatytų brėžinių temas: Miesto išorės struktūra; Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentai; Reglamentų lentelė; Gamtinio kraštovaizdžio apsauga; Gyvenamųjų teritorijų, socialinės ir aptarnavimo infrastruktūros plėtojimas; Žaliųjų plotų sistemos vystymas; Kultūros paveldo objektų išsaugojimas, rekreacijos, turizmo plėtojimas, rekreacinių teritorijų vystymas; Susisiekimo infrastruktūra; Inžinerinė infrastruktūra.

1. MIESTO IŠORĖS STRUKTŪRA

1.1. Daugų miestas šalies, Alytaus regiono ir Alytaus rajono urbanistinės struktūros plėtros kontekste.

Teritorijoje, kuri iki 2010 metų liepos 1 dienos buvo priskiriama Alytaus apskričiai (toliau tekste Alytaus apskritis), yra susiklostęs gana tolygus (išskyrus apskrities pietrytinę dalį) gyvenamųjų vietovių tinklas, kuriame dominuoja kiek gyventojų skaičiumi, tiek ir ekonominiu socialiniu potencialu apskrities centras Alytus, kuris priskiriamas regioninei A kategorijai.

Alytaus apskrities periferinė padėtis (didelė apskrities teritorijos dalis yra pasienio zonoje) ir didelė ekonominė socialinė diferenciacija tarp gyvenamųjų vietovių suformuoja atitinkamas gyvenamųjų vietovių tinklo plėtojimo nuostatas, kurios turi remtis darnaus vystimosi strategija ir realizuoti regioninės politikos priemonėmis. Nežiūrint bendro ir, tuo pačiu, miestų gyventojų skaičiaus mažėjimo, urbanizacijos procesas vyks augant ekonomikai ir gerėjant gyvenimo kokybei. Gyvenamosios vietovės vystysis visų pirma vidinių teritorinių rezervų sąskaita, o didesni ir sparčiau augantys miestai – užimant gretimas teritorijas.

Alytaus apskrityje susiklostė kelių hierarchinių lygių gyvenamųjų vietovių tinklas. Jį sudaro:

- Alytus – regiono (apskrities) centras ir Alytaus rajono savivaldybės centras,
- Druskininkai, Lazdijai ir Varėna – atitinkamų savivaldybių centrai,
- **Daugai**, Simnas, Veisiejai – miestai, potencialiai galintys tapti savivaldybių centrais,
- Merkinė – miestelio statusą turinti vietovė, tačiau dėl savo geografinės padėties, istorinės praeities ir patogios dislokacijos prie magistralinių ir krašto kelių, galinti tapti perspektyviu savivaldybės centru.

Apie Daugus galima pasakyti, kad per Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo laikotarpį (iki 2020 metų) miesteliui numatoma dvejopa plėtra:

- perspektyvinis naujos savivaldybės centras,
- galima kurortinė vietovė, siekianti įteisinti savo rekreacinį statusą.

Ši pirmoji priemonė nėra savitikslių, jos tikslas – padėti kurti pilietinei visuomenei, sužadinti visuomenės iniciatyvas vietose, didinti administracinius gebėjimus ir sudaryti palankias sąlygas ekonomikai, infrastruktūrai vystyti ir gyvenimo kokybei gerinti. Tolimesnio urbanistinių centrų vystymo kryptys diferencijuojamos priklausomai nuo miesto administracinio statuso, dydžio, socialinio ekonominio potencialo ir pagrindinių funkcijų: Naujų galimų savivaldybių (**Daugų**, Simno, Veisiejų, Merkinės) pagrindinės vystymo kryptys būtų:

- savivaldybių bendruomenių pastangų inicijavimas ir rėmimas verslui plėtoti,
- gyventojų įtraukimas į aktyvią veiklą, stiprinant savivaldybės potencialą,
- savivaldybių strateginių plėtros planų rengimas ir jų įgyvendinimo priemonių realizavimas.

Visi aukščiau išvardinti esami ir naujai steigiami savivaldybių centrai, jų tarpusavio ryšiai sudaro apskrities urbanistinį karkasą, kuris apskrities lygmenyje detalizuoja ir papildoma šalies urbanistinį karkasą, pateiktą ir patvirtintą Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šiame urbanistiniame karkase pagrindinį stiprinantį vaidmenį atlieka

Alytus ir Druskininkai. Pastarieji dėl savo specifinės funkcijos, pakankamo potencialo ir teritorinio išsidėstymo realiai tampa didelio pietų Lietuvos rekreacinio regiono centru, kuriame Daugai kaip kurortinė vietovė užims reikšmingą rekreacinio centro padėtį.

Įvertinant abi Daugų miestelio plėtros nuostatas Bendrojo plano kontekste, jos viena kitai neprieštarauja, o tik papildo. Iki 2020 m. numatoma įkurti kurortinės vietovės statusą turintį savivaldybės centrą.

1.2. Daugų miesto įtakos (plėtros) zonos

Daugų miesto teritorija konsoliduojama su Daugų kaimo, Salos teritorijomis, kaip buvo numatyta ankstesniajame Bendrajame plane (rengėjas „Urbanistika“ 19XXm.). Didžiausią įtaką Daugų miesteliui turi teritorijos esančios vakarinėje miestelio dalyje, kurios priskirtos *Ugž* zonai, jose galima tolimesnė gyvenamųjų teritorijų plėtra, o link kelio galima infrastruktūrai, pramonės bei sandėliavimui skirtos teritorijos. Tai sąlygoja gretimųbių ryšius susijusius su užstatytos teritorijos plėtimu vakarų kryptimi. Tai ypač patogu, nes priartėjama prie esamo kelio, kas leidžia plėtoti su susisiekimo infrastruktūra ir sistemos aptarnavimu, krovinių sandėliavimu ir panašius verslus.

Perspektyvių gyvenamųjų vietovių plėtros zona (*X – Ugž*), išsidėsčiusi į vakarus nuo Daugų. Statyba galima teritorijų planavimo dokumentuose numatytose teritorijose, skirtose gyvenamosioms, pramonės ir sandėliavimo objektų, komercinės paskirties ir smulkaus verslo, rekreacinių objektų išdėstymui;

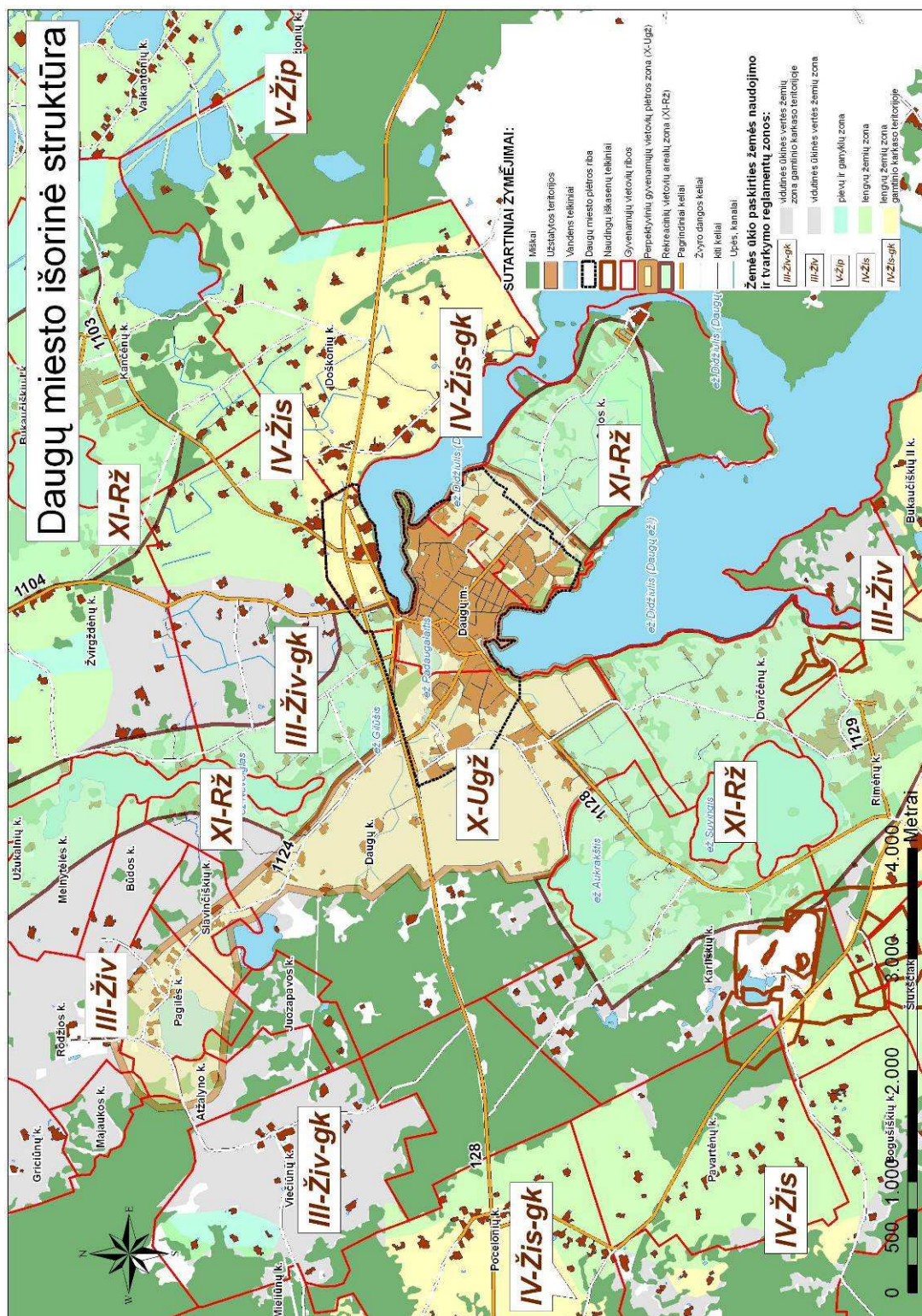
Miestelis išsidėstęs Didžiulio(Daugų) ežero pusiasalyje, todėl tolimesnės plėtros galimybės ribotos ir ši tiek teoriškai tiek praktiškai galima vakarų kryptimi, kurioje numatyta perspektyvių vietovių plėtros zona. Rekreaciniu vietovių arealu zona (*XI – Rž*). juose esančios gyvenamosios vietovės, tarp jų – tvarkytini ir remtini vienkiemiai, smulkūs kaimai, kuriuose plėtojami tradiciniai amatai, paslaugos, pramogos, verslas, turizmas. Šiose vietovėse rekreacinių statinių statyba gali būti detaliuosiuose planuose numatytose vietose arba jau esamose sodybose, pertvarkant esamus statinius.

Gretimųbės susisiekiiančios su Daugų miestelio užstatymo riba pietinėje dalyje skirtinos rekreacinei paskirčiai, kas leidžia geriau panaudoti vertingas kraštovaizdžio požiūriu teritorijas, plėtoti paslaugas bei pramogas sietinas su turizmu ir rekreacija. Pietinės pusiasalio dalies teritorijos panaudojimas rekreacijai teigiamai įtakos Daugų miestelio gyventojų gyvenimo kokybę, nes užtikrins naujų darbo vietų kūrimą, skatins ekonominį viso miestelio augimą, vertingos gamtiniu-rekreaciniu požiūriu teritorijos leis plėtoti tradicinius amatus, paslaugas, skatins su turizmu susijusius verslus, o tuo pačiu taps papildomu traukos centru Pietų Lietuva keliaujantiems turistams. Esama ir plėtotina pusiasalio pietinės dalies teritorija yra dvi gretimųbės, kurios visapusiškai įtakoja viena kitą, o vienos vystymasis skatins ir kitos teritorijos augimą. Dabartiniai Daugai su turima infrastruktūra neišvengiamai pradinėje stadijoje bus donoru, kurio paslaugomis naudosis pietinės teritorijos dalies naujakuriai, tuo tarpu ateityje jų sukurtomis paslaugomis ir pramogomis bei verslais bus užtikrinta Daugų miestelio gyventojų tolimesnė gyvenimo kokybė.

Vertinant Daugų miestelio išorinę aplinką gyvenimo kokybės ir susisiekimo sistemos požiūriu reikia pastebėti, kad šiaurinėje dalyje miestelio plėtrą riboja 128 krašto kelias Valkininkų geležinkelio st.-Daugai- Alytus. Šis Alytaus rajono krašto kelias turi didelių rezervų perspektyvoje praleisti žymiai didesnius transporto srautus, prieš tai atlikus jo modernizavimą.

Pagrindiniai išorinės aplinkos raidos tikslai yra rezervuoti teritorijas vakarinėje ir šiaurinėje Daugų miestelio dalyje link krašto kelio 128 Valkininkų geležinkelio st.-Daugai- Alytus, kad sudaryti galimybę plėsti mažaukštę gyvenamąją statybą bei pramonę ir verslą. Tuo tarpu pietinėje pusiasalio dalyje numatyti rekreacinių teritorijų plėtrą.

Tokiu būdu bus sudarytos sąlygos įgyvendinti abu Daugų miesto bendrajame plane numatytus tikslus- įkurti Dauguose savivaldybės centrą ir kurortinę vietovę.



2. MIESTO STRUKTŪRA IR TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI

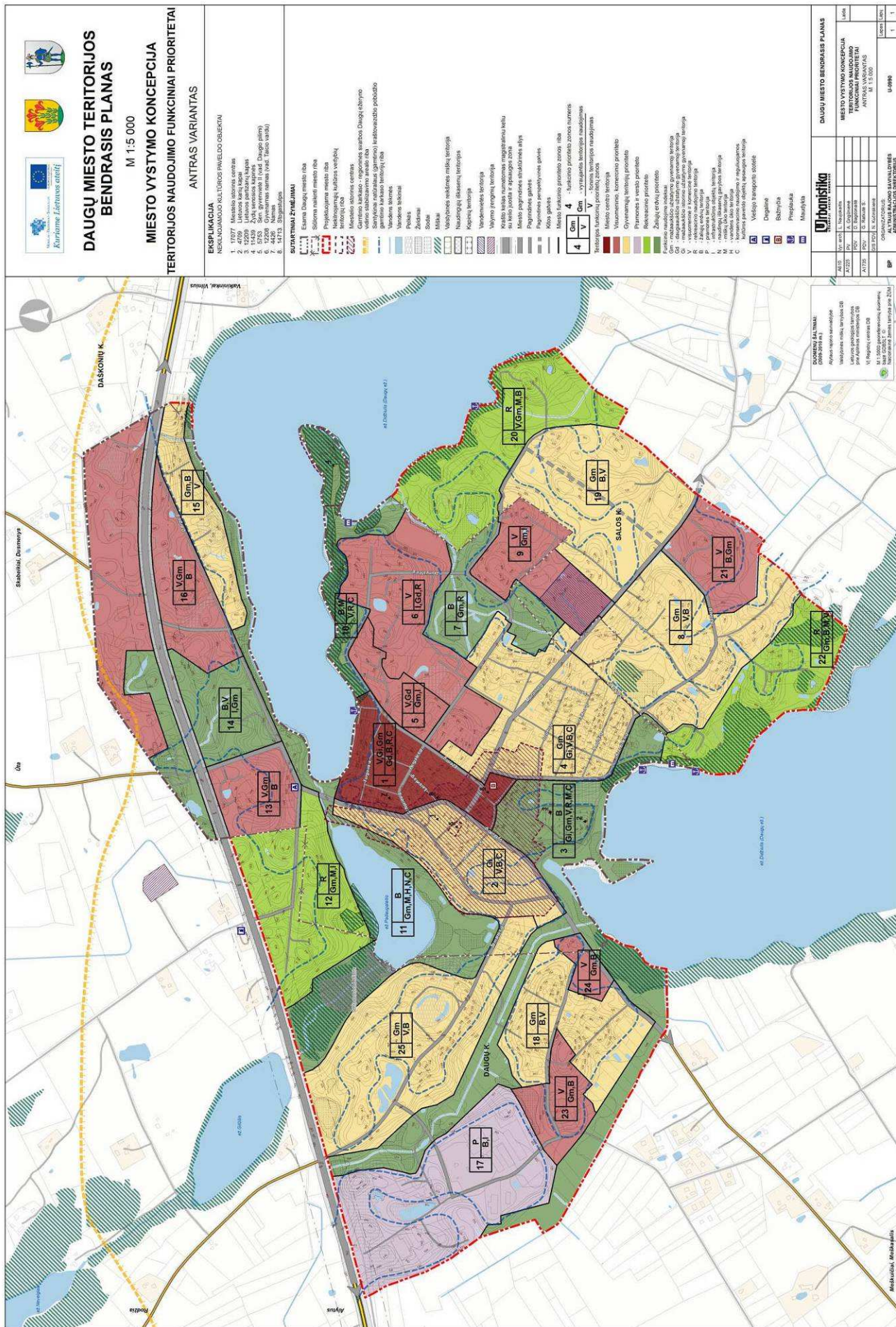
Daugų miesto bendrojo plano sprendiniai nurodo miesto vystymosi kryptis ir teritorinės plėtros prioritetus iki 2020 metų. Bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami atskiri sklypai. Pavienių sklypų žemės naudojimo režimai bei tvarkymo ir apsaugos reglamentai nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose – teritorijos specialiuosiuose ir/ar detaliuosiuose planuose. Bendrojo plano sprendiniai užtikrina pradėtų planavimo darbų ir statybų tęstinumą, garantuoja investicijų stabilumą.

2.1. Miesto struktūra

Bendrojo plano sprendiniai iki 2020 m. parengti pagal miesto teritorijos vystymo koncepciją, nustatiusią miesto teritorijos plėtros prioritetus iki 2030 metų. Koncepcijoje nustatyti miesto teritorijos vystymo tikslai ir pagrindinės plėtros kryptys toliau konkretizuotos bendrojo plano sprendiniuose.

Patvirtintas II koncepcijos variantas (miesto plėtra integruojant gretimas užstatytas teritorijas) - tai darnios miesto plėtros perspektyva, formuojanti optimalią miesto struktūrą, nustatant miesto teritorijos naudojimo funkcinius prioritetus. Koncepcijoje numatoma Daugų miesto teritorinė plėtra rytų ir vakarų kryptimis, prijungiant Salos ir Daugų kaimų užstatytas teritorijas. Šias teritorijas tikslinga integruoti į miesto struktūrą, kad užtikrinti teritorijų kompleksinį planavimą ir išvengti stichinės urbanizacijos. Šie miesto teritorinės plėtros sprendiniai užtikrinta ir ankstesnių miesto bendrųjų (generalinių) planų sprendinių tęstinumą. Miesto centro teritorijoje skatinamas administravimo, biurų, kultūrinių, komercinių objektų koncentravimas tuo didinant centro aktyvumą, jo fizinės būklės gerinimą. Šiame variante siūloma ne tik gyvenamųjų teritorijų renovacija, bet ir nauja plėtra. Naujos teritorijos įsisavinamos kompleksiskai, rezervuojant plotus viešosioms erdvėms, infrastruktūrai. Planuojama miesto želdynų sistema integruojanti rekreacinio potencialo teritorijas. Miesto plėtros teritorijos vakarų dalyje prie krašto kelio, išskiriama pramonės ir verslo prioriteto teritorija, kurioje skatinamos gamybos, sandėliavimo, logistikos veiklos.

Daugų miesto teritorijos struktūrą (žiūr. patvirtintą miesto teritorijos koncepciją) sudaro miesto planinė ir erdvinė struktūra, pagrindinių miesto funkcinių zonų išsidėstymas ir tarpusavio ryšiai bei charakteringos miesto morfostruktūros elementų įvairovė. Miesto erdvinę struktūrą siekiama vystyti sudarant optimalų balansą tarp urbanizuotų ir laisvų erdvių, saugant vertingą kraštovaizdį.



Pagrindiniai optimalios Daugų miesto struktūros vystymo principai yra:

- miesto centro formavimas, saugant esamą fizinę aplinką, pritaikant ją kintantiems poreikiams;
- funkcinis ir fizinis neefektyviai naudojamų centro teritorijų pertvarkymas, miesto centro gyvybingumui skatinti;
- miesto lokalių centrų kūrimas ir stiprinimas;
- urbanistinių jungčių - miesto pagrindinių gatvių tinklo formavimas, miesto ryšių funkcionavimo užtikrinimas,
- gyvenamosios aplinkos, viešųjų erdvių ir kitų teritorijų modernizavimas;
- polifunkciškumą skatinantis funkcinis ir fizinis neefektyviai naudojamų teritorijų pertvarkymas (konversija);
- užstatymo struktūrizavimas;
- nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga;
- gamtinio karkaso elementų saugojimas;
- rekreacinių centrų stiprinimas ir rekreacinių teritorijų plėtra;
- miesto ir priemiesčių plėtros suderinamumas.

Daugų miesto teritorijos koncepcijos pagrindu parengti miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniai, kuriuose numatytos priemonės:

- užtikrinančios gyvenimo kokybės augimą;
- leidžiančios valdyti miesto plėtrą pagal darnios plėtros principus.

Planuojamos Daugų miesto urbanistinės struktūros įgyvendinimas yra ilgas miesto plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų. Pagrindinis tikslas, vystant miestą ir tobulinant miesto struktūrą, yra sudaryti optimalias gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas miestiečiams, užtikrinant jų gyvenamosios aplinkos kokybę,

Pagrindinio tikslo siekiama įgyvendinant darnaus vystymo principus:

- vystant policentrišką miesto struktūrą;
- skatinant daugiafunkcinį žemės naudojimą;
- skatinant vidinę miesto teritorijos plėtrą, racionaliau urbanizuojant teritorijas;
- skatinant verslo, paslaugų infrastruktūros ir ūkinės veiklos vystymą, didinant gyventojų užimtumą.

Bendrojo plano sprendiniai parengti laikantis šių reglamentavimo principų, taikomų atsižvelgiant į planuojamų miesto teritorijų užstatymą:

1. Esamos užstatytos teritorijos:

- Miestelio istorinis centras - urbanistinio draustinio teritorija – saugoma urbanistinė struktūra, jos vertingosios savybės: gatvių tinklas, istorinės aikštės planas, užstatymo fragmentas, siekiama jo vertybės požymių išlaikymo ir perdavimo ateinančioms kartoms. Teritorija saugoma ir tvarkoma pagal specialiuosius paveldosaugos planus ir reikalavimus; palaikomas smulkus verslas ir gyvenamoji funkcija. Siūlomas polifunkcinis žemės naudojimas, apimantis komercinių, visuomeninių, gyvenamųjų ir rekreacinių objektų statybą.

- Miesto centro teritorija – tvarkoma ir formuojama saugant vertinguosius istorinio centro urbanistinės struktūros elementus, siekiama centro gyvybingumo, fizinės aplinkos kokybės, ekonominio aktyvumo ir socialinės integracijos skatinimui. Skatinama funkcijų įvairovė, palaikoma visuomeninė - komercinė ir gyvenamoji funkcija; siekiama labai geros architektūros erdvių ir užstatymo kokybės.
 - Modernizuojamos teritorijos, kuriose skatinama funkcijų įvairovė.
 - Konvertuojamos teritorijos – neefektyviai naudojamose pramonės, gamybinių, komunalinių objektų teritorijose.
 - Esamos daugiaaukščio ir mažaukščio užstatymo gyvenamosios teritorijos – gyvenamųjų pastatų ir teritorijų modernizavimas, socialinės infrastruktūros ir darbo vietų plėtra.
2. Naujos plėtros teritorijos vystomos kompleksiškai, siekiant darnios plėtros. Planuojant numatomas teritorinis rezervas inžinerinei ir susisiekimo infrastruktūrai, socialinei infrastruktūrai bei bendrojo naudojimo ir apsauginiams želdiniams. Tai:
- naujos mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos už miesto juridinių ribų;
 - naujos integruotų funkcijų intensyvios plėtros teritorijos (nauji lokalūs centrai) miesto ribose ir už miesto juridinių ribų;
 - naujos rekreacinės, turizmo infrastruktūrai plėtoti teritorijos miesto ribose ir už miesto juridinių ribų;
 - naujos ekstensyvios plėtros teritorijos (mažo užstatymo intensyvumo teritorijos) miesto ribose ir už miesto juridinių ribų.
3. Miesto žaliosios ir rekreacinės teritorijos:
- Skatinama rekreacinio naudojimo funkcija, pertvarkant, renovuojant, konvertuojant esamas užstatytas teritorijas ir numatant naujų rekreacinių teritorijų įsisavinimą.
 - Gamtinio karkaso elementai; teritorijos, kuriose dominuoja želdiniai, miškai, bendrieji želdynai, vandenys; palaikoma rekreacinė funkcija.

Miesto viešosios erdvės turi būti saugios, komfortiškos ir kokybiškos. Numatomas planuojamų ir esamų miesto žaliųjų plotų kokybinis pagerinimas, sukuriant privalomą rekreacinę infrastruktūrą. Naujai užstatomose teritorijose planuojama želdynų sistema.

2.2. Miesto teritorijos žemės naudojimas

Bendrojo plano sprendiniai nurodo miesto teritorijos funkcines zonas, kuriose nustatyta galima žemės naudojimo paskirtis ir žemės naudojimo būdai bei užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reglamentai. Planuojamos funkcinės zonos ir nustatyti šių zonų tvarkomieji reglamentai pavaizduoti Daugų miesto bendrojo plano sprendinių pagrindiniame brėžinyje. Planuojamos funkcinės zonos apima atskiras miesto dalis, pasižyminčias gamtinės aplinkos ir urbanistinių sąlygų bei prioritетinių teritorijos funkcinių interesų panašumu. Sprendiniuose numatyti esminiai funkcinių zonų plėtros principai, formuojantys subalansuotą polifunkcinį miesto atskirų kvartalų užstatymą.

Bendrojo plano sprendinių pagrindiniame brėžinyje išskirtos funkcinio naudojimo prioriteto zonos pažymėtos atitinkamomis spalvomis. Funkcinių zonų pagrindiniai

tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentai nurodyti reglamentų lentelėje. Nustatyti šie reglamentai:

- vyraujantys teritorijos (funkcinės zonos) požymiai;
- galima pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis ir naudojimo būdas;
- rekomenduojama teritorijų (atskirų funkcinių zonų) struktūros sandara;
- galimas maksimalus užstatymo intensyvumas;
- galimas maksimalus pastatų aukštingumas.

2.2.1. Miesto užstatomos ir neužstatomos teritorijos

Siekiant užtikrinti Daugų miesto patvirtintoje koncepcijoje iki 2030 metų numatytą plėtros vystymą ir gamtinių bei kultūros paveldo teritorijų apsaugą, sprendiniuose iki 2020 metų numatytos miesto teritorijos (funkcinės zonos) skirstomos į užstatomas ir neužstatomas teritorijas. Planuojamos neužstatytos teritorijos užtikrina miesto gamtinės aplinkos apsaugą.

1. Užstatomos teritorijos.

Reglamentų lentelėje surašyti šioms teritorijoms nustatyti teritorijos naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentai.

Sprendiniuose išskirtos šios užstatomos teritorijų funkcinės zonos:

1. *Miesto centro teritorija.* Teritorija, skirta centrinių funkcijų – valdymo, administravimo, kultūrinių funkcijų koncentravimui, vyrauja visuomeninė, komercinė, rekreacinė ir gyvenamoji funkcija; siekiama labai geros architektūros erdvių ir užstatymo kokybės, saugoma urbanistinė struktūra, užstatymo charakteris ir principai.
2. *Ribojamo užstatymo miesto centro teritorija.* Teritorija, skirta centrinių funkcijų – valdymo, administravimo, kultūrinių funkcijų koncentravimui, vyrauja visuomeninė, komercinė, rekreacinė ir gyvenamoji funkcija; siekiama esamo užstatymo kokybės gerinimo, nedidinant esamų pastatų tūrių.
3. *Mišri teritorija (tame tarpe lokalinių centrų teritorija).* Naujai planuojama paslaugų teritorija ir/arba esamos užstatytos teritorijos pertvarkymas į paslaugų teritoriją, skirtą miesto gyventojų aptarnavimui. Tai teritorijos, kuriose turėtų dominuoti darbo vietos. Skatinama funkcijų įvairovė - visuomeninė (skirta bendruomenės poreikiams reikalingų objektų – kultūros, švietimo, sveikatos apsaugos objektų statybai), komercinė (prekybos, paslaugų ir aptarnavimo objektų, administracinių pastatų ir kitų pastatų, skirtų su taršia gamyba nesusijusioms darbo vietoms, statybai), rekreacinė ir gyvenamoji funkcija. Ši funkcinė zona sprendinių pagrindiniame brėžinyje diferencijuojama pagal teritorijos naudojimo intensyvumą. Plėtrai numatytos vidutinio, mažo užstatymo intensyvumo bei ekstensyvaus užstatymo teritorijos.
4. *Teritorijos visuomenės poreikiams, specializuotos ir kompleksų teritorijos.* Tai teritorija, kuri skirta visuomenės poreikiams, socialinei veiklai, aptarnavimo ir paslaugų veiklai, turizmo infrastruktūrai, rekreacijai ir kitiems specialioms poreikiams realizuoti (prekybos, parodų, kongresų,

sporto, turizmo ir rekreacijos, pramogų, mokslo ir studijų, sveikatos apsaugos, maldos namų). Ši funkcinė zona skirstoma į vidutinio užstatymo intensyvumo visuomenės poreikiams skirtas teritorijas, ekstensyvaus užstatymo visuomenės poreikiams skirtas teritorijas bei rekreacines (ilgalaikio poilsio statinių statybos) teritorijas.

5. *Gyvenamoji teritorija.* Tai teritorija, kurioje dominuoja gyvenamoji veikla, kartu su jai aptarnauti reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra. Pagal užstatymo intensyvumą ši zona diferencijuojama į vidutinio, mažo užstatymo intensyvumo bei ekstensyvaus užstatymo teritorijas.
6. *Verslo, gamybos ir pramonės teritorija.* Funkcinė zona, kurioje dominuoja verslas, gamyba, pramonė, sandėliai. Ši teritorija skirta darbo vietų kūrimui. Šioje funkcinėje zonoje gyvenamoji statyba negalima. Planuojama veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms gyvenamosioms teritorijoms;
7. *Infrastruktūros teritorija.* Teritorija skirta infrastruktūros objektų statybai;
8. *Atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos.*

2. Neužstatomos teritorijos.

Sprendiniuose išskirtos šios neužstatomų teritorijų funkcinės zonos:

1. *Viešųjų erdvių, atskirųjų želdynų teritorija.* Tai teritorijos skirtos bendram viešam naudojimui (viešos miesto erdvės) – atskirieji rekreacinės paskirties želdynai (parkai, skverai, aikštės ir žaliosios jungtys);
2. *Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai;*
3. *Rekreacinės teritorijos;*
4. *Konservacinė teritorija;*
5. *Miškų teritorija.* Tai miško parkų ir miesto miškų teritorija; miškų teritorija skirta gyventojų poilsiui;
6. *Inžinerinės infrastruktūros (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių) teritorija;*
7. *Vandenių teritorija.* Tai upės, tvenkiniai ir kiti vandens telkiniai;

2.2.2. Miesto teritorijos funkcinės zonos ir tvarkymo reglamentai

Miesto funkcinė struktūra – tai pagrindinių miesto dalių funkcinė zonų, aptarnavimo centrų, magistralinių gatvių tinklo teritorinio išsidėstymo pobūdis ir tarpusavio ryšiai. Miesto sprendiniuose taikomas polifunkcinio zonavimo metodas, kai miesto teritorija dalinama į funkcinės zonas, išskiriant prioritetinę žemės naudojimo funkciją.

Prioritetinė naudojimo funkcija teritorijoje reiškia, kad teritorijoje pirmiausia numatoma vystyti nurodytą veiklą ir kitos galimos veiklos rūšys negali šiai veiklai daryti neigiamo poveikio. Vyraujanti funkcija nustatyta pagrindiniame brėžinyje parodytai funkcinėi zonai, kuri išskiriama spalva, o ne nagrinėjamam rajonui.

Teritorijos pavadinimas (funkcinė zona)	Žymėjimas	Vyraujantys teritorijos (funkcinės zonos) požymiai	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo pagrindinės naudojimo būdai	Rekomenduojama teritorijų (funkcinių zonų) struktūra (%)	Reglamentuojami dydžiai BP pažymėtoms teritorijoms (funkcinėms zonoms)			Nagrinėjamų rajonų prioritetingi vystymo būdai ir specialieji reglamentai				
				Gyvenamoji su komunikaciniais koridoriais	Užstatymo reglamentai		Saugojimas	Modernizavimas (atgaivinimas)	Modernizavimas (atnaujinimas)	Konversija	Nauja plėtra	
					Maksimalus užstatymo intensyvumas U _i sklypuose U _{max}	Maksimalus pastatų aukštumas aukštis/metrus H _{max}						Maksimalus pastatų aukštumas aukštis/metrus H _{max}
UŽSTATOMOS TERITORIJOS												
Miesto centras	Vidutinio užstatymo intensyvumo teritorija	Mišrios miesto centro teritorijos su visuomenine, komercine, gyvenamąja statyba, kurioms keliami kokybiniai reikalavimai pastatų architektūrai, viešosioms erdvėms	KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Gyvenamosios teritorijos (mažaukščių gyvenamųjų namų statybos); - Gyvenamosios teritorijos (daugiaaukščių gyvenamųjų namų statybos); - Visuomeninės paskirties teritorijos; - Komercinės paskirties objektų teritorijos; - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos); - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriams); - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių); - Rekreacinės teritorijos (įgalakio (stacionarus) poilsio pastatų statybos).	≤70	Gyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,8, negyvenamosios paskirties sklypams ≤ 1.	≤ 3 a. / ≤ 12 m	1.1(1,3)	1.1(1,3)	-	-	-	
	Riboto užstatymo teritorija			≤70	Išlaikomas esamas užstatymo intensyvumas	Išlaikomas esamas užstatymo aukštumas	1.1(1,2,3)	1.1(1,2,3)	-	-	-	
Mišrios teritorijos	Vidutinio užstatymo intensyvumo teritorija	Mišrios teritorijos su visuomenine, komercine, rekreacine, gyvenamąja statyba. Statomi negyvenamieji pastatai natūrinis neįgiamos (takos gyvenamosios apinkos kokybei	KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Gyvenamosios teritorijos (mažaukščių gyvenamųjų namų statybos); - Gyvenamosios teritorijos (daugiaaukščių gyvenamųjų namų statybos); - Visuomeninės paskirties teritorijos; - Komercinės paskirties objektų teritorijos; - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos); - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriams); - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių); - Rekreacinės teritorijos (įgalakio (stacionarus) poilsio pastatų statybos); - Teritorijos krašto apsaugos tikslams.	≤60	Gyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,8, negyvenamosios paskirties sklypams ≤ 1.	≤ 4 a. / ≤ 15 m	2.1(1,3)	2.1(1,3)	2.1(1,3); 3.5(3)	2.1(1,3); 3.5(3)	-	
	Mažo užstatymo intensyvumo teritorija			≤50	Gyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,4, negyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,6.	≤ 3 a. / ≤ 12 m	2.2(1,2,3); 2.3(1,2,3)	2.2(1,2,3); 2.3(1,2,3)	2.4(2,3); 2.6(2,3); 2.8(3); 3.13(3)	2.5(2,3); 2.7(3); 2.8(3)	2.4(3); 2.6(2,3); 3.13(3)	
	Ekstensyvaus užstatymo teritorija			≤50	Gyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,4, negyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,4.	≤ 2 a. / ≤ 8,5 m	-	-	2.8(2,3)	-	2.4(3)	

Gyvenamosios teritorijos	Vidutinio užstatymo intensyvumo teritorija	Mišrios teritorijos, kuriose dominuoja daugiaaukštė gyvenamoji statyba	<p>- teritorijos krašto apsaugos tikslams</p> <p>KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyvenamosios teritorijos (mažaaukštė gyvenamųjų namų statybos); - Gyvenamosios teritorijos (daugiaaukštė gyvenamųjų namų statybos); - Visuomeninės paskirties teritorijos - Komerinės paskirties objektų teritorijos - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos); - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kondonams); - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių); - Rekreacinės teritorijos (įgaliaikio (stacionarus) poilsio pastatų statybos); - Rekreacinės teritorijos (trumpalaikio poilsio statinių statybos); 	≥60	Gyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,8, negyvenamosios paskirties sklypams ≤ 1	≤ 5 a. / ≤20 m	-	-	3.1(2.3); 4.1(2.3)	-	-
	Mažo užstatymo intensyvumo teritorija	Mišrios teritorijos, kuriose dominuoja mažaukštė gyvenamoji statyba	<p>KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyvenamosios teritorijos (mažaaukštė gyvenamųjų namų statybos); - Visuomeninės paskirties teritorijos - Komerinės paskirties objektų teritorijos - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos); - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kondonams); - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių); - Rekreacinės teritorijos (įgaliaikio (stacionarus) poilsio pastatų statybos); - Rekreacinės teritorijos (trumpalaikio poilsio statinių statybos); 	≥70	Gyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,4, negyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,6	≤ 3 a. / ≤12 m	2.3(1.2.3); 3.2(2.3)	2.3(1.2.3)	3.3(3); 3.4(3); 3.5(3); 3.6(3); 3.7(2.3); 3.11(3); 3.12(2.3); 3.13(3); 4.3(2.3)	2.7(3); 3.5(3)	3.8(3); 3.9(3); 3.10(3); 3.12(3); 3.13(3); 4.3(2.3)
	Ekstensyviaus užstatymo teritorija	Mišrios teritorijos, kuriose dominuoja mažaukštė gyvenamoji statyba bei priklausomajį želdinį sudaro 50% sklypo teritorijos	<p>KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyvenamosios teritorijos (mažaaukštė gyvenamųjų namų statybos); - Visuomeninės paskirties teritorijos - Komerinės paskirties objektų teritorijos - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos); - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kondonams); - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių); - Rekreacinės teritorijos (įgaliaikio (stacionarus) poilsio pastatų statybos); - Rekreacinės teritorijos (trumpalaikio poilsio statinių statybos); 	≥70	Gyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,4, negyvenamosios paskirties sklypams ≤ 0,4	≤ 2 a. / ≤ 8,5 m	-	-	3.5(3); 3.7(2.3); 3.11(3); 3.12(2.3); 3.14(2.3)	3.5(3)	3.10(3); 3.12(2.3)
Teritorijos visuomenės poreikiams, specializuotos ir kompleksų teritorijos	Vidutinio užstatymo intensyvumo teritorija visuomenės poreikiams	Teritorijos skirtos visuomenės poreikiams	<p>KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyvenamosios teritorijos (mažaaukštė gyvenamųjų namų statybos); - Visuomeninės paskirties teritorijos - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos); - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kondonams); - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių); 	-	≤ 0,8	≤ 5 a. / ≤20 m	-	-	2.1(3); 4.1(2.3.5)	-	-
	Ekstensyviaus užstatymo visuomenės poreikiams teritorija	Teritorijos skirtos visuomenės poreikiams, priklausomajį želdinį sudaro 50% sklypo teritorijos	<p>KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyvenamosios teritorijos (mažaaukštė gyvenamųjų namų statybos); - Visuomeninės paskirties teritorijos - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos); - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kondonams); - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių); 	-	≤ 0,4	≤ 2 a. / ≤ 8,5 m	-	-	4.1(2.3.5)	-	-
	Rekreacinė (įgaliaikio poilsio pastatų statybos) teritorija	Teritorijos skirtos turizmo turizmo infrastruktūrai, rekreacinėms objektams	<p>KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyvenamosios teritorijos (mažaaukštė gyvenamųjų namų statybos); - Visuomeninės paskirties teritorijos - Komerinės paskirties objektų teritorijos (turizmo infrastruktūrai) - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos); - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kondonams); - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių); - Rekreacinės teritorijos (įgaliaikio (stacionarus) poilsio pastatų statybos); - Rekreacinės teritorijos (trumpalaikio poilsio statinių statybos); 	-	≤ 0,8	≤ 3 a. / ≤12 m	-	4.5(2.3.5)	4.3(2.3.5)	4.2(2.3.5); 4.3(2.3.5); 4.4(2.3.5); 4.5(2.3.5)	

Verslo, gamybos, pramonės teritorija		Teritorijos, kuriose dominuoja darbo vietos - verslas, gamyba, pramonė, sandėliavimas	KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Visuomeninės paskirties teritorijos, - Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos, - Komercinės paskirties objektų teritorijos, - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos), - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kordonavimo), - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių), - Teritorijos krašto apsaugos tikslams, - Atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos.	-	≤ 1	≤ 3 a. / ≤ 15 m	-	-	5(4)	-	-
Inžinerinės infrastruktūros (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos) teritorija			KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos), - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kordonavimo), - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių).	-	pagal specifinius poreikius	pagal specifinius poreikius			-(4)		
Atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos			KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos), - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kordonavimo), - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių), - Atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos.	-	pagal specifinius poreikius	pagal specifinius poreikius (neviršyti foninio užstatymo aukštumo)			-(4)		
NEUŽSTATOMOS TERITORIJOS											
Rekreacinė (trumpalaikio poilsio) teritorija			KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos), - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių tinklų kordonavimo), - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių), - Rekreacinės teritorijos (trumpalaikio poilsio statinių statybos).	-	-	-			-(2,5)		

Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai		MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ: VANDENS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ: KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos). - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių šakių koridoriai). - Bendro naudojimo teritorijos (kapinių). - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių). - Naudingųjų iškasenų teritorijos. - Rekreacinės teritorijos (šrumpatėvių parko statinių statybos).	-	-	-	- (2,5)
Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai		MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ: VANDENS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ: KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos). - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių šakių koridoriai). - Bendro naudojimo teritorijos	-	-	-	- (5)
Konservacinė teritorija		MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ: KONSERVACINĖS PASKIRTIES ŽEMĖ: KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių šakių koridoriai). - Bendro naudojimo teritorijos.	-	-	-	- (1,2)
Miškalai		MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ: KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos). - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių šakių koridoriai). - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių). - Naudingųjų iškasenų teritorijos	-	-	-	-
Inžinerinės infrastruktūros (susisiekimo ir inžinerinių šakių koridorių) teritorija		KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ: - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (susisiekimo ir inžinerinių šakių koridoriai). - Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių).	-	-	-	-
Vandens		VANDENS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ	-	-	-	-

RAJONŲ SPECIALIEJI REGLAMENTAI

1. Kultūros paveldo objektų ir teritorijų specialieji reikalavimai
2. Paviršinio vandens telkinių apsaugos juostų ir zonų tvarkymo reglamentai
3. Statomi negyvenamieji pastatai neturintys neigiamos įtakos gyvenamosios aplinkos kokybei
4. Numatoma veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms ir numatomoms gyvenamosioms, visuomeninėms bei rekreacinėms teritorijoms
5. Pritaikoma esančiose namų valdose, bei konservacijos ir taršos veiklos srityse | netaršią atvejų ir kitose esančiose įvairios paskirties statinių teritorijose, nedideliant esamo užstatymo intensyvumo ir aukštumo. Maksimalus užstatymo intensyvumas namų valdose – 0,2; aukštumas - 1 aukštas su mansarda, iki 8,5 m.

2.3. Teritorinė plėtra ir miesto teritorijos balansas

Sprendiniuose numatytos miesto teritorijos funkcinės zonos sudaro tarsi kraštovarkinį foną, kuriame realizuojasi ir funkcionuoja urbanistinio vystymo bei ekologinio kompensavimo – gamtinio karkaso, struktūros.

Planuojamos Daugų miesto urbanistinės struktūros, su nustatytomis funkcinėmis zonomis bei žemės naudojimo reglamentais, įgyvendinimas yra ilgas miesto plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų.

Miesto administracinėse ribose esančios laisvos teritorijos nebepatenkina visų miesto perspektyvinio fizinio augimo poreikių, todėl perspektyvinė miesto teritorinė plėtra planuojama ne tik miesto administracinėse ribose, bet ir priemiestinėje zonoje. Patogiausios miesto plėtrai už miesto administracinių ribų teritorijos yra vakarų (Daugų k.) ir rytų (Salos k.) kryptimis. Iš viso planuojama nauja miesto plėtros teritorija sudaro apie 334 ha plotą. Esamas Daugų miesto teritorijos plotas (164,24 ha) padidėja dvigubai, tačiau akcentuojame, kad dauguma naujų (už miesto administracinių ribų) miesto plėtros teritorijų jau yra užstatytos (Daugų, Salos kaimų užstatytos teritorijos).

Bendrojo plano sprendiniai analizuoja miesto funkcinės struktūros – pagrindinių miesto funkcinų zonų, aptarnavimo centrų, gatvių tinklo teritorinio išsidėstymo pobūdį ir tarpusavio ryšius. Funkcinių zonų pasiskirstymas planuojamoje miesto teritorijoje pateikiamas 2.3.1. lentelėje

Teritorijos balansas

2.3.1. lentelė

Nr.	Teritorijos (funkcinės zonos) pavadinimas	Teritorijos plotas	
		ha	%
1.	Miesto centras	5,77	1,73
	1.1. Miesto centro teritorija	4,76	
	1.2. Ribojamo užstatymo miesto centro teritorija	1,01	
2.	Mišri teritorija	28,18	8,43
	2.1. Vidutinio užstatymo intensyvumo teritorija	3,79	
	2.2. Mažo užstatymo intensyvumo teritorija	21,54	
	2.3. Ekstensyvaus užstatymo teritorija	2,85	
3.	Teritorija visuomenės poreikiams, specializuotos ir kompleksų teritorijos	25,39	7,60
	3.1. Vidutinio užstatymo intensyvumo visuomenės poreikiams skirtos teritorijos	9,11	
	3.2. Ekstensyvaus užstatymo visuomenės poreikiams skirtos teritorijos	4,38	
	3.3. Rekreacinės (ilgalaikio poilsio statinių statybos) teritorijos	11,90	
4.	Gyvenamoji teritorija	88,17	26,38
	4.1. Vidutinio užstatymo intensyvumo teritorija	1,75	
	4.2. Mažo užstatymo intensyvumo teritorija	68,41	
	4.3. Ekstensyvaus užstatymo teritorija	18,01	
5.	Verslo, gamybos ir pramonės teritorija	13,41	4,01
6.	Infrastruktūros objektų teritorija	0,14	0,04

7.	Atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorija	0,24	0,07
8.	Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai	72,59	21,72
9.	Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai	21,35	6,39
10.	Miškai	22,38	6,69
11.	Konservacinė teritorija	1,95	0,58
12.	Rekreacinės (trumpalaikio poilsio) teritorija	9,76	2,92
13.	Inžinerinės infrastruktūros koridorių teritorija (t.t. vandenvietė)	38,36	11,47
14.	Vandenys	6,58	1,97
	Viso:	334,27	100

Sprendiniuose išskirtos užstatomos teritorijos – miesto centras, mišrios teritorijos, gyvenamosios teritorijos, teritorijos visuomenės poreikiams, specializuotos ir kompleksų teritorijos, verslo, gamybos, pramonės teritorijos, inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos, atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos sudaro 48,26% planuojamos miesto teritorijos. Neužstatomos teritorijos – atskirieji rekreacinės paskirties želdynai, atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai, miškai, rekreacinės (trumpalaikio poilsio) teritorijos, konservacinė teritorija, infrastruktūros koridorių teritorijos, vandenys užima 51,74% planuojamos teritorijos. Toks užstatomų ir neužstatomų teritorijų balansas yra palankus miestui, esančiame gamtiniame karkase bei siekiančiame kurortinės teritorijos statuso.

2.4. Miesto teritorijų plėtros strategija

Pagrindinė sprendiniuose numatyta vidinės miesto struktūros tobulinimo kryptis yra esamų kvartalų renovacija ir neefektyviai panaudotų teritorijų modernizavimas bei konversija, siekiant gyvenamųjų, darbo, poilsio vietų darnos.

Bendrojo plano sprendiniuose nustatytoms urbanizuojamoms teritorijoms taikomi strateginiai vystymo būdai:

1. miesto teritorijų saugojimas (konservavimas, restauravimas);
2. miesto teritorijų modernizavimas - atgaivinimas
3. miesto teritorijų modernizavimas - atnaujinimas;
4. miesto teritorijų konversija;
5. miesto naujų teritorijų įsisavinimas – nauja plėtra.

1. *Saugojimas* - plėtra, taikoma saugomoms ir kitoms teritorijoms, kai nustatomas saugojimo režimas, tikslu išsaugoti vertingąsias savybes, jų nekeičiant. Bendrajame plane nustatytoms saugomoms teritorijoms (visų pirma Daugių senamiesčio urbanistinio draustinio bei nekilnojamo kultūros paveldo teritorijoms) plėtros bei tvarkymo sprendinius nustato šių teritorijų specialieji ir planavimo dokumentai. Bendrojo plano sprendiniai šioms teritorijoms galioja tik išlaikant šioms teritorijoms nustatytus specialiųjų planų apsaugos reglamentus.

2. *Modernizavimas – atgaivinimas (revitalizacija)*. Šis būdas naudojamas tvarkant miesto centro ir greta jo esančių kvartalų teritorijas. Siekiama centrinės dalies gyvybingumo, ekonominio aktyvumo didinimo, fizinės aplinkos kokybės gerinimo,

naujų funkcijų, estetinių savybių diegimo – kokybinių aspektų plėtojimo didinant teritorijų patrauklumą.

3. *Modernizavimas – atnaujinimas.* Atnaujinimas skatinamas beveik visose užstatytose miesto teritorijose. Pagrindinis šio vystymo būdo tikslas – kompleksinis užstatytų kvartalų pastatų, aplinkos ir inžinerinės infrastruktūros renovacija. Daugų miestui, siekiant kurortinės teritorijos statuso, ypač svarbus rekreacinių teritorijų modernizavimas. Būtinai šių teritorijų patrauklumo didinimas estetinėmis savybėmis, rekreacinių teritorijų infrastruktūros atnaujinimas, kūrimas. Modernizuojant esamas urbanizuotas teritorijas, nauja statyba galima baigiant formuoti nebaigtas užstatymo struktūras miesto kvartaluose, plėtojant socialinę, paslaugų, rekreacinę ir kitą infrastruktūrą.

3. *Miesto teritorijų konversija* – plėtra, kurios tikslas planavimo priemonėmis gerinti esamų teritorijų aplinkos kokybę, keičiant esamą tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir (arba) žemės naudojimo būdą. Neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujas panaudojimas plėtrai - tai taršios bei neefektyvios pramonės, komunalinių bei kitų užstatytų teritorijų naujas funkcinis panaudojimas. Tokiose miesto plėtros zonose skatinamas teritorijos naudojimo daugiafunkciškumas, kuriant naujas darbo vietas bei palankią investicijoms aplinką, sudarant sąlygas taršos mažinimui, aplinkos, užstatymo, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros atnaujinimui.

4. *Nauja urbanizuojamų teritorijų plėtra* – tai naujų teritorijų įsisavinimas, keičiant žemės tikslinę paskirtį iš žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties į kitą paskirtį. Tai naujų, neužstatytų teritorijų urbanizavimas. Naujos plėtros teritorijos įsisavinamos tik parengus šių teritorijų specialiuosius ir/arba detaliuosius planus, įrengus susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, bendrojo naudojimo teritorijas bei želdynus. Kartu su gyvenamosios paskirties objektų statyba naujos plėtros teritorijose numatyta prekybos, paslaugų ir švietimo objektų statyba, užtikrinant geras gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas gyventojams. Išnaudojant esamas gamtines vertybes bei siekiant Daugų miestą vystyti kurortine teritorija, numatomas naujų rekreacinių teritorijų formavimas.

Bendrojo plano sprendiniuose nustatytoms urbanizuojamoms teritorijoms taikant visus strateginius plėtros būdus, būtina išsaugoti gamtinio karkaso elementus, kultūros paveldo objektus, suformuoti kokybišką urbanistinę struktūrą ir architektūrinius sprendinius.

2.5. Sprendinių įgyvendinimo prioritetai

Konkretizuojant bendrojo plano sprendinius, planuojama miesto teritorija suskirstyta į nagrinėjamus rajonus, kurių riba pagrindiniame brėžinyje pažymėta juodu kontūru. Kiekvienas atskiras rajonas turi savo numerį. Bendrojo plano sprendiniuose išskirti rajonai nustato (rekomenduoja) nagrinėjamą teritoriją rengiant specialiuosius ir/arba detaliuosius planus (žiūr. 2.2.1 lentelėje). Esamoje urbanizuotoje teritorijoje, kurioje yra išvystyta susisiekimo ir inžinerinė infrastruktūra rekomenduojama rengti mažesnių kvartalų (sklypų ar jų grupės) detaliuosius planus, pritarus miesto savivaldybės administracijai.

Rekomenduojami rengti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai

2.2.1. lentelė

Nr.	Funkcinės zonos pavadinimas	Miesto teritorijos nagrinėjamas rajonas	Rengiami teritorijų planavimo dokumentai
1	2	3	4
1.	Miesto centras	1.1	Saugomos teritorijos specialusis planas (SP)
		1.1	Teritorijų detalieji planai (DP)
2.	Mišri teritorija	2.2, 2.3, 2.1	Atskirų teritorijų DP
		2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8	Viso rajono DP arba DP koncepcija, nustatanti mažesnes teritorijas su inžinerinės infrastruktūros koridoriais DP sprendiniams rengti.
		2.2, 2.3	Saugomos teritorijos SP
3.	Teritorija visuomenės poreikiams ir specializuotų kompleksų teritorija	4.1	Atskirų teritorijų DP
		4.2, 4.3, 4.4, 4.5	Viso rajono DP arba DP koncepcija, nustatanti mažesnes teritorijas su inžinerinės infrastruktūros koridoriais DP sprendiniams rengti. Mažesnių teritorijų/ sklypų (teritorijų apribotų esamomis gatvėmis ar geležinkelio linija) DP
4.	Gyvenamoji teritorija	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.11, 3.12	Atskirų teritorijų DP
		3.5, 3.8, 3.9, 3.10, 3.12, 3.13, 3.14	Viso rajono DP arba DP koncepcija, nustatanti mažesnes teritorijas su inžinerinės infrastruktūros koridoriais DP sprendiniams rengti. Mažesnių teritorijų (teritorijų apribotų esamomis gatvėmis ar esamo miško bei vandens telkinio kranto linija ir t.t.) DP
		3.2	Saugomos teritorijos SP
5.	Verslo, gamybos, pramonės teritorijos	5.	Viso rajono DP arba DP koncepcija, nustatanti mažesnes teritorijas su inžinerinės infrastruktūros koridoriais DP sprendiniams rengti. Mažesnių teritorijų (teritorijų apribotų esamomis gatvėmis ar esamo miško bei vandens telkinio kranto linija ir t.t.) DP
6.	Konservacinė teritorija	6.	Saugomos teritorijos SP

Naujos plėtros teritorijose, prieš rengiant atskirų teritorijų ar sklypų detaliuosius planus, siūloma parengti planuojamų gatvių raudonųjų linijų specialiuosius planus.

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, būtina įvertinti ekologinės apsaugos zonas, kurios pagal apsaugos pobūdį Daugų miesto teritorijos bendrajame plane yra:

1) bendrosios ekologinės apsaugos - požeminių vandenių (vandenviečių), paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos. Miesto paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugą reglamentuoja paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonų nustatymo specialieji planai;

3) fizinės apsaugos - paveldo objektų, elektros linijų, ryšių linijų bei kitų infrastruktūros objektų fizinės apsaugos zonos;

4) vizualinės (regimosios) apsaugos - paveldo objektų bei kitų objektų vizualinės (regimosios) apsaugos zonos - tai plotai, kuriuose aplinkos keitimas gali pakenkti šių objektų aplinkai ar trukdyti juos apžvelgti;

5) sanitarinės apsaugos - gamybinių ir komunalinių objektų, žemės ūkio įmonių bei kitų ūkio ir infrastruktūros objektų sanitarinės apsaugos zonos. Rengiant specialiuosius arba detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus, siekiant išvengti galimo neigiamo poveikio žmonių sveikatai aplink esamus ar planuojamus stacionarius taršos šaltinius (gamybinius ir komunalinius objektus bei kitus ūkio ir infrastruktūros objektus), vadovaujantis „Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis“ (2004-08-19 LR SAM įsakymas Nr. V-586, Žin., 2004, Nr.134-4878) turi būti tvirtinamos, nustatomos ar tikslinamos sanitarinės apsaugos zonos.

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, miesto bendrojo plano sprendiniai (funkcinių zonų ribos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros trasos) tikslinami pagal specifinius gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius, ypatingą svarbą teikiant gamtos ir kultūros paveldo apsaugai.

3. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA

3.1. Gamtinio karkaso formavimas

Bendrosios nuostatos

Bendroji šalies teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologine koncepcija. Pagal ją - **gamtinio karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.**

Gamtinio karkaso nustatymą formuoja siekiai:

- sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- didinti šalies miškingumą;
- optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

3. Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas. Neaplenkia jis miestų ir miestelių (urbanizuotų) teritorijų, tik šiuo atveju svarbiausioji jo paskirtis:

- reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos ir technogenizacijos plėtrą;
- suformuoti mieste gamtinio – ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, kuris padėtų užtikrinti aplinkos sveikumą, būtų susietas su priemiestyje esančiomis gamtinėmis teritorijomis;
- sudaryti prielaidas esamos miesto biologinės įvairovės išsaugojimui ir gausinimui;
- išsaugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- saugoti ir įveisti želdynus bei želdinius.

Būtina pabrėžti, kad gamtinis karkasas, kaip ekokompensacinė sistema yra objektyvus teritorinis kompleksas, kuris funkcionuoja nepriklausomai nuo žmogaus ar jo sukurtų institucijų norų.

Gamtinį karkasą sudaro:

1) *geoekologinės takoskyros* – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;

2) *migraciniai koridoriai* – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

3) *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai* – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms;

Pagal svarbą gali būti skiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir rajoninės (vietinės) reikšmės gamtinio karkaso dalys.

Veiklos apribojimus gamtinio karkaso teritorijose nustato LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr.108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2010, Nr. 87 – 4619) bei visa eilė kitų, veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių dokumentų. Gamtinio karkaso reglamentas teritoriškai diferencijuojamas pagal į jo sudėtį patenkančių žemės naudmenų ūkines kategorijas. Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai. Jam priklausančiose rekreacinės, miškų bei žemės ūkio paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (*TIPK*) leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas ir yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.

Konkretizuoti sprendiniai gamtiniam karkasui Daugų miesto teritorijoje formuoti

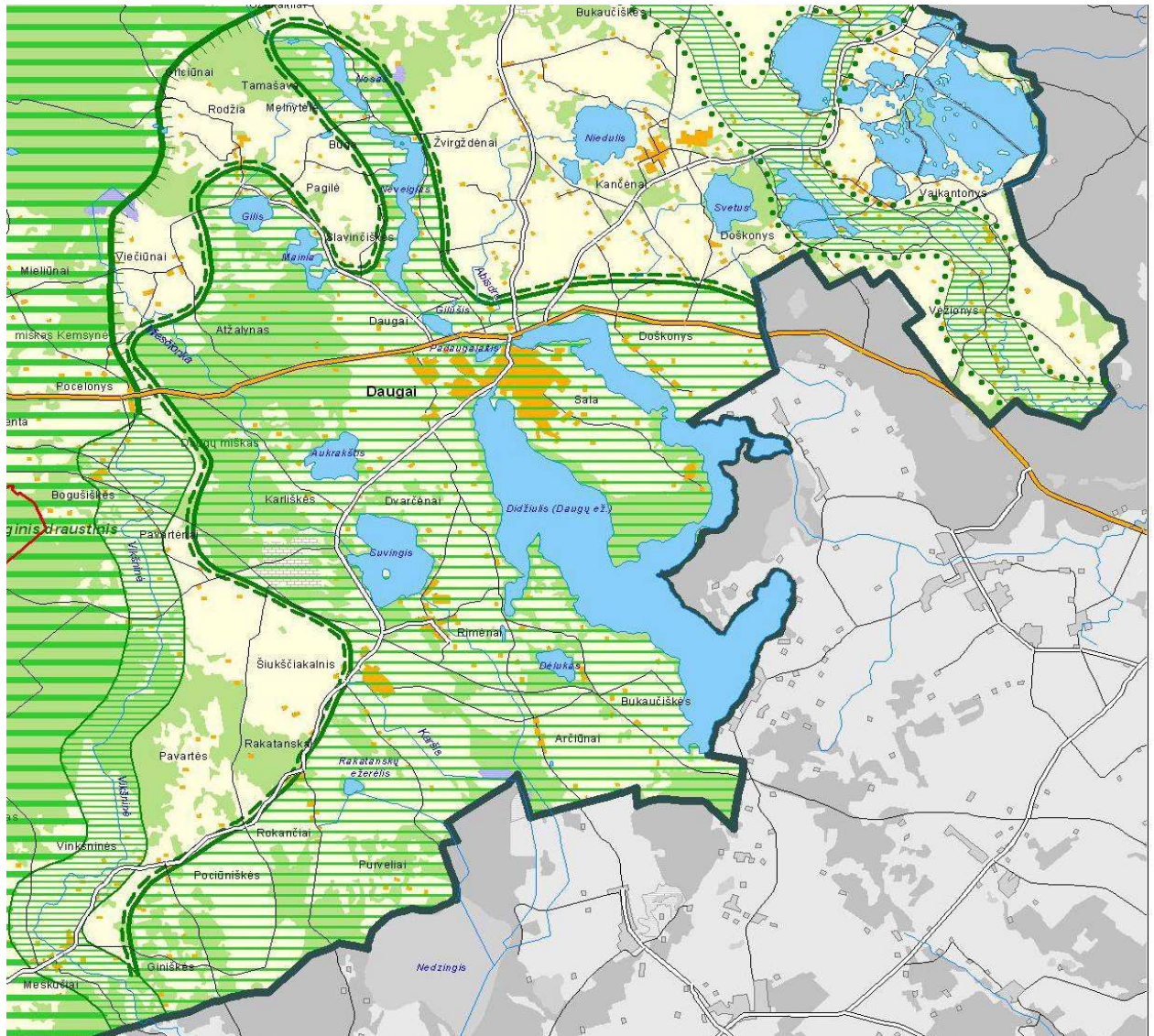
Įvertinus Daugų miesto padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, miesto teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę, išskiriamas gamtinio karkaso teritorijas, turinčias kompensuoti urbanistinio – ūkinio vystymo poveikį projektuojamose Daugų miesto teritorijos ribose atstovauja:

- *regioninės svarbos Daugų ežeryno geosistemų vidinio stabilizavimo arealas.*

Geoekologinės takoskyros ir migraciniai koridoriai planuojamos teritorijos ribose neišskiriami. Lokalizuojant gamtinio karkaso teritorijas projektuojamose Daugų miesto ribose, laikomasi Alytaus apskrities ir Alytaus rajono savivaldybės teritorijos bendruosiuose planuose patvirtinto gamtinio karkaso modelio.

Daugų ežeryno geosistemų vidinio stabilizavimo arealas yra vienas iš dviejų (antrasis – *Žuvinto*) regioninės svarbos, skiriamų Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje. Jis apima Dzūkų aukštumos pakraštinėje dalyje esantį ežerų (Didžiulio, Svingio, Gilio, Mainios, Noso, Neveiglo, Gilūšio, Padaugalaičio, Dėluko, Nedzingio ir kt.) kompleksą. Šio vidinio stabilizavimo arealo padėtį Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje iliustruoja 3.1. pav. (dalis arealo nusitęsia į gretimos Varėnos rajono savivaldybės teritoriją).

Visa planuojama Daugų miesto teritorija pilnai patenka į aukščiau pristatyto *geosistemų vidinio stabilizavimo arealo ribas*, (t.y. išskirtos gamtinio karkaso teritorijos užima 100% miesto teritorijos ploto).



3.1. pav. Ištrauka iš Alytaus rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių brėžinio „Gamtinis karkasas“.

Įvertinant į planuojamas Daugų miesto ribas patenkančių gamtinio karkaso teritorijų geoeologinį potencialą - patikimas, ribotas, silpnas, pažeista teritorija, yra nustatomos sekancios kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys :

1. išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (**S1**);
2. palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (**S2**);
3. gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (**S3**), tame tarpe:
 - 3.1. neužstatytose gamtinio karkaso teritorijose, išlaikiusiose sąlyginai natūralų kraštovaizdžio pobūdį (**S3.1**);

3.2. dalinai užstatytose ir dalinai praradusiose natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir /ar gamtinius elementus gamtinio karkaso teritorijose (**S3.2**).

4. silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (**S0**)

5. pažeistos gamtinio karkaso teritorijos (**Sp**).

Detalus išskirtų gamtinio karkaso elementų teritorinis išsidėstymas planuojamose Daugų miesto teritorijos ribose teikiamas brėžinyje – „*Gamtinis karkasas M 1:5000*“, apskaita pagal nustatytas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis 3.1.1 lentelėje. Reikia pažymėti, kad išskirtų gamtinio karkaso elementų ribos yra priderintos prie reljefo bei kitų kraštovaizdžio elementų ribų ir atitinka bendrą gana smulkų kraštovaizdžio erdvinės teritorinės struktūros elementų mastelį planuojamoje teritorijoje.

3.1.1 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos ir jų tvarkymo kryptys Daugų mieste

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Plotas (ha)	% (miesto teritorijos ploto, 334,26 ha)
VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI (S) *	334,26	100
S1 - išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis	20,42	6,1
S2 - palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas	90,95	27,2
S3 - gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai, tame tarpe:	36,34	10,9
S3.1. – neužstatytose gamtinio karkaso teritorijose, išlaikiusiose sąlyginai natūralų kraštovaizdžio pobūdį	19,66	5,9
S3.2. – dalinai užstatytose ir dalinai praradusiose natūralią (gamtinę) kraštovaizdžio struktūrą ir/ar gamtinius elementus gamtinio karkaso teritorijose	16,68	5,0
S0 – silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos	75,7	22,6
Sp – pažeistos gamtinio karkaso teritorijos	110,85	33,2
VISAS GK	334,26	100

* - indeksas brėžinyje „*Gamtinis karkasas M 1:5000*“

Pirmojo kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipo zonos (S1) yra išskiriamos patikimo geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijose – santykinai natūraliose *Didžiulio* bei *Padaugalaičio* ežerų pakrantėse, apaugusiose drėgnų augimviečių medynais (vyrauja juodalksnynai). Šio tipo teritorijos lokalizuotos palyginti nedidelėje planuojamos teritorijos dalyje – 6,1% viso jos ploto.

Minėtosios teritorijos, išsaugojusios ekologinio kompensavimo potencialą, vertinamos kaip Daugų miesto gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas, kurio perspektyva susijusi su racionaliu jose augančių želdinių – miškų ir kitų žaliųjų plotų išsaugojimu ir tvarkymu, jų regeneracinio potencialo puoselėjimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto tvarkymo režimo užtikrinimu. Išskirtose teritorijose (S1) perspektyvoje turi būti išlaikoma esama žemės naudojimo paskirtis – miškų ūkio paskirties žemė bei naudojimo būdas – rekreacinių, apsauginių miškų sklypai.

Antrasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas yra lokalizuotas riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso - mišrios naudmenų mozaikos santykinai

natūraliose gamtinėse teritorijose (tiksliau jų dalyje), kur nedideli miško medynų, krūmynų ploteliai kaitaliojais su žolinės augalijos (pievų, pelkinių bendrijų) lopinėliais. Tai santykinai bene gausiausiai atstovaujamas (antras pagal gausumą po *pažeistų gamtinio karkaso teritorijų*) gamtinio karkaso teritorijų tipas, kuriam tenka net 27,2% planuojamos teritorijos ploto. Jis yra išskiriamas tam tikrose *Didžiulio* bei *Padaugalaičio* ežerų pakrančių atkarpose, santykinai natūraliose tarpukalvinėse įdubose, gausiau sutinkamose pakraštinėse (pietrytinėje ir šiaurės vakarinėje) planuojamos teritorijos dalyse. Dabartiniu metu tai ekstensyviai naudojamos, o tiksliau apleistos, dėl netinkamų sąlygų užstatymui ar žemės ūkio veiklai vykdyti teritorijos, esančiose tiek žemės ūkio, tiek laisvo valstybinio žemės fondo žemėse.

Šių teritorijų tvarkymas yra sudėtingesnis, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės (atkuriamosios) priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti, išsaugojimo nuo tolimesnio gamtinio kraštovaizdžio transformavimo užtikrinimas. Aktualu didinti želdinių kiekį, pirmenybę teikiant kiek įmanoma natūralesnei žolinei augmenijai ar medynams. Siekiant pagerinti šiam tvarkymo tipui priskirtų gamtinio karkaso teritorijų funkcionalumą ir tvarkymo efektyvumą, jos turėtų būti įjungiamos į formuojamą tarpusavyje besijungiančių miesto žaliųjų plotų – atskirųjų rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų, miesto miškų sistemą.

Trečiasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas - *gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai*, taikytas silpno geoekologinio potencialo ir miesto aplinkoje sunkiai išvengiamos antropogeninės veiklos sukultūrintose Daugų miesto gamtinio karkaso teritorijose, kurių tarpe vyrauja bemiškiai ir kitais medynais neapaugę plotai su žoline augmenija ir kitos sukultūrintos teritorijos su pasitaikančiais urbanistiniais elementais. Toks antropogeninės veiklos įtakos rezultatas apima apie 10,9% nagrinėjamų gamtinio karkaso teritorijų ploto. Reikia pažymėti, kad šis tvarkymo tipas nustatomas tose silpno geoekologinio potencialo gamtinių karkaso teritorijų dalyse, kurios yra itin svarbios pilnaverčio gamtinio karkaso funkcionavimo užtikrinimui (*Didžiulio* ir *Padaugalaičio* ežerų pakrančių atkarpose).

Trečioji gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis, įvertinant sukultūrinimo laipsnio nelygiavertiškumą ir esamų urbanistinių elementų gausumą, yra diferencijuojama į:

- neužstatytos gamtinio karkaso teritorijos, išlaikiusiose sąlyginai natūralų kraštovaizdžio pobūdį (S3.1);
- dalinai užstatytos ir dalinai praradusiose natūralią (gamtinę) kraštovaizdžio struktūrą ir/ar gamtinius elementus gamtinio karkaso teritorijos (S3.2).

Siekiant stiprinti teritorijų ekologinio kompensavimo funkcijas, pirmuoju atveju (S3.1.) prioritetas teikiamas rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, įtraukiant šios tvarkymo krypties gamtinio karkaso teritorijas į formuojamą tarpusavyje besijungiančių miesto žaliųjų plotų sistemą.

Antruoju atveju (S3.2.) teritorijų, kurios susiformavo dėl žemės naudojimo pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalios gamtonaudos reikalavimų, tvarkymas yra sudėtingesnis. Prioritetas teikiamas išlikusių gamtinių kraštovaizdžio elementų išsaugojimui, jų fragmentacijos mažinimui, ne mažesnio už nustatytas normas priklausomųjų želdynų ploto įveisimui kitos paskirties žemės sklypuose. Konkrečios šių gamtinio karkaso teritorijų (S3.1 ir S3.2) tvarkymo priemonės turi būti

nustatomos rengiant detaliuosius ar specialiuosius atskirų miesto dalių (reglamentuojamų rajonų) planus.

Planuojamose Daugų miesto ribose nemažą ploto dalį (22,6%) užima sukultūrintos teritorijos - vyrauja bemiškės ir kitais medynais neapaugusios, nuo paviršinio vandens telkinių labiau nutolusios, nedideliu reljefo raiškumu pasižymintys agrarinės naudmenos, kurių geoekologinis potencialas vertinamas kaip silpnas (S0). Šios teritorijos pasižymi santykinai mažesniu jautrumu antropogeninei veiklai, prioritetas jose teikiamas Daugų miesto urbanistinei plėtrai, formuojant tarpusavyje besijungiančios atskirųjų želdynų struktūras bei užtikrinant ne mažesnio už nustatytas normas priklausomųjų želdynų įveisimą.

Dominuojančią padėtį planuojamoje Daugų miesto teritorijoje užima antropogeninis (kultūrinis) - žmogaus veiklos sukurtas ir jo sambūvį su aplinka atspindintis kraštovaizdis, kuris gamtinio karkaso geoekologinio potencialo vertinimo požiūriu priskiriamas pažeistų gamtinio karkaso teritorijų kategorijai. Tai teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir /arba vertingiausius gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų. Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos Daugų mieste užima 33,2% jo ploto.

Pažeistų gamtinio karkaso teritorijų atžvilgiu nėra nustatomos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo kryptys. Šiose teritorijose pagrindinis dėmesys kreiptinas į miesto žaliųjų plotų sistemos privalomųjų grandžių – atskirųjų rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų grandžių palaikymą ir formavimą, priklausomųjų želdynų plotų normų užtikrinimą (Žin., 2007, Nr. 137-5624). Reikia pažymėti, kad miesto ribose esančiose gamtinio karkaso teritorijose želdiniai turėtų būti gausinami siekiant padidinti gamtinės aplinkos ekologinį arba rekreacinį pilnavertiškumą.

3.2. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga

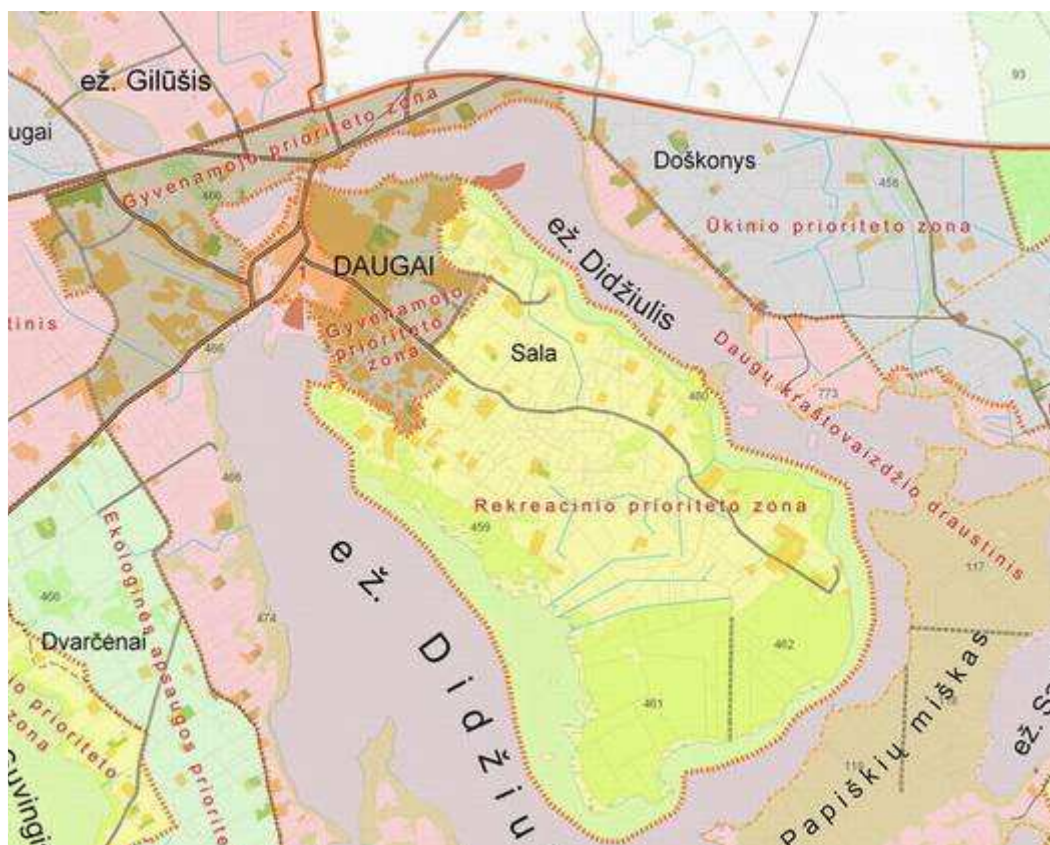
Bendrają šalies teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus, pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų instituciškai (turinčių administraciją) ir neinstituciškai organizuotų konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių)¹ bei kompleksinių² saugomų teritorijų tinklas.

Daugų miesto ribose (tame tarpe planuojamose) bei gretimose apylinkėse nėra gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugą vykdančių konservacinės apsaugos prioriteto ar kompleksinių saugomų teritorijų, tame tarpe nėra įsteigtų vietinio lygmens - savivaldybės saugomų draustinių ar gamtinio kraštovaizdžio objektų. Daugų miesto savivaldybės bendrajame plane neteikiami pasiūlymai dėl naujų saugomų teritorijų ar objektų steigimo. Tai būtų specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų tikslas.

¹ *Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos* – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiškai gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė.

² *Kompleksinės saugomos teritorijos* – gamtiniu ir (ar) kultūriniu vientisumu pasižymintys teritorijos, kuriose pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą sujungiamos įvairių apsaugos kryptų prioriteto, taip pat rekreacinės ir ūkinės zonos.

Reikia pažymėti, kad parengto Daugų miesto bendrojo plano sprendiniai iš esmės neprieštarauja LR teritorijos bendrajame plane ir Alytaus apskrities teritorijos bendrajame plane rekomenduojamoms Daugų regioninio parko steigimo nuostatomis (plačiau – *Esamos būklės analizė ir vertinimas. Teksto skyrius - 6.1.6. Saugomos teritorijos*) bei Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos organizuotų steigiamo *Daugų RP* ir jo zonų ribų plano ir tvarkymo programos projektų pasiūlymams (3.2 pav.) *Daugų RP* steigimo procedūra šiuo metu yra sustabdyta, kol Saugomų teritorijų įstatymo ir kitų teisės aktų pakeitimais bus išspręstos su naujų saugomų teritorijų įsteigimu ir veiklos reglamentavimu jose susijusios problemos.



3.2 pav. Ištrauka iš Daugų regioninio parko ir jo zonų ribų plano (projektas).

Bendrają šalies teritorijos biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC 79/409) ir buveinių (EEC 92/43) Direktyvas pradėtas formuoti europinę biologinę svarbą turinčių *Natura 2000* teritorijų tinklas.

Daugų miesto ribose (tame tarpe planuojamose) bei gretimose apylinkėse nėra nustatytų europinę biologinę svarbą turinčių buveinių ar paukščių apsaugai svarbių *Natura 2000* teritorijų.

3.3. Žaliųjų plotų¹ sistemos vystymas

Bendrosios nuostatos

Žaliųjų plotų sistema yra nepaprastai svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis, kuri yra formuojama tikslu išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kuriant patrauklaus miesto įvaizdį.

Žaliųjų plotų sistema yra miesto teritorijos gamtinio karkaso dalis, plėtojama kaip funkciškai tikslinga ir kompozicijos požiūriu vieninga struktūra.

Žaliųjų plotų sistemos plėtojimo, diferencijavimo ir tvarkymo reglamentavimas nustatomas įvertinant:

- 1) Gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, kuri leidžia žaliuosius plotus vertinti sisteminiu požiūriu, pamatyti kiekvieno jų reikšmę visai sistemai ir ne tik kiek jie naudingi gyventojams, bet ir kaip jie palaiko viso gamtinio komplekso gyvybingumą;
- 2) Gamtosauginiu požiūriu reikšmingas ir (arba) vaizdingas gamtines teritorijas, išlaikiusias natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį – *Didžiulio* ir *Padaugalaičio* pakrančių atkarpas, pelkėtus duburius ir lomas tarpukalnėse, ežerus jungiančias protakas, kitus išraiškingo ir vaizdingo reljefo paplitimo plotus;
- 3) Esamus žaliuosius plotus – *atskiruosius želdynus* ir kitus saugotinus želdinius, *miesto miškus*, jų teritorinę sklaidą, estetines savybes ir tinkamumą rekreacijai;
- 4) Teritorijas, kuriose yra nepalankios ekogeologinės sąlygos užstatymo plėtrai ir ūkinei veiklai.

Vadovaujantis miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin., 2006, Nr. 145 - 5559), LR želdynų įstatymu (Žin., 2007, Nr.80-3215), Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacija (Žin., 2006, Nr. 45-1633), kaip savarankiški miesto struktūros elementai bendrojo plano lygmenyje iš visų žaliųjų plotų išskiriami: miškų ūkio paskirties žemėje - *rekreaciniai miesto miškai (IIB grupė)* – *miesto miškų² pogrupis* ir *urbanizuotų teritorijų viešosios erdvės - atskirieji želdynai³*, kurie pagal pagrindinę naudojimo paskirtį gali būti *rekreacinės, apsauginės ir ekologinės, memorialinės* paskirties (kitos paskirties žemės bendro naudojimo teritorijose).

Daugų miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose nustatytose žaliųjų plotų sistemos teritorijose veiklos ypatumus ir apribojimus nustato LR Želdynų įstatymas (Žin., 2007, Nr. 80- 3215), LR Miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. 96-1872), LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr. 108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2010, Nr. 87-4619), LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624).

¹ *Žalieji plotai* – tai apibendrinta sąvoka, kuri apima miškų ūkio paskirties žemėje ir kitos paskirties žemėje esančius želdynus ir želdinius.

² *Miestų miškai* – miestų teritorijose esantys miškai, kurių funkcinė paskirtis yra tenkinti miestų gyventojų rekreacines, sanitarines ir higienos reikmes, sudaryti sąlygas, palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, gryninti miestų orą, gerinti jų estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamiausius medynus.

³ *Atskirieji želdynai* – želdynai, esantys tik jiems skirtuose žemės sklypuose.

Laikantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusių nekilnojamojo turto atkūrimo įstatymo 12 str. 3 skirsnio nuostatų, žaliųjų plotų sistemos teritorijos priskiriamos Valstybės išperkamai žemei. Jeigu tokiose teritorijose jau atkurtos piliečių žemės nuosavybės teisės, gražintame žemės sklype kapitalinių pastatų statyba – negalima, išskyrus poilsio aptarnavimo pastatų ir rekreacinės infrastruktūros objektų statybą, kurią numato tokių objektų išdėstymo specialusis planas. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima natūralių augaviečių bei rekreacinių želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) parkuose yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties.

Žaliųjų plotų sistemos vystymo sprendiniai

Daugų miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema nustatoma:

1. Maksimaliai išsaugant miesto gamtinę aplinką ir žalio miesto įvaizdį bei toliau jį stiprinant;
2. Laikantis gamtinio pagrįstumo principo – miesto žaliųjų plotų sistemos pagrindas yra gamtinis karkasas, o ypač tos jo teritorijos, kurios yra išlaikiusios natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį (žiūrėti plane „Gamtinio kraštovaizdžio apsauga“ – gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys S1, S2, S3.1, S3.2.);
3. Formuojant *atskirusius rekreacines* bei *apsaugines ir ekologines* paskirties želdynus naujai įsavinamose miesto zonose ir įjungiant juos į bendrą miesto žaliųjų plotų sistemą;
4. Reikiamą dėmesį skiriant mažiausiai išvystytų žaliųjų plotų sistemos grandžių – žaliųjų jungčių nustatymui;
5. Planuojant funkciškai tikslingą ir kompoziciškai vieningą žaliųjų plotų sistemą, turinčią tenkinti miesto bendruomenės poreikius, užtikrinti miesto aplinkos ekologinį stabilumą, formuoti ir gerinti Daugų įvaizdį bei patrauklumą siekiant kurortinės teritorijos statuso.

Daugų miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose, kaip savarankiški miesto struktūros elementai, žaliųjų plotų sistemą formuoja:

- miškų ūkio paskirties žemėje – *rekreaciniai miesto miškai (II B grupė)*;
- kitos paskirties žemėje bendro naudojimo teritorijose – *atskirieji rekreacines paskirties želdynai (parkai, skverai, žaliosios jungtys), apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai.*

Sprendiniuose fiksuojamas visų esamos būklės analizės ir vertinimo etape inventorizuotų ir lokalizuotų žaliųjų plotų teritorijų išsaugojimas, Daugų miesto žaliųjų plotų sistema teritoriškai plečiama ir papildoma naujais nariais: rekreacines paskirties želdynų (parkų, skverų), formuojamu žaliųjų jungčių¹, sukabinančių tarpusavyje daugumą želdynų tinklu.

Nustatytų žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių teritorinė lokalizacija pateikiama planuose: „*Pagrindinis brėžinys*“, „*Žaliųjų plotų sistemos vystymas*“, apskaita pagal nustatytas kategorijas 3.3.1 lentelėje.

¹ *Žalioji jungtis* – ne siauresnis kaip 20 m pločio atskirasis želdynas, jungiantis miesto želdynus ir miškus mieste ir už jo ribų į želdynų sistemą, skirtas rekreacijai, darantis poveikį oro masių judėjimui ir atliekantis migracijos koridoriaus funkciją.

3.3.1.lentelė. Daugų miesto miškų ir atskirųjų želdynų pasiskirstymas

Kategorija	Kiekis (vnt.)	Plotas (ha)	% (miesto ploto, 334,3 ha)
Miškai (<i>miškų ūkio paskirties žemė</i>)			
Miesto miškai (<i>II B grupė</i>)	9	22,38	6,7
Viso:	9	22,38	6,7
Atskirieji želdynai (<i>kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos</i>)			
<i>Atskirieji rekreacinės paskirties:</i>			
▪ <i>Aikštės</i>	1	0,83	0,2
▪ <i>Parkai</i>	2	13,64	4,1
▪ <i>Skverai</i>	7	2,98	0,9
▪ <i>Žaliosios jungtys ir kiti poilsiui skirti želdynai</i>	...*	60,19	18,0
<i>Apsauginės ir ekologinės paskirties</i>	9	21,23	6,4
<i>Memorialinės paskirties (kapinės)</i>	1	1,53	0,5
Viso:	...*	100,4	30,0
Iš viso:	...*	122,78	36,7

* - susideda iš kelių ir daugiau plotų ar atkarpų, todėl bendras kiekis nekonkretizuojamas.

Visa planuojama Daugų miesto teritorija pilnai patenka į gamtinio karkaso - *regioninės svarbos Daugų ežeryno geosisitemų vidinio stabilizavimo arealą*, todėl bendrajame plane teikiami žaliųjų plotų sistemos formavimo ir vystymo sprendiniai numatomi vadovaujantis „Gamtinio karkaso nuostatai“ (Žin., 2010, Nr. 87-4619) 10 punkto reikalavimais - „gamtinio karkaso teritorijose, kurias bendrieji planai numato urbanizuoti, turi būti formuojamas tarpusavyje besijungiančios atskirųjų želdynų struktūros, sudarančios ne mažiau kaip 50% teritorijos ploto“.

Daugų miesto bendrojo plano sprendiniuose teikiamas planuojamos žaliųjų plotų sistemos pagrindas - gamtinio karkaso teritorijos, kurios yra išlaikiusios natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį (žiūrėti plane „Gamtinio kraštovaizdžio apsauga“ – gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys S1, S2, S3.1, S3.2.). Pastarosios - *patikimo, riboto* ir dalis *silpno* geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos užima apie 44 % miesto ploto. Šių teritorijų pagrindu ir yra planuojama žaliųjų plotų sistema, užimanti 122,78 ha (36,7% miesto teritorijos), tame tarpe *atskiriems želdynams* tenka 100,4 ha (30,0 % miesto teritorijos), *miesto miškams* - 22,38 ha (6,7% miesto teritorijos).

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normomis (Žin., 2007. Nr. 137- 5624) privalomieji (t.y. normuojami) miesto struktūros želdynai yra parkai, miesto sodai, skverai. Perspektyvoje Daugų mieste vienam gyventojui (2019 m. planuojamas gyventojų skaičius - 1780) privalomųjų miesto struktūros želdynų (parkų, skverų) turėtų tecti apie 93 m². Perspektyvinis rodiklis yra didesnis už normatyvinį¹. Didesnio privalomųjų želdynų kiekio išskyrimą sąlygoja išskirtinė miesto gamtinė aplinka – visa teritorija patenka į gamtinio karkaso ribas bei tai, kad Daugų miestas siekia kurortinės teritorijos statuso. Pastarosios aplinkybės

¹ Vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624) Daugų mieste (mažų miestų grupė) vienam gyventojui turėtų tecti ne mažiau kaip 20 m² atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų.

įpareigoja ypatingą dėmesį skirti žaliųjų plotų kiekybinei ir kokybinei plėtotei, kuriant miesto gyventojams ir jo svečiams patrauklią bei poilsiui pritaikytą aplinką.

Atskirųjų želdynų tarpe parkai ir skverai yra svarbiausieji bei privalomi miesto struktūros ir tuo pačiu žaliųjų plotų sistemos elementai. Pagal paskirties ypatumus jie gali būti rekreacinės, mokslinės, kultūrinės, memorialinės ir kt. paskirties. Priklausomai nuo paskirties skiriasi parkų ir skverų planavimas, jų dalių – funkcinių zonų sudėtis ir dydžiai, želdinimo ir tvarkymo pobūdis. Principinės Daugų miesto atskirųjų želdynų funkcinio naudojimo ir tvarkymo kryptys teikiamos 3.3.2 lentelėje.

3.3.2. lentelė. Daugų miesto atskirieji želdynai ir jų funkcinio naudojimo pasiūlymai

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas	Paskirtis, siūlomos funkcijos
1	2	3
Aikštės (kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos)		
1.	<i>Turgaus aikštė</i>	Reprezentacinė miesto aikštė - nemasinių renginių organizavimas, trumpalaikis poilsis, aplinkos pagražinimas
Parkai (kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos)		
2.	<i>Daugio (planuojamas)</i>	Rekreacinės paskirties – ramiam poilsiui, pažintiniam lankymui, išnaudojant šios vietos teikiamas galimybes apžvelgti Daugų miesto panoramą (įrengiant apžvalgos aikštelę), tinkamai eksponuojant Daugų miesto simbolį - <i>Daugį</i> . Želdinimo ir tvarkymo pobūdis nustatomas parko suplanavimo projekte.
3.	<i>Jaunystės g. (planuojamas)</i>	Rekreacinės paskirties – polifunkcinio naudojimo su ramaus (rekreacinių želdinių, peizažinėmis) ir aktyvaus poilsio (sporto ir žaidimų, pliažų) zonomis. Parkas įrengiamas ir tvarkomas tik pagal parengtą visos teritorijos projektą (projekte nustatytose vietose galima stacionarių objektų, susijusių su rekreacinio aptarnavimo funkcijomis statyba).
Skverai (kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos)		
4.	<i>Sukilėlių kalnelis</i>	Kultūrinės – rekreacinės paskirties, pažintiniam lankymui, ramiam trumpalaikiam poilsiui.
5.	<i>Maironio g.</i>	Rekreacinės paskirties - ramiam trumpalaikiam poilsiui, aplinkos pagražinimui.
6.	<i>Skverai planuojami (5)</i>	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui, aplinkos pagražinimui. Skverai įrengiami ir tvarkomi pagal parengtus projektus.
Žaliosios jungtys ir kiti rekreacinės paskirties želdynai (kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos)		
-	Žaliosios jungtys ir kiti rekreacinės paskirties želdynai	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui, gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
Apsauginės paskirties želdynai (kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos)		
-	Apsauginės paskirties želdynai	Apsauginių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai išdėstomi esamose ir perspektyvinėse gyvenamosiose zonose, tikslu tenkinti gyventojų trumpalaikio ramaus ar aktyvaus poilsio tam pritaikytoje aplinkoje poreikius. Miesto teritorijos bendrojo plano lygmenyje nėra galimybės pilnai teritoriškai lokalizuoti vietinės reikšmės želdynus naujai įsavinamose urbanistinės plėtros zonose. Šių želdynų nustatymas galimas tik žemesnio lygmens teritorijų (reglamentuojamų rajonų) suplanavimo projektuose (vietinio želdyno didžiausias pasiekiamumo spindulys - atstumas nuo kvartalo grupės gyventojų iki želdyno, 300 m).

Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai. Tai savarankiška atskirųjų želdynų grupė, išskiriama 21,23 ha plote. Šių želdynų paskirtis tarnauti konkrečios apsaugos tikslams, priklausomai nuo atitinkamos teritorijos specifinių ypatumų. Apsauginės paskirties želdynai numatomi tam tikrose, ypač jautriose antropogeniniam poveikiui gamtinio karkaso dalyse, vandens telkinių, pramonės įmonių ir komunalinių objektų, inžinerinės infrastruktūros objektų apsaugos zonose, kelių sanitarinės apsaugos zonose ir kt. Šių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

Atskiruosius memorialinės paskirties želdynus Daugų mieste atstovauja esamos kapinės, užimančios 1,53 ha plotą. Naujų kapinių steigimas perspektyvinėse miesto ribose nenumatomas.

Nustatytose atskirųjų želdynų teritorijose negali būti formuojami žemės sklypai nuosavybės teisėms atkurti, privaloma laikytis griežtos nuostatos nevykdyti jose statybų. Atskirais atvejais, pagal želdynų detalų planą numatytose lankytojų aptarnavimo zonose, gali būti statomi tam skirti pastatai. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima esamų natūralių augaviečių bei esamų želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) parkuose yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties. Naujai formuojami atskirieji želdynai (pirmoje eilėje rekreacinės paskirties) gali būti įrengiami ir tvarkomi tik pagal parengtus visos teritorijos (parko, skvero, žaliosios jungties) projektus.

Sprendiniuose planuojami miškų ūkio paskirties žemių teritoriniai pokyčiai didėjimo linkme - iki 22,38 ha, 6,7% miesto teritorijos ploto. Šie pasikeitimai susiję su miškais apaugusių teritorijų ribų optimizavimu, sprendiniuose numatomu miesto ribų praplėtimu, o tuo pačiu ir naujų miško plotų įtraukimu, siūlymais apmiškinti nenaudojamų žemių plotus jautriose gamtinio karkaso teritorijose.

Pagal ūkininkavimo tikslus, ūkininkavimo režimą ir pagrindinę funkcinę paskirtį planuojamose Daugų miesto ribose esantys miškai priskiriami *rekreacinių miškų (IIB grupė)* – *miesto miškų pogrupiui*. Miškais apaugusių teritorijų tvarkymo reglamentą nustato Lietuvos Respublikos Miškų bei Saugomų teritorijų įstatymai, Gamtinio karkaso nuostatai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos.

Miesto miškų pagrindinė funkcinė paskirtis yra tenkinti gyventojų rekreacines, sanitarines ir higienos reikmes, sudaryti sąlygas palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, gryninti miestų orą, gerinti estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamus medynus. Šiuose miškuose palaikoma artima natūraliai miško struktūra. Siekiant pagerinti sąlygas poilsiui, vykdomos sanitarinių – higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo bei medynų atsparumo didinimo priemonės, kuriama minimali rekreacinė infrastruktūra. Daugų miesto miškuose galimas ramaus pobūdžio rekreacinis naudojimas be nakvynės ir statybinės programos. Konkrečios *rekreacinių* miškų tvarkymo priemonės turi būti numatomos miškotvarkos projektuose.

Miesto teritorijos bendrojo plano rengimo lygmenyje sprendžiami žaliųjų plotų sistemos dalių teritorinio išdėstymo, ribų, kiekio, priskyrimo atitinkamai kategorijai ir funkcinio naudojimo klausimai. Detalesniam žaliųjų plotų sistemos dalių tvarkymo ir naudojimo reikalavimų suformulavimui būtina parengti specialų “žaliąjį planą” - miesto ribose esančių miškų ir atskirųjų želdynų tvarkymo, o taip pat detaliuosius ar specialiuosius teritorinio planavimo dokumentus, kur būtų sprendžiami kiekvieno konkretaus želdyno naudojimo ir tvarkymo klausimai, užtikrinant jų apsaugą ir pilnavertį funkcionavimą.

Miesto bendrojo plano lygmenyje nėra sprendžiami *priklausomųjų želdynų*¹ plotų, teritorinio išdėstymo principų ir kt. klausimai. Jokiu būdu negalima sumenkinti šių želdynų, kurie yra privalomi urbanizuotų teritorijų - gyvenamųjų, visuomeninių, pramonės ir sandėliavimo objektų, komercinės paskirties ir kt. teritorijų aplinkos komponentai, reikšmės. *Priklausomieji želdynai* yra labai svarbūs siekiant gerinti aplinkos kokybę (tiek estetinę, tiek ekologinę), tenkinant visuomenės sveikos gyvensenos poreikius, palaikant teritorijos ekologinį stabilumą, sudarant galimybes formuoti įvairaus pobūdžio erdves, mažinant agresyvų pastatų poveikį ir t.t. Šie želdynai gali būti parodomi tik atskirų miesto dalių arba objektų detaliuose projektuose, o jų plotai nustatomi vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624).

¹*Priklausomasis želdynas* – želdynas, esantis kito objekto žemės sklype.

4. KULTŪROS PAVELDO APSAUGA

4.1. Kultūros vertybių apsaugos lygmenys ir tikslai

Strateginis Lietuvos teritorijų planavimo tikslas - įgyvendinti integruotą saugojimo politiką, kuri architektūros paveldo apsaugą apibrėžtų kaip esminį planavimo tikslą, skatintų architektūros paveldo restauravimo ir priežiūros programas³, padėtų įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmonės supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką⁴ bei savasties pagrindą.

Daugų miesto bendrojo plano kultūros paveldo dalis apibrėžia Daugų miesto nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos tikslus, apibūdina jo tvarkybos, naudojimo ir atgaivinimo prioritetus, teritorinio reglamentavimo reikalavimus, nužymi kultūros paveldo naudojimo turizmui gaires, apsaugos įgyvendinimo ir stebėsenos (monitoringo) principus. Konkretūs nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių tvarkybos ir naudojimo reikalavimai nustatomi individualiais arba tipiniais apsaugos reglamentais (jei individualūs reglamentai nenustatyti), apsaugos specialiaisiais planais, strateginiais planais, tikslinėmis programomis ir tvarkomaisiais paveldosaugos darbų projektais. Kultūros paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų ribos nustatomos arba tikslinamos apsaugos specialiaisiais planais⁵ arba individualiais apsaugos reglamentais.

Atsižvelgiant į tai, kad iki šiol nėra atlikti detalūs architektūriniai, istoriniai ir archeologiniai Miestelio istorinio centro (unikalus objekto kodas 17077) tyrimai bei nepakankamai tiksliai nustatytos jo vertingosios savybės išsamius paveldosauginius tyrimus rekomenduojama atlikti rengiant šios vietovės kitų lygmenų teritorijų planavimo ir strateginės plėtros bei paveldosaugos projektus ir programas.

4.2. Kultūros paveldo tvarkybos, naudojimo ir atgaivinimo prioritetai

Kultūros paveldo teritorinės apsaugos prioritetas - darni plėtra, kultūros ir gamtos paveldo apsaugos integravimas, paveldo naudojimas visuomenės reikmėms.

Siekiant veiksmingos teritorinės apsaugos būtina visus į kultūros vertybių registrą įrašytus objektus paskelbti saugomais bei nustatyti jų reikšmingumo lygmenis ir vertingųjų savybių pobūdį. Šiuo metu Valstybės saugomais objektais yra paskelbtas Miestelio istorinis centras, Žydų senosios kapinės (unikalus objekto kodas 11439), Lietuvos karių kapai (unikalus objekto kodas 4709) ir Lietuvos partizanų kapas (unikalus objekto kodas 12209). Reikšmingumo lygmuo ir vertingųjų savybių pobūdis tėra nustatytas Lietuvos karių kapams ir Lietuvos partizanų kapui: nacionalinis lygmuo, vertingųjų savybių pobūdis - istorinis (lemiantis reikšmingumą, svarbus), memorialinis (lemiantis reikšmingumą, svarbus).

Kultūros vertybių registre Miestelio istorinio centro vertingosiomis savybėmis nurodomas susiklostęs gatvių tinklas, istorinės aikštės planas, užstatymo fragmentas. Prioritetine tvarka būtina aptikslinti ir konkretizuoti šias savybes nustatant Miestelio istorinio centro vertybės sudėtį, apimtį, vertingas dalis ir elementus. Rengiant apskaitos

³ Europos architektūros paveldo apsaugos konvencija, 10 str. 2 ir 3 dalys. LR ratifikuota 1999 11 09. Žin., 1999, Nr. 100-2896.

⁴ Europos kraštovaizdžio konvencija, 5a straipsnis. LR ratifikuota 2002 10 03. Žin., 2002, Nr. 104-4621.

⁵ Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano rengimo taisyklės, 33 sk. Žin., 2005, Nr. 81-2973.

dokumentus siūloma atsižvelgti į Miestelio istorinio centro raiškų žemės paviršiaus reljefą, teritorijos kompaktiškumą, užstatymo, želdynų ir ežero kompozicinę sąveiką bei unikalų urbanistinio paveldo elementą - dviejų istorinių aikščių sistemą.

Konkretizuojant Miestelio istorinio centro vertingąsias savybes ir nustatant jas kitiems į Kultūros vertybių registrą įrašytiems kultūros paveldo objektams: Senovės gyvenvietei II, vad. Daugio pilimi (unikalus vertybės kodas 5753), gyvenamajam namui (vadintam Taico namu, unikalus vertybės kodas 12208) ir namui Turgaus g. 8 (unikalus vertybės kodas 11439), reikalinga atlikti archeologinius, architektūrinius, urbanistinius, istorinius tyrimus. Archeologinius tyrimus, būtinus tikslinat Miestelio istorinio centro ribas bei nustatant Senovės gyvenvietės II, vad. Daugio pilimi, rekomenduojama atlikti prioritetine tvarka.

4.3. Kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo reglamentavimas

Daugų miesto nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba ir naudojimas yra reglamentuojami LR Saugomų teritorijų įstatymo ir LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

Visiems saugomų kultūros paveldo objektų sklypams ar jų dalims, kurie yra daiktinės teisės objektai, nustatoma konservacinė (saugojimo) paskirtis⁶. Jei kultūros paveldo objektams ir teritorijoms nustatomas autentiškos paskirties ar tausojamą naudojimo režimas, konservacinė (saugojimo) paskirtis gali būti nustatoma ne kaip pagrindinė, o kaip papildoma⁷.

Nustatant konkrečius reikalavimus statybai į Kultūros vertybių registrą įrašytiems objektams, kuriems apsaugos zonos nėra nustatytos, taikomi LR Nekilnojamųjų kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimai (9 str. 5 p.) ir LR vyriausybės Specialiųjų Žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. (Žin., 1992 08 10, Nr. 22-652).

Individualūs apsaugos reglamentai sudaromi ir išduodami kultūros paveldo objektų valdytojams per 20 darbo dienų nuo valdytojų raštiškų prašymų gavimo dienos Kultūros paveldo departamente (jo teritoriniame padalinyje) ar Savivaldybės paveldosaugos padalinyje.

Nustačius, kad būtina skubiai tvarkyti objektus, kurie yra įtraukti į Kultūros vertybių registrą, tačiau saugomais nepaskelbti, Alytaus rajono savivaldybė turi priimti sprendimą inicijuoti jų skelbimą saugomais. Priėmus šį sprendimą, gali iki 6 mėnesių būti apriboti ar uždrausti darbai, kurie pačiame objekte, jo teritorijoje ar apsaugos zonoje galėtų pažeisti vertingąsias savybes. Jei teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metrų atstumu nuo objekto. Jeigu dėl nepalankių klimato sąlygų trūkstami tyrimai neatliekami, terminas gali būti pratęstas iki 8 mėnesių. Per šį terminą šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti atlikti trūkstami tyrimai, parengtas ir suderintas teritorijos ir apsaugos zonos ribų projektas, reikalui esant, statinys užkonservuotas ir atlikti kiti kultūros paveldo objekto skelbimo saugomu procedūros veiksmai. Nepaskelbus kultūros paveldo objekto saugomu, nesudarius saugojimo sutarties su jo valdytoju, neskiriant lėšų tvarkymui objektas gali būti sunaikintas arba žymiai sumenkintos jo vertingosios savybės.

⁶ LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 11 str. 5 dalis., Žin., 2004, Nr.153-5571.

⁷ Ten pat, 13 str. 5 dalis.

Daugų miesto teritorijos bendrajame plane numatyti Statybos reglamentai išsaugo Miestelio istorinio centro dabartinės apžvalgos sąlygas, jo dominavimą vaizduose, atsiveriančiuose nuo magistralinio kelio Valkininkų geležinkelio stotis – Alytus, kurio vedama autoturizmo trasa „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“, bei vertingus vaizdus, atsiveriančius nuo gretimų ežerų pakrančių. Nors mieste nėra planuojama daugiaaukštė statyba, rengiant Miestelio istorinio centro specialųjį apsaugos planą (arba individualų jo apsaugos reglamentą) būtina patikrinti, kad atskiruose miesto sklypuose planuojama mažaaukštė statyba aukščiau, apimtimi ar išraiška nenustelbtų kultūros paveldo objektų ir netrukdytų juos apžvelgti. Specialiuoju apsaugos planu nustatyti konkretūs (papildomi) statybos apribojimai laikomi integralia teritorijos bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos reikalavimų dalimi.

Rengiant kitų lygmenų Daugų miesto teritorijų planavimo projektus tikslinga siekti, kad būtų išsaugotas ir stiprinamas miestelio istorinio centro vizualinis dominavimas perspektyviniuose miesto vaizduose ir siluetuose, išlaikytas kraštovaizdžio vaizdingumas. Tikslinga siekti, kad kultūros vertybių apsauga būtų integruota su gamtos paveldo apsauga, tinkama teritorijų plėtros finansinių išteklių dalis skiriama išryškinti ir stiprinti miestelio centro istorinio ir kitų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vertingąsias savybes.

4.4. Kultūros paveldo naudojimo turizmui gairės

Kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtra yra vienas pagrindinių kultūros paveldo viešojo naudojimo būdų. Kultūrinio turizmo plėtojimas, apimantis atitinkamų planų rengimą bei reikalingos infrastruktūros užtikrinimą, taip pat ir kraštovaizdžio kultūrinių vertybių išsaugojimas yra vieni pagrindinių Lietuvos teritorinės plėtros tikslų⁸.

Išsaugoti nekilnojamojo kultūros paveldą bei didinti jo patrauklumą turizmo tikslais – vienas prioritetinių Alytaus rajono plėtros uždavinių⁹. Plėtojant Daugų miestą siekiama išsaugoti ir stiprinti jo istoriniam centrui būdingą kompleksinę istorinę, archeologinę, urbanistinę, memorialinę ir kraštovaizdinę vertę sudarant kuo palankesnes sąlygas visuomenei kultūros vertybes pažinti, lankyti bei pritaikyti viešosioms reikmėms.

Kultūriniam turizmui rekomenduojama pirmaeiliai pritaikyti Miestelio istorinį centrą. Per jo teritoriją numatyta autoturizmo trasa „Dainavos žiedas“, dviračių turizmo trasos „Euro Velo 11“ bei „Dzūkijos žiedas“ padidins visuomeninę šios saugomos vietovės reikšmę, skatins vertingosiomis savybėmis pasižyminčių pastatų restauravimą ir atgaivinimą, pritaikymą paskirtims, susietoms su turizmo plėtra. Planuojama dviračių turizmo trasa Didžiulio (Daugų) ežero pakrante žymiai pagerins Žydų senųjų kapinių lankymo sąlygas. Pritaikant Miestelio istorinį centrą trumpalaikiai rekreacijai ir turizmui rekomenduojama išsaugoti ir išryškinti abiejų istorinių aikščių bei Senovės gyvenvietės II, vad. Daugio pilimi, svarbą miestų erdvių struktūroje.

Lėšos Daugų miestelio bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių įgyvendinimui gali būti dengiamos iš valstybės, Molėtų rajono savivaldybės, privačių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų savininkų biudžeto bei tarptautinių lėšų, skirtų kultūros ir gamtos paveldo apsaugai bei turizmo plėtotei.

⁸ Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, I skyrius, 2 str., 33 dalis, Žin., 2002, Nr. 110-4852.

⁹ Alytaus rajono strateginis plėtros planas 2007-2013 metams, uždavinys 3.3.1.

Rekomenduojama skatinti su kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtra bei kultūros paveldo tvarkyba susijusias veiklas ir tradicinius amatus. Tikslinga plačiau įtraukti vietas bendruomenę į kultūros paveldo apsaugos planavimą ir jos įgyvendinimą. Rekomenduojama numatyti priemones, reikalingas stiprinti vietos gyventojų kultūrinio tapatumo ir pasididžiavimo gyvenamąją aplinką nuostatas.

4.5. Apsaugos įgyvendinimo ir stebėsenos (monitoringo) principai

Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą) turi būti vykdoma pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo stebėsenos taisyklės (Žin., 2005, Nr.86-3242). Stebėseną (monitoringą) turi būti vykdoma periodiškai ir pagal reikalavimus, nustatytus atsižvelgiant į objektų tipologijos ypatumus, fizinę būklę, teisinę priklausomybę. Stebėsenos rezultatai turi būti naudojami rengiant kitų lygmenų Daugų miesto istorinio centro teritorijos planavimo ir kultūros paveldo objektų tvarkybos dokumentus.

Kultūros paveldo departamentas valstybės biudžeto lėšomis koordinuoja ir organizuoja stebėseną, jai metodiškai vadovauja. Savivaldybių paveldosaugos padaliniai vykdo stebėseną (ne rečiau kaip kartą per penkerius metus turi apžiūrėti kiekvieną vertybę), visų vertybių apžiūros ir būklės fiksavimo duomenis teikia Kultūros paveldo departamentui, atlieka poveikio savo saugomoms vertybėms vertinimą, apibendrinimą ir prognozavimą. Savivaldybių paveldosaugos padaliniai, fiksuodami vertybės būklę, turi nustatyti vertybės, jos vertingųjų savybių ir aplinkos būklę, ją palyginti su būkle, fiksuota ankstesnėse apžiūrose.

4.6. Nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašas

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašas pateikiamas lentelėje, sudarytoje remiantis 2010 m. liepos mėn. 27 d. LR Kultūros vertybių registro duomenimis. Lentelėje nurodomas objekto numeris Daugų miesto bendrojo plano detalizuotų sprendinių Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje bei pagrindiniai objekto apskaitos duomenys.

Objekto nr. plane	Unikalus objekto kodas	Objekto pavadinimas	Kiti objekto kodai	Teritorijos plotas m ²	Apsaugos zonos plotas m ²
1	17077	Miestelio istorinis centras	U26, UV8	178000	-
2	4709	Lietuvos karių kapai	L135, IP2196, LA413/571	48,5	-
3	12209	Lietuvos partizanų kapas	IP2343, LA413/582	47	-
4	11439	Žydų senosios kapinės	L1001, IP2791	18000	-
5	5753	Senovės gyvenvietė II, vad. Daugio pilimi	AV28	-	-
6	12208	Gyvenamas namas (vadintas Taico namu)	IP2342, LA413/583	-	-
7	4426	Namas	IP1913, LA413/584	-	-
8	14713	Stogastulpis	IP2488	-	-

5. GYVENAMŲJŲ TERITORIJŲ PLĖTRA

5.1. Gyvenamųjų teritorijų plėtros strategija

Gyvenamosios teritorijos yra esminis veiksnys formuojant miesto struktūros modelį iki 2030 metų, numatant visapusiškos miesto plėtros strategiją. Į Daugų miestą siekiant pritraukti jaunus, darbingus žmones, suteikiant galimybę įsigyti kokybišką būstą mieste, turi būti skirtas nuolatinis dėmesys esamų gyvenamųjų teritorijų atnaujinimui bei naujų gyvenamųjų teritorijų plėtrai, gyvenimo kokybės gerinimui.

Gyvenamoji teritorija - tai teritorija, kurioje dominuoja gyvenamoji veikla, kartu su jai aptarnauti reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra. Pagal užstatymo intensyvumą, aukštingumą bei morfologiją ši teritorija diferencijuojama į vidutinio užstatymo intensyvumo, mažo užstatymo intensyvumo ir ekstensyvaus užstatymo teritoriją.

Bendrojo plano sprendiniai iki 2020 metų numato daugiafunkcinių gyvenamųjų teritorijų plėtrą. Būstų plėtra planuojama šiose funkcinėse zonose:

1. *Miesto centras.* Būsto plėtra galima esamoje užstatytoje teritorijoje, tik atnaujinant esamą arba atkuriant buvusį užstatymą, vykdant konversiją, kai pertvarkomos ir pritaikomos gyvenamai statybai kito funkcinio naudojimo teritorijos, suteikiant naują gyvenimo ir aplinkos kokybę.
2. *Mišrios teritorijos.* Būsto plėtra galima intensyvinant silpnai apkrautas, nepilnai integruotas į miesto struktūrą esamas gyvenamąsias teritorijas. Teritorijų intensyvinimo priemonės galima naudoti tik įvertinus teritorijų fizines galimybes daugiafunkciniam pritaikymui darniosios plėtros požiūriu.
3. *Gyvenamosios teritorijos.*
Esamose užstatytose teritorijose būsto plėtra galima numačius esamų gyvenamųjų namų ir gyvenamosios aplinkos atnaujinimo strategiją:
 - palaiptiui atnaujinant bei gerinant būsto kokybę ir gyvenamąją aplinką. Šis procesas tiesiogiai įtakoja darniosios plėtros įgyvendinimo principą, bet nereikalauja naujų teritorijų plėtros;
 - būsto plėtra galima intensyvinant silpnai apkrautas, nepilnai integruotas į miesto struktūrą esamas gyvenamąsias teritorijas. Teritorijų intensyvinimo priemonės galima naudoti tik įvertinus teritorijų fizines galimybes daugiafunkciniam pritaikymui darniosios plėtros požiūriu.

Naujų gyvenamųjų teritorijų plėtra. Užstatant planuojamas naujas gyvenamąsias miesto plėtros teritorijas, numatoma kompleksinė plėtra, pastatant prekybos, aptarnavimo ir paslaugų, socialinės, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektus, įrengiant atskiruosius želdynus, užtikrinant gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas gyventojams. Naujai užstatomomis teritorijomis laikomos visai naujos plėtros teritorijos ir suplanuotos, bet nebaigtos ar nepradėtos užstatyti teritorijos.

4. *Teritorijos visuomenės poreikiams, specializuotos ir kompleksų teritorijos.* Vienbučiai gyvenamieji namai gali būti statomi esamose namų valdose, kurios neskaidomos.

Vienbučiai gyvenamieji namai gali būti statomi ir kitose funkcinėse zonose, jei tai neprieštarauja susiklosčiusiems užstatymo principams. Neurbanizuojamose teritorijose būsto plėtra galima tik esamose namų valdose, kuriose maksimalus užstatymo intensyvumas – 0,2, aukštingumas – 1 aukštas su mansarda, iki 8,5 m.

Planuojant gyvenamąsias teritorijas numatoma:

- būsto plėtrai pirmiausia įsisavinti vidinius teritorinius rezervus, panaudojant jau esamą miesto infrastruktūrą;
- siekti gyvenamųjų rajonų darnios plėtros taikant polifunkciškumo (mišrios žemėnaudos) planavimo principus;
- gyvenamųjų teritorijų socialinio, ekonominio ir ekologinio vystymo įgyvendinimas;
- modernizuojant ir atnaujinant esamus gyvenamuosius rajonus, gerinti būsto ir aplinkos kokybę;
- sudaryti palankias sąlygas sodų bendrijų teritorijų konversijai į gyvenamąsias teritorijas;
- verslui, vystančiam ir plėtojančiam būstą, sudaryti palankią investicinę aplinką;
- saugoti miesto savitumą (gamtos ir kultūros paveldą) bei gerinti miesto gyvenamųjų teritorijų urbanistinį – architektūrinį įvaizdį.

5.2. Daugų miesto gyventojų skaičiaus kaitos prognozė

Atsižvelgiant į tai, kad žmonių populiacija yra veikiama įvairių socialinių, globalinių gamtinių ir kitų veiksnių ir žinant, kad jų poveikio žmogaus elgsenai matematiškai aprašyti neįmanoma, prognozuojant gyventojų skaičiaus kitimą, naudotasi empirinėmis prielaidomis.

Statistikos departamento duomenimis Daugų miestelio teritorijoje 2010 m. pradžioje gyveno 1396 gyventojai. Gyventojų skaičius pastaraisiais metais mažėja. Imant Daugų miestą ir jo plėtros zonas išlieka ta pati mažėjimo tendencija – gyventojų prieaugis yra neigiamas (2006 m. gyveno 1719 gyv., 2008 m. gyveno 1686 gyv.). Daugų miesto aplinkinėse teritorijose vyksta spartesnis gyventojų skaičiaus mažėjimas, nei mieste (0,4 proc./metus).

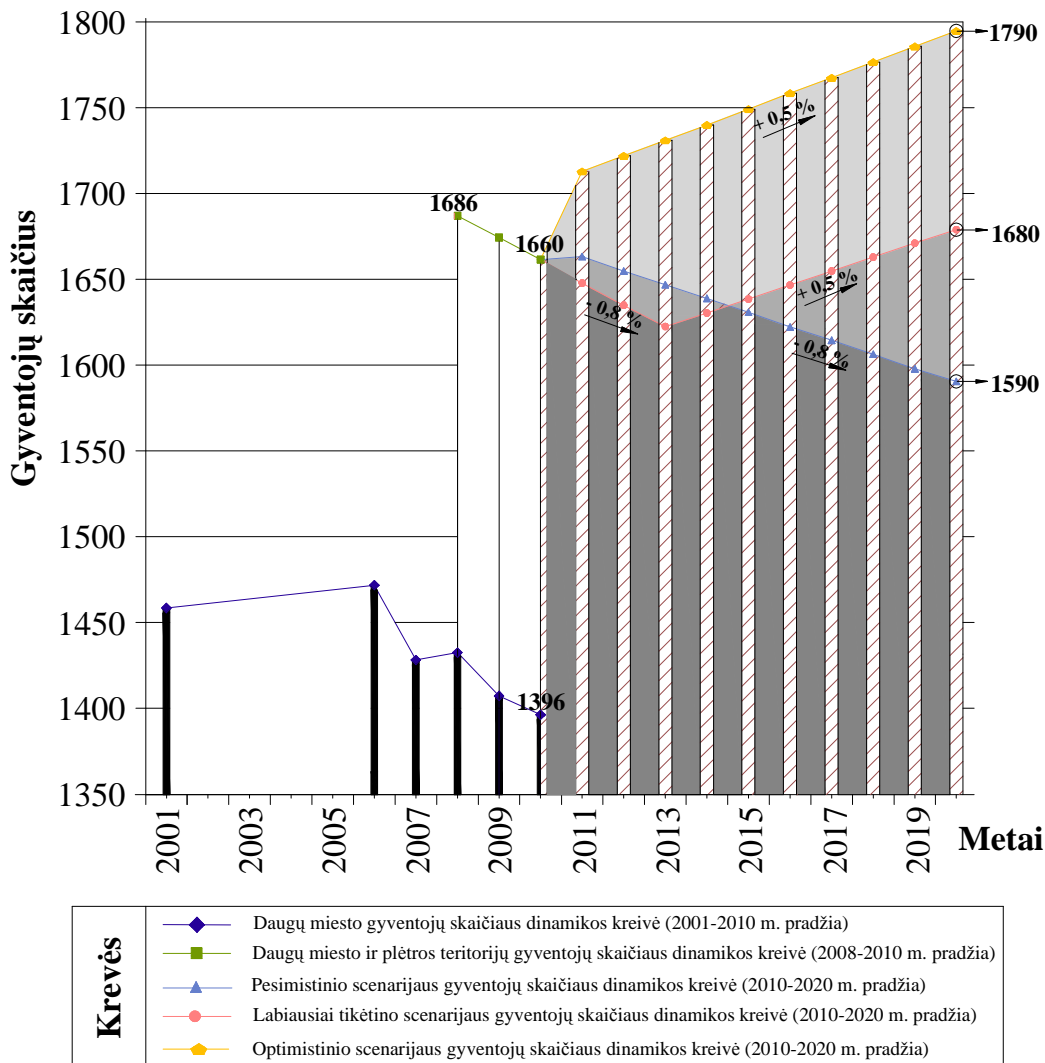
Sprendinių konkretizavimo stadija remiasi Daugų miesto teritorijos plėtros variantu, taikant koncepcijoje pateikiamas labiausiai tikėtinas prognozes. Sprendinių konkretizavimo stadijoje pateikiami teritorijos vystymo sprendiniai 2010-2020 metų periodui.

Dinamiškas gyventojų skaičiaus kitimas akivaizdžiai parodo, kad per pastaruosius 10 metų, Daugų gyventojų skaičius pradėjo reikšmingai mažėti. Nors 2001-2006 m. pastebimas mažėjimo tempo stabilizavimasis, tačiau nuo 2006 m. mažėjimo tendencija tęsiasi (-0,44 % per metus). Imant 2001-2010 m. laikotarpį (2010 m. pradžios duomenimis), gyventojų skaičiaus sumažėjimas įvertintas 3,5 %.

Atsižvelgiant į esamą būklę bei siekiant tinkamai numatyti miesto gyventojų skaičiaus kaitą, pateikiamos trys bendro gyventojų skaičiaus kaitos variantinės prognozės 2010-2020 metų periodui, įvertinus pesimistinį, labiausiai tikėtiną ir optimistinį scenarijus.

Kaip kryptingai vystėsi gyventojų skaičiaus dinamika Daugų miesto teritorijoje per paskutinius dešimt metų galima matyti 5.2.1 paveiksle. Kartu pateikiama trijų metų

suminė (miesto ir plėtos teritoriju) gyventojų skaičiaus kaitos kreivė, kurios sprendiniai 2010-2020 m. išsiskiria pasitelkiant minėtus prognozės scenarijus.



5.2.1 pav. Daugų m. gyventojų kitimo prognozė

1. Sekant pesimistinio scenarijaus kreive matyti, kad gyventojų prieaugis bus akivaizdžiai neigiamas ir sieks pusę dabartinio lygio, o tai reiškia -0,5% per metus. Šio scenarijaus pasekoje 2020 m. planuojamoje Daugų miestelio teritorijoje gyvens 1590 gyv. Pesimistinio scenarijaus prognozė laikoma teoriniu įverčiu, nes pastovi gyventojų mažėjimo tendencija reikštų visišką išnykimą per atitinkamą periodą.
2. Atsižvelgiant į pasaulinės krizės vystymosi chronologiją, prognozuojama bent penkerių metų ekonomikos recesija. Kadangi Lietuvos ūkis yra neatsiejamas nuo pasaulio ekonomikos, prognozuojamas pesimistinis periodas turėtų tolygiai atsispindėti ir mūsų valstybėje. Labiausiai tikėtino scenarijaus kreivė rodo 0,8% kasmetinį gyventojų skaičiaus mažėjimą iki 2013 m. Prognozuojant sunkmečio pabaigą Lietuvoje, kai ekonomikos rodikliai pradės gerėti, tikėtinas nežymus 0,5% metinis gyventojų skaičiaus augimas. Remiantis labiausiai tikėtiniu scenarijumi, 2020 m. Dauguose gyvens apie 1680 gyventojai.

3. Kiek įmanoma didžiausią gyventojų skaičiaus augimą prognozuoja optimistinis scenarijus. Gyventojų skaičiaus dinamika šiuo atveju palaiapsniškai gerėtų kasmet. Nežymus 0,5% metinis gyventojų skaičiaus augimas leistų 2020 m. kreivei pasiekti 1790 gyv. skaičių.

Siekiant tinkamai identifikuoti švietimo, asmens sveikatos priežiūros, socialinės ir kultūrinės ir prekybos infrastruktūros tinklo miesto teritorijoje vystymo poreikius bei miesto poreikį teritorinei plėtrai, iš bendro gyventojų skaičiaus kaitos scenariinės prognozės, sekančiuose skyriuose pateikiami konkretūs švietimo mokslo, asmens sveikatos priežiūros, socialinės, kultūrinės ir prekybos infrastruktūros tinklo miesto teritorijoje vystymo ir naujų teritorijų poreikio sprendiniai.

5.3. Būsto plėtros prognozė

Būsto plėtros prognozė 2010-2020 metų periodui pateikiama remiantis Daugų miesto teritorijos plėtros koncepcijoje pateiktu optimistiniu gyventojų skaičiaus kaitos variantu. Prognozė pateikiama vienu variantu, nurodant būsto plėtros ir teritorinio poreikio plėtrai intervalą, atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu periodu gali skirtingai reikštis socialinės bei ekonominės prielaidos.

Rengiant prognozę buvo susidurta su duomenų trūkumu, todėl Daugų miesto ir jo plėtros teritorijos gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas buvo numatytas apytiksliai apskaičiuojant naudingą gyvenamąjį plotą pagal turimus būsto tipo ir vidutinius būsto ploto, atsižvelgiant į tipą, duomenis.

Vienas iš pagrindinių kintamųjų būsto plėtros poreikio prognozės periodu yra gyventojų skaičiaus kaita. Nemažiau svarbus ir kitas kintamasis – gyvenamojo fondo sąlygų gerėjimas, išreiškiamas vienam gyventojui tenkančiu naudinguoju gyvenamuoju fondu, Daugų mieste ir plėtros zonoje apytiksliai sudarančiu 48, 5 tūkst. kv. m. Vienam gyventojui 2008 m. nustatytas tenkantis naudingasis gyvenamasis plotas yra 28,7 m² (Daugų seniūnijos duomenimis plėtros zonoje 2008 m. buvo 279 gyventojai, miesto gyventojų skaičius statistikos departamento duomenimis 2008 m. siekė 1407).

5.3.1. lentelė. Prognozuojamas gyvenamojo fondo orikis Daugų mieste ir jo plėtros zonoje iki 2020 m.

Kintamojo pavadinimas, metai (matas)	Optimistinis variantas
Gyventojų skaičius, 2008 m. (tūkst. gyv.)	1686
Bendras naudingas gyvenamasis fondas, 2009 m. (tūkst. kv. m.)	48,5
Vienam gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas, 2009 m. (kv. m)	28,7
Prognozuojamas gyventojų skaičius, 2020 m. (tūkst. gyv.)	1790
Papildomas gyvenamojo fondo prieaugis dėl gyventojų skaičiaus padidėjimo, (tūkst. kv. m), 2020 m.	3,9-4,0
Gyvenamojo fondo prieaugis dėl gyvenimo sąlygų gerėjimo, (tūkst. kv. m), 2020 m.	2,0-2,1

Prognozuojamas naudingas gyvenamasis fondas, 2020 m. (tūkst. kv. m)	54, 0-55,0
Prognozuojamas vienam gyventojui teksiantis naudingas gyvenamasis plotas, 2020 m. (kv. m)	30,6 ¹

Prognozuojama, kad 2020 m. siekiant Europos Sąjungos miestų 2007 metų gyvenamojo fondo rodiklį Daugų mieste ir miesto plėtros zonoje vienam gyventojui teks 30,6 kv. m bendro naudingo gyvenamojo ploto. Šiuo analizuojamu variantu gyvenamasis fondas sudarys 54,0-55,0 tūkst. kv. m (vidutinis metinis gyvenamojo ploto augimas 10 metų periodu sudarys 0,55-0,65 tūkst. kv. m).

- 1- Prognozuojamas naudingojo gyvenamojo ploto, tenkančio vienam gyventojui, padidėjimas dėl Europos Sąjungos miestuose gyvenamojo fondo lygio pasiekimo iki 2020 m. Remiantis EUROSTAT duomenimis, 2007 metais Europos Sąjungoje mieste vienam gyventojui teko 30, 6 kv. m gyvenamojo fondo.

5.3.1 Gyventojų užimtumo struktūros pokyčių prognozė

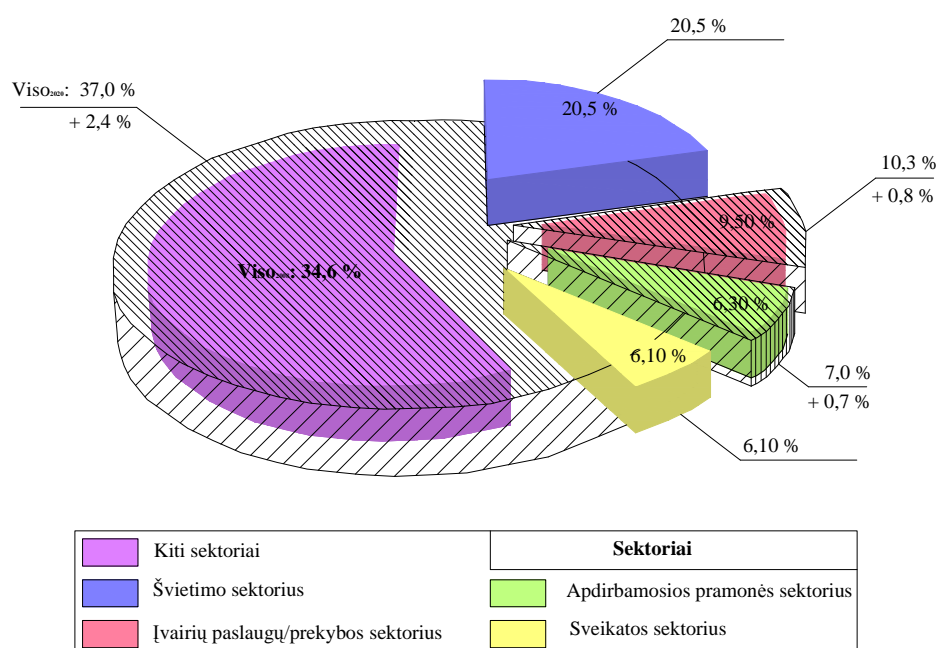
Daugų seniūnijos duomenimis 2008 m. Daugų miesto gyventojų užimtumo lygis buvo 34,6 proc. nuo visų gyventojų skaičiaus. Remiantis optimistinio gyventojų skaičiaus kaitos scenarijaus prognoziniiais duomenis, prognozuojama, kad 2020 m. Daugų miesto gyventojų užimtumo lygis pakils 2,4 proc. (vidutiniškai 0,2 proc. kasmet). Gyventojų priaugio prognozės bei tikėtinos gerėjančios ekonominės situacijos šalyje pasekoje, 2020 m. Daugų miesto gyventojų numatomas užimtumo lygis sieks 37 proc. nuo visų gyventojų skaičiaus.

Gyventojų skaičius (seniūnijos duomenimis):

2008 m. - 1686 (584 užimti gyventojai).

Gyventojų skaičius (prognozuojamas, remiantis jo optimistine dinamika):

2020 m. – 1790 (663 užimti gyventojai).



5.3.1 pav. Daugų m. gyventojų užimtumo lygio prognozė

Daugų seniūnijos duomenimis 2008 metais didžioji dalis gyventojų buvo užimta švietimo (20,5 %), įvairių paslaugų/prekybos (9,5 %), apdirbamosios pramonės (6,3 %) ir sveikatos (6,1 %) sektoriuose, kuriuos tiesiogiai įtakoja šalies bei savivaldybės ekonominis stabilumas. Daroma prielaida, kad didėjant poreikiui, kuris atsiras dėl prognozuojamo gyventojų skaičiaus augimo ir gerėjančių ekonominių sąlygų, augimas išryškės įvairių paslaugų/prekybos, apdirbamosios pramonės sektoriuose. Planuojama, kad 2020 m. šie sektoriai augs atitinkamai 0,8 procentinio punkto (sudarys 10,3 proc. užimtųjų gyventojų skaičiaus) ir 0,7 procentinio punkto (sudarys 7 proc. visų užimtųjų gyventojų skaičiaus).

Atlikus švietimo ir sveikatos sistemos darbuotojų skaičiaus dinamiką ir jos priklausomybę nuo kintančių švietimo/sveikatos įstaigose mokinių/ligoninių skaičiaus, daroma prielaida, kad švietimo/sveikatos sektoriuje užimtųjų, gyvenančių Daugų mieste, skaičius išliks toks pat arba didės nežymiai.

5.3.2 Paslaugų infrastruktūros poreikio prognozė

Paslaugų infrastruktūros pagal tipą poreikio prognozes labiausiai įtakoja gyventojų sudėties pagal amžių rodikliai. Nors Daugų miesto gimstamumas analizuojant Statistikos departamento 2006-2008 m. duomenimis padidėjo 1,6 karto, tačiau natūralus prieaugis vis tiek įgijęs neigiamas reikšmes dėl mirtingumo rodiklių. Atitinkama situacija susiklosčiusi ir Daugų miesto plėtros zonoje.

Paslaugų infrastruktūra apima švietimo, sveikatos priežiūros, socialines, kultūros administracines įstaigas, mažmeninės prekybos, maitinimo, pramonines, aktyvaus poilsio, apgyvendinimo ir kitas paslaugas, teikiamas Daugų mieste ir numatytoje plėtros zonoje. Paslaugų infrastruktūra palaikoma ne tik miesto ir aplinkinių teritorijų gyventojams, bet ir iš toliau atvykstančiųjų lankytojų ir turistų spektrui.

Optimistiniu variantu prognozuojama, kad Daugų miesto prognozuojamas gyventojų skaičius 2020 metais sieks 1790 gyventojų. Paslaugų infrastruktūra naudosis taip pat dalis aplinkinių rajono teritorijų gyventojų, todėl prognozuojamas paslaugų infrastruktūros naudotojų skaičius svyruos nuo 2100 iki 2250, vertinant Daugų miesto ir plėtros teritorijoje išvystytą infrastruktūrą.

Paslaugų infrastuktūros pagal tipą poreikį įtakojant gyventojų sudėties pagal amžių rodikliams, numatoma, kad gimstamumas (pagal šalies ir Alytaus rajone gimstamumo situaciją) Daugų mieste ir jo plėtros teritorijose išliks toks pat arba padidės nežymiai. To pasekoje, ikimokyklinių įstaigų poreikis vertinamas kaip nesikeičiantis.

Sprendinius numatant iki 2020 m., bendrojo lavinimo įstaigų teikiamų paslaugų infrastruktūros poreikis prognozuojamas toks pat. Tai įtakos nesikeičianti/ nežymiai didėjanti 7-18 metų amžiaus grupės skaičiaus dalis bendroje gyventojų skaičiaus sudėtyje.

Sveikatos priežiūros įstaigų ir socialinių įstaigų teikiamų paslaugų poreikis dėl bendro šalies, rajono gyventojų senėjimo procento augs. Jau dabar jaučiami gyventojų sveikatos blogėjimo rodikliai (apsilankymų pas gydytojus skaičius kasmet didėja).

Pastarųjų metų duomenimis juntamas didėjantis poreikis kultūrinėms paslaugoms. Nors organizuojamų kultūros renginių Daugų mieste sumažėjo, tačiau lankytojų skaičius per paskutinius metus išaugo. Prognozuojama, kad kultūros įstaigų teikiamų paslaugų poreikis išliks toks pats arba nežymiai augs.

5.4. Gyvenamųjų teritorijų plėtra

Pagrindiniai miesto teritorinės plėtros poreikiai siejami su gyvenamosios statybos, gatvių tinklo plėtra, didėsiiančiu bendro naudojimo, visuomeninės, komercinės teritorijų poreikiu. Teritorijų plėtra vyks dėl prognozuojamo gyventojų skaičiaus augimo, gyvenamosios kokybės gerėjimo. Daugų miesto teritorija didės dvigubai, atsižvelgiant į tai, kad didžioji siūlomos prijungti prie miesto teritorijos dalis yra kžjau užstatyta. Akcentuotina, jog užstatytas kaimų teritorijas svarbu integruoti į miesto erdvinę ir funkcinę struktūras, kad užtikrinti sklandų miesto funkcionavimą įvairiais aspektais. Planuojant teritorijas siekta glaudaus ryšio tarp to kas sena ir kas kurta naujai.

Daugų miesto plėtra neįgavo planuotų senajame generaliniame plane mastų – 2300 gyventojų 2006 metais (2009 m. Dauguose gyveno 1407 žmonės). Pagal dabartines tendencijas optimistiniu variantu prognozuojama 1790 gyv. 2020 metais. Tačiau gerėjant gyvenamojo fondo sąlygoms bus reikalingos papildomos teritorijos gyvenamajai statybai (prognozuojama, kad 2020 m. Daugų mieste 1 gyventojui teks 30,6 kv. m naudingo gyvenamojo ploto, o tai reiškia, kad miestas 2020 m. turėtų pasiekti 2007 m. ES šalių rodiklį. Įvertinus šiuos faktus bei atsižvelgiant į verslo ir pramonės teritorijų perspektyvinį plėtros poreikį, Dauguose planuojama plėsti teritorijas.

Reikalingų teritorijų plotai gyvenamajai statybai Daugų mieste nustatyti atsižvelgiant į vidutinę gyventojų skaičiaus kaitą 2010-2020 metų periodu ir gyventojų skaičių 1 ha skirtingo tipo ir aukštingumo statyboje.

Skaičiuojant būsto plėtros poreikį Daugų miesto ir plėtros teritorijoje priimta, kad pagrindė vyks mažaaukščio ir sodybinio užstatymo plėtra.

5.5. Mažaaukštės ir sodybinės statybos plėtra

Taikant optimistinę prognozę, kur planuojam, kad gyventojų skaičius sieks 1790 kartu priimant, kad 2020 m. žmogui teks 30,6 kv. m naudingo gyvenamojo ploto, pagal dabartinius gyvenamojo fondo duomenis, resursų užtektų 1535 gyventojams, todėl gyvenamoji mažaaukštė statyba skaičiuojama 255 gyventojams.

Remiantis prielaidomis, kad mažaaukštės statybos pastatuose, sodybiniame užstatyme gyvens 12-15 žm./ha., pateikiamas preliminarus teritorijų poreikis. Vidutinis sklypas Daugų mieste ir jo plėtros teritorijoje 2020 m. sieks apie 15-20 arų. Optimistiniu variantu 2020 m. vien mažaaukštės statybos ar sodybinio užstatymo teritorijai papildomai reikės apie 17-22 ha naujų teritorijų.

5.6. Daugiaaukštės statybos plėtra

Daugiaaukščių gyvenamųjų namų statyba yra numatyta vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosiose teritorijose, kur planuojamas maksimalus užstatymo intensyvumas yra 0,8. Miesto centro ir integruotose mišriose (polifunkcinėse)

teritorijose planuojamų gyvenamųjų teritorijų maksimalus užstatymo intensyvumas galimas ir didesnis - iki 1,0.

Naujų teritorijų poreikis gyvenamajai statybai skaičiuojamas remiantis prielaidomis, kad daugiaaukštės statybos pastatuose gyvens 120 žmonių viename hektare ir jiems teks 21,3 kv. m. bendro naudingo ploto vienam gyventojui.

Bendra visuomeninių, komercinių, gyvenamųjų (daugiaaukščių) teritorijų prioriteto 3.81 ha o tai sudarys 1,14 proc. Didžiausia dalis daugiaaukštės gyvenamosios statybos numatyta intensyvaus užstatymo gyvenamosiose teritorijose.

Daugiaaukščius (daugiabučius) gyvenamuosius namus reikėtų statyti tik tose teritorijose, kur jau yra išvystyta socialinė (vaikų darželiai, mokyklos, aptarnavimo ir paslaugų objektai), susisiekimo ir inžinerinė infrastruktūra.

Miesto vidinė plėtra (modernizuojant esamas daugiabučių namų gyvenamasias teritorijas arba vykdant konversiją, gerinant gyvenamosios aplinkos kokybę) turi pirmenybę prieš numatytą naujų gyvenamųjų teritorijų plėtrą.

6. SOCIALINĖ APLINKA IR KULTŪRA, REKREACIJA IR TURIZMAS

6.1. Švietimo infrastruktūra

Valstybinės švietimo strategijos 2013-2012 metų nuostatuose numatyta valstybės ir visuomenės pastangomis sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą. Konkretizuojant sprendinius, remtasi švietimo įstatymu, įpareigojančiu savivaldybes turėti pakankamą pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo švietimo programų tiekėjų tinklą. To pasekoje, keliamas tikslas savivaldybėms – švietimo įstaigų tinklo pertvarka racialesbnių lėšų panaudojimo bei mokslo efektyvumo pagrindu. Planuojama optimizuoti švietimo įstaigų tinklą Daugų mieste:

- 1) remiantis Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2005 metais patvirtintu sprendimu „Dėl Alytaus rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos iki 2012 metų bendrojo plano patvirtinimo“ bei atsižvelgiant į šio sprendimo 2009 pakeitimą, numatyti vidurinio ugdymo programos akreditaciją bei reorganizaciją.
- 2) remiantis Alytaus rajono tarybos sprendimu, kuriuo numatyta pakeisti rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos iki 2012 metų bendrasis planą, planuojama reorganizuoti Daugų Vlado Mirono vidurinę mokyklą. Po reorganizacijos mokykla taps ne pagrindine (kaip buvo numatyta anksčiau), o Daugų Vlado Mirono gimnazija.

6.1.1 lentelė. Daugų mieste švietimo ir mokslo infrastruktūrą sudaro 4 švietimo įstaigos, esančios Daugų miestelyje

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas
1.	Alytaus rajono Daugų vaikų darželis
2.	Alytaus rajono Daugų Vlado Mirono vidurinė mokykla
3.	Daugų technologijos ir verslo mokykla
4.	Alytaus rajono Daugų miesto ir sporto mokykla

Švietimo įstaigų tinklo optimizavimas Daugų mieste remiasi Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2005 metais patvirtintu „Alytaus rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos iki 2012 metų pertvarkos planu“, o taip pat atsižvelgia į šio sprendimo Nr. K-195 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos iki 2012 metų bendrojo plano patvirtinimo“ 2009 m. pakeitimus. Aukščiau minimas planas hierarchiškai švietimo įstaigų optimizavimo srityje yra aukštesnis planavimo dokumentas nei teritorijos bendrasis planas, todėl jo nuostatos automatiškai galioja ir teritorijos bendrajame plane.

Švietimo įstaigų poreikio kaita Daugų mieste 2010-2020 metų periodu identifikuojama vertinant teritorinį švietimo įstaigų prieinamumą Daugų miesto ir aplinkinių kaimo vietovių gyventojams.

6.1.2 lentelė. Vadovaujantis bendraisiais urbanistiniais principais išskiriamos pasiekiamumo zonos

Istaiga	Pasiekiamumo zona, m
Vaikų darželiui	500 metrų
Bendrojo lavinimo mokykloms	750 metrų

Atsižvelgiant į švietimo švietimo įstaigų Daugų mieste tinklo prieinamumą, bei demografines tendencijas mieste, steigti naujų švietimo įstaigų 2010-2020 metų periodu nesiūloma. Konkurencinga mokyklų aplinka skatina geresnių rezultatų siekimą. Mokiniais teikiama galimybė įgyti specialybę. Vykstantis natūralus procesas, tenkina įvairių galimybių ir motyvacijos mokinių poreikius.

6.2 Asmens sveikatos priežiūros infrastruktūra

Atsižvelgiant į Alytaus apskrities teritorijos bendrąjį planą, perspektyviniame lokaliame centre – Dauguose numatoma palikti ir išlaikyti esamas asmens sveikatos priežiūros įstaigas.

Nors Daugų mieste esančių gydymo įstaigų skaičius yra pakankamas, konstatuojama demografinė situacija: mažėjantis natūralus prieaugis mieste, rodo santykinai didesnę vyresnio amžiaus gyventojų skaičių. Tai sąlygoja sveikatos rodiklių pablogėjimą. Ši priežastis lemia kuo efektyvesnių sveikatos apsaugos paslaugų teikimo priemonių užtikrinimo būtinybę, geresnes prieinamumo sąlygas:

- 1) išlaikyti esamą ligoninės bei klinikų tinklą;
- 2) išlaikyti esamą ambulatorinių sveikatos priežiūros įstaigų tinklą;
- 3) palaikyti plėtojamą elektroninės sveikatos integracijos ir plėtros procesą;
- 4) dalyvauti visuomenės sveikatos programose.

Miestelyje įsikūrusios pagrindinės, pirminės gydymo paslaugas teikiančios sveikatos įstaigos: privati šeimos klinika, ambulatorija, odontologijos klinika. Šeimos klinikoje nuolat dirba šeimos gydytojas ir keli paskirtu laiku atvykstantys gydytojai. Ambulatorijoje nuo 2005 m. atsisakyta vaikų gydytojo paslaugų ir bendrosios praktikos gydytojų sumažėjo nuo 3 iki 1. Tik ambulatorijos slaugytojų skaičius liko nepakitęs.

Daugų slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninėje hospitalizuojamų žmonių skaičius nuo 2006 metų padidėjo 1,4 karto. Ta byloja apie rajone didėjantį sergamumą lėtinėmis ligomis. Vidutinė hospitalizavimo trukmė – 19 dienų. Ligoninės pastato būklė yra gera, 2007 m. ji buvo renovuota ir laikoma viena modernesnių palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninių Alytaus rajone.

Daugų miestelyje veikia stomatologijos klinika ir 2 odontologų kabinetai, 2 vaistinės. Didesnis tos pačios veiklos įmonių steigimasis didina jų tarpusavio konkurenciją, o tai užtikrina gyventojų aptarnavimo kokybę bei prieinamumą.

Pasaulinės sveikatos organizacijos duomenimis, gyventojų sveikata 50 proc. priklauso nuo gyvenimo būdo, 20 proc. - nuo gyvenamosios aplinkos, 20 proc. nuo paveldimumo, ir tik 10 proc. nuo medicininės pagalbos.

Prisidedant prie sveikatos apsaugos politikos, įgyvendinant valstybės deleguotas funkcijas, patvirtintas valstybinės sveikatos programas Daugų mieste ir jo plėtros zonose teritorijose, atliekant savo gyventojų sveikatingumo būklės probleminę analizę, jos pagrindu rengiant kitas su sveikatos veikla susijusias programas (tokias kaip sveikos

gyvensenos propogavimas, sveiko gyvenimo būdo ugdymas) būtų užtikrinta kokybiška asmens sveikatos priežiūra.

6.3. Socialinė infrastruktūra

Pagalbą tenkinti būtiniausius poreikius tiems žmonėms, kurių gaunamos pajamos yra nepakankamos, o gebėjimas pasirūpinti savimi dėl objektyvių, nuo jų nepriklausančių priežasčių yra ribotas, užtikrinama socialinė parama. Mokamos socialinės išmokos ir teikiamos socialinės garantijos bei lengvatos negali užtikrinti ilgalaikio ekonominio ir socialinio saugumo individui.

Lietuvoje socialinių problemų sprendimas vykdomas daugiausiai per valstybinį sektorių (valstybės, savivaldybių biudžetų bei Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondų lėšomis).

Konkretizuojant sprendinius, vadovujamasi pastarųjų metų socialinių pašalpų gavėjų Daugų miestelyje didėjimu. Socialinis ekonominės krizės poveikis labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms: asmenų, kurie gauna pašalpas Dauguose 2008 metais buvo 13 asmenų, o per metus jų skaičius išaugo dvigubai.

Prognozuojama, kad sunkmetis ne tik paveiks labiausiai pažeidžiamas visuomenės grupes, bet ir sukurs naujas socialines atskirties grupes visuomenėje. Todėl būtina nedelsiant imtis priemonių:

- 1) išlaikyti esamą socialinės apsaugos lygį 2010-20120 m. periodu, bet užtikrinti jo didėjimą.

Remiantis socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. įsakymu priimtu sprendimu, dėl projekto finansavimo pagal priemonę „Nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“, socialinės apsaugos lygio didėjimui užtikrinti Daugų mieste numatoma nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra: Daugų socialinės priežiūros centro įkūrimas.

Veikianti Daugų miesto bendruomenės visuomeninė organizacija „Daugai“, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, o kartu ir naujai įkurtas Daugų socialinės priežiūros centras sudarys infrastruktūros tinklą, kuris 2010-2020 m. periodu miesto gyventojams užtikrins prognozuojamus didėjančius socialinių paslaugų poreikius. Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“ (Alytaus raj. padalinys Daugų mieste) atlieka svarbią neįgaliųjų socialinės adaptacijos ir integracijos ugdymo funkciją. Vienas iš organizacijos tikslų – keisti visuomenės požiūrį į sutrikusio intelekto žmogų.

Atsižvelgiant į Europos konvenciją dėl tarptautinių nevyriausybinų organizacijų juridinio asmens pripažinimo (ETS Nr. 124) reiškiamas pageidavimas didinti susitariančiųjų šalių skaičių.

Nevyriausybines organizacijos (toliau NVO) įneša svarbų indėlį plečiant ir realizuojant demokratinę visuomenę bei užtikrinant jos gyvybingumą, ypač didinant piliečių suvokimą ir aktyvų dalyvavimą visuomenės gyvenime, ir nemažiau reikšmingai prisideda plėtojant kultūrinį gyvenimą ir visuomenės gerovę.

6.3.1 lentelė. Nevyriausybių organizacijų centro duomenimis pateiktas NVO sąrašas

Eil. Nr.	Alytaus nevyriausybinių organizacijų (NVO) pavadinimas
Negalios organizacijos	
	Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“ Alytaus raj. padalinys
Kultūra-Programos	
	Profesionalių dailininkų grupė „Be rėmų“
Sportas	
	Daugų žemės ūkio mokyklos sporto klubas „Daugis“
	Alytaus rajono futbolo klubas „Aušra“
Demokratijos skatinimas	
	Alytaus apskrities juodųjų serbentų augintojų klubas „Daugai“
	Daugų vystymo iniciatyva
	Daugų miesto bendruomenės visuomeninė organizacija „Daugai“
Medžioklė	
	Medžiotojų klubas „Daugis“

Kaip ir daugelis Europos sąjungos valstybių per pastaruosius metus priėmusių teisės aktus, reguliuojančius valstybės ir nevyriausybinių sektoriaus santykius, LR vyriausybė 2010 m. priėmė nutarimą „Dėl nevyriausybinių organizacijų plėtros koncepcijos patvirtinimo“, kuris palengvintų nevyriausybinių organizacijų veiklą bei skatintų ją. To pasekoje būtų stiprinamas nevyriausybinių sektoriaus atstovavimas. Siektini tikslai yra diegti naujas nevyriausybinių sektoriaus rėmimo ir filantropijos plėtros priemones, sudaryti prielaidas neliečiamojo kapitalo fondams steigti, galimybes taikyti ilgalaiki programinių projektų finansavimą ir kt.

6.4. Kultūrinė infrastruktūra

Remiantis Alytaus apskrities teritorijos bendruoju planu, numatoma plėtoti Daugų miesto kultūros paslaugų infrastruktūrą:

- 1) plečiant esamą kultūros centrų tinklą, Daugų mieste siūloma pastatyti naujus kultūros namus.
- 2) išlaikyti esamą viešųjų bibliotekų tinklą.
- 3) išlaikyti esamą viešųjų muziejų tinklą.

Kultūra tai ne kas kita, kaip meno, mokslo ir religijos sintezė. Ji negali būti pateikiama gyventojui prabangos forma, ji turi užpildyti kasdienę būtį. Meninė kūryba, profesionalusis menas atsispindi kūrybos įvairovę, parodo šalies kultūros lygį. Valstybė užtikrina laisvą kūrybinę veiklą, profesionaliojo meno prieinamumą, menininkų profesinį parengimą. Valstybės parama menininkams ir jų organizacijoms sąlygoja Lietuvos meno pajėgumą konkuruoti pasaulio meno rinkoje.

Daugų miestelyje veikia vienas kultūros centras, viena viešoji biblioteka, įsikūrę adresu Ežero g. 18, viena kultūrinė nevyriausybinių organizacija, ir yra susibūrę trys meno kolektyvai, kuriuos lanko 32 miesto ir rajono gyventojai.

Pastarųjų metų duomenimis juntamas didėjantis poreikis kultūrinėms paslaugoms. Nors organizuojamų kultūros renginių Daugų mieste sumažėjo, tačiau lankytojų skaičius per

paskutinius metus išaugo. Prognozuojama, kad kultūros įstaigų teikiamų paslaugų poreikis išliks toks pats arba nežymiai augs.

Esamas kultūrinės infrastruktūros įstaigų tinklas turi būti plečiamas Daugų miesto ir jo įtakos zonos gyventojų, atvykstančių vienadienių lankytojų ir turistų poreikiams tenkinti. Kultūrinės infrastruktūros tinklo plėtojimas savivaldybių miestuose vykdomas remiantis atskiromis rajonų savivaldybių kultūros plėtros programomis.

2010-2020 metų periodu kultūrinių paslaugų poreikiui užtikrinti, remiantis Alytaus apskrities teritorijos bendruoju planu, Dauguose siūloma pastatyti naujus kultūros namus.

6.5. Prekybos infrastruktūros tinklo miesto teritorijoje vystymas

Daugų miestelyje yra nemažai veikiančių įmonių ir įstaigų. Net šešios įmonės užsiimančios prekyba maisto produktais ar kitomis prekėmis (viena jų teikia maitinimo paslaugas įsteigtoje kavinėje). Viena įmonių užsiima mažmenine prekyba įvairiomis prekėmis. Likusių įmonių veikla Daugų miestelyje yra labai įvairi: atliekami ir automobilių remonto, kelių statybos ir priežiūros darbai, santechnikos, kabelinių jungčių montavimo darbai, teikiamos medienos pervežimo paslaugos, prekyba dujų balionais, statybinėmis medžiagomis.

Miestelyje esama prekybos ir paslaugų įmonių įvairovė sudaro sąlygas gyventojų patogumui ir komfortabilumui gauti būtiniausias paslaugas nevykstant į toliau esančias vietas, tačiau remiantis optimistiniu gyventojų skaičiaus kaitos scenarijumi 2010-2020 m. periodui, bei numatant didesnius lankytojų srautus iš gretimų teritorijų, Daugu mieste siūloma dalį neįsisavintų pramonės ir komunalinių įmonių teritorijų planuojama konvertuoti į komercines įmones.

Daugų miestelio gyventojų saugumą užtikrina jame įsikūrusi policijos nuovada, bei Daugų miestelio gaisrinė. Planuojama palaikyti esamą gyventojų saugumo užtikrinimo lygį.

6.6. Rekreacija ir turizmas

Vystant Daugų miestą ir tobulinant miesto struktūrą, siekiama pasiūlyti kokybiškas ir išskirtines rekreacijos ir turizmo, kurortinio sveikatinimo paslaugas. Remiamasi vietiniais gamtiniais bei kultūriniais ištekliais.

Remiantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane patvirtintomis Daugų regioninio parko steigimo nuostatomis, rekomenduojama įsteigti regioninį parką, skirtą išsaugoti Baltijos aukštumų konservacinei bei rekreaciniu požiūriais vertingo ežeroto moreninio kalvyno kraštovaizdžio etaloną, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes. Rekomenduojamos orientacinės Daugų regioninio parko ribos apima urbanistiniu požiūriu vertingą Daugų miestą.

Daugų miestas yra įvardijamas kaip kultūros vertybių sankaupų arealas. Urbanistinio kultūros paveldo vietovėje: Daugų miesto istoriniame centras ir jo dalys, kur planuojama išlaikyti autentiškąsias savybes, o esant būtinybei atkurti regioniškumą. Parengti istorinių dalių tvarkymo individualius reglamentus.

Daugų miesto ir jo plėtros rekreacinių teritorijų diferencijavimas, naudojimo kryptys bei tvarkymas remiasi šių pagrindinių veiksnių priklausomybe:

- 1) gamtinės aplinkos išteklių turtingumo,
- 2) kultūros paveldo turtingumo,
- 3) esamo rekreacinės infrastruktūros¹ lygio,
- 4) vietos gyventojų ekonominių galimybių,
- 5) aplinkos sveikumo,
- 6) aplinkos ekologinio atsparumo,
- 7) socialinės aplinkos saugumo,
- 8) rekreacinio aptarnavimo tradicijų.

Įvertinus minėtus veiksnius Daugų miestas priskiriamas (remtasi Alytaus apskrities bendrojo planu) vidutinio potencialo kategorijai pagal apibendrintas rekreacijos ir turizmo teritorinės plėtros galimybes. Sudarytos galimybės formuoti regioninės reikšmės rekreacines teritorines sistemas bei kompleksus.

Taip pat planuojama kurortinio statuso vietovių perspektyva sietina su Daugų miesto galimybe siekti kurortinio teritorijos statuso. Daugų miestas iš esmės atitinka LR Vyriausybės 2006 m. patvirtintus reikalavimus gamtiniams ištekliams. Tai leistų tikslingai kurti gyventojams naudoti reikalingą, specialią turizmo bei poilsio infrastruktūrą, daugiau dėmesio skiriant rekreaciniai aplinkos tvarkymui.

Remiantis Alytaus rajono savivaldybės tarybos aiškinamuoju raštu (dėl siūlymo LR vyriausybei suteikti Daugų miestui kurortinės teritorijos statusą tikslingumo), siektini veiksniai, užtikrinantys galimybę Daugų miestui suteikti kurortinės teritorijos statusą, yra šie:

- 1) Daugų mieste esantys gausūs gamtiniai ištekliai (ežerai, miško parkai ir vaizdingas reljefas, švarus oras), formuojantys sveikatai palankų mikroklimatą, visiškai atitinka kurortinei teritorijai keliamus reikalavimus.
- 2) Daugų miesto turizmo ir poilsio infrastruktūra yra aktyviai tvarkoma, plėtojama bei orientuojama į miesto, kaip turizmo ir rekreacijos centro, plėtrą. Kurortinės teritorijos statusas harmoningai papildytų šią miesto plėtros kryptį ir suteiktų papildomų impulsų šiai plėtrai įgyvendinti.
- 3) nacionalinių dviračių takų sprendiniai Alytaus apskrityje, pagrindinės nacionalinės dviračių trasos: Valstybinė siena (Akmeniai)-Druskininkai-Eigirdonys-Vilnius-Anykščiai, trasos atkarpa Daugai.
- 4) Nacionalinės autoturizmo trasos „Nemuno kelias“ lankytinos Daugų miesto vietos įtrauktos į planus.
- 5) Nacionalinė vandens turizmo Nemuno trasos lankytinos vietos taip pat apima Alytaus rajono teritorijos lankytinus aktyvaus poilsio objektus Dauguose (pagal LRV nutarimą 2008-07-09 Nr. 674).
- 6) Nemuno zonos kaip, kultūrinės-turistinės zonos, potencialo plėtros ir galimybių studijos plėtros koncepcijoje Daugai minimi kaip turintis aukštą potencialą traukos objektas.
- 7) Daugų miestas Alytaus apskrities teritorijos generaliniame plane yra priskiriamas prie perspektyvinių kurortinių teritorijų kartu su Veisiejais ir Nemunaičiu.

Daugų miesto, kaip pažintinio turizmo centro reikšmė dar padidėtų įkūrus regioninį parką.

Perspektyvinių kurortinių teritorijų vietovėje – Daugų mieste ir jo plėtros zonose, tikslinga planuoti pliažus, želdynus, miško parkus, viešbučių, svečių namų, turizmo informacinių centrų, turizmo kompleksų, motelių, kempingų, jaunimo namų, SPA kompleksų, sporto aikštynų, golfo aikštynų ir kt. panašaus pobūdžio rekreacinės infrastruktūros objektų kūrimą. Būtina atsižvelgti į savivaldybių numatytas vystymo programas bei išdėstymą, specialius bei detalius planus. Planuojama miesto želdynų sistema integruojanti tris stambias rekreacinio potencialo teritorijas (miesto rytinėje dalyje prie Didžiulio/Daugų ež., pietinėje dalyje prie Didžiulio/Daugų ež., šiaurinėje dalyje tarp kelio Alytus – Vilnius ir Padaugalaičio ež. Rekreacinių teritorijų prioriteto zonai planuojama 42, 82 Ha, o tai sudarytų apie 12, 81 % visų funkcinių prioriteto zonų.

Esamų ir naujai planuojamų rekreacinių teritorijų galimybė panaudoti rekreacijai ir turizmui labai priklauso nuo jų rekreacinės aplinkos kokybės esminio pagerinimo.

Turistų srautams suaktyvinti ir tinkamai paskirstyti Daugų mieste, reikia plėtoti itin plataus spektro rekreacines paslaugas, sukurti puikios kokybės paslaugas teikiančią turizmo paslaugų infrastruktūrą², galinčią aptarnauti miesto gyventojus ir turistus.

¹*Rekreacinė infrastruktūra* – tai poilsio veiklai organizuoti reikalingi viešosios turizmo infrastruktūros ir kiti rekreacijos aptarnavimo objektai.

²*Turizmo paslaugų infrastruktūra* – tai turizmo paslaugoms teikti reikalingi objektai. Turizmo paslaugų infrastruktūra yra svarbi siekiant pritraukti miesto lankytojus ir gerai išnaudoti kurortologinius, kultūrinius ir gamtinius išteklius. Turizmo paslaugos skirstomos į pagrindines ir papildomas. Pagrindinės turizmo paslaugos Daugų mieste yra kurortinio gydymo, apgyvendinimo, maitinimo, pramogų ir turizmo informacijos paslaugos. Papildomos turizmo paslaugos galėtų būti – kelionės organizavimo paslaugos, transporto, žvejybos, grybavimo, kultūrinių renginių, konferencijų ir kt. turizmo paslaugos.

Daugų miesto bendrojo plano sprendiniai iki 2020 numato daugiafunkcinių teritorijų plėtrą, kuriose, priklausomai nuo rekreacinių išteklių potencialo, galimas ir rekreacinių teritorijų vystymas. Rekreacinio funkcinio prioriteto teritorijos siūlomos šiose funkcinėse zonose:

- teritorijos visuomenės poreikiams ir specializuotų kompleksų teritorijos;
- ekstensyvaus pritaikymo rekreacinės teritorijos;
- rekreaciniai želdynai – parkai, skverai, žaliosios jungtys, paplūdimiai ir aktyviai rekreacijai skirtos teritorijos;
- rekreaciniai miškai, kur numatytas teritorijos naudojimas ekstensyviai rekreacijai, kuriant minimalią rekreacinės infrastruktūros sistemą, išskyrus planuojamus rekreacinius objektus, pažymėtus pagrindiniame ir rekreacinių teritorijų plėtros brėžiniuose, išlaikant ir saugant esamą natūralų kraštovaizdžio pobūdį.

Rekreacinių pastatų statyba yra numatyta teritorijose visuomenės poreikiams ir specializuotose kompleksų teritorijose, kur galimas maksimalus užstatymo intensyvumas yra 0,8 mažo užstatymo intensyvumo teritorijoms ir 1,2 - intensyvaus užstatymo rekreacinėms teritorijoms. Šių teritorijų plėtra sudaro 125,6 ha, tai yra 8,6 %

visos miesto teritorijos. Planuojamos ekstensyvaus pritaikymo rekreacinės teritorijos užima labai nedidelį miesto teritorijos plotą - 8,6 ha.

Rekreacinis žemės naudojimas galimas ir kitose planuojamose miesto teritorijos funkcinėse zonose, priklausomai nuo esamų rekreacinių išteklių potencialo. Pagrindiniai Daugų miesto ir jo plėtros teritorijų raidos uždaviniai, vystant miestą kaip rekreacinę ir kurortinę vietovę:

- 1) plėsti rekreacijai gamtinėje aplinkoje specializuotų teritorijų tinklą ir kurti jų infrastruktūrą;
- 2) intensyvinti turizmo plėtrą ir stiprinti jo potencialą;
- 3) sudaryti sąlygas gydomosios (sanatorinės) rekreacijos, turizmo, poilsio ir pramogų centrų kūrimui;
- 4) gerinti veikiančių rekreacijos objektų būvį;
- 5) vystyti maitinimo ir apgyvendinimo paslaugu, tame tarpe motelių ir kempingų, tinklą.
- 6) sudaryti prielaidas pažinti miesto gamtinei bei kultūros paveldo įvairovei, eksponuoti svarbiausias jos vertybes;
- 7) propaguoti saugomo gamtos ir kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo būdus.

Daugų miesto bendrojo plano sprendinių tikslas – sudaryti palankias sąlygas miesto teritorijos darniam vystymuisi, užtikrinant prielaidas teigiamai rekreacijos ir turizmo raidai, kartu nedarant žalos aplinkai.

Rekreacinio prioriteto zonos Daugų mieste, siekiant kurortinės teritorijos statuso, planuojamos trys: dvi Salos kaimo šiaurės rytų ir pietvakarių pusėje palei Didžiulio (Daugų) ežero pakrantes, o taip pat numatoma tarp esamo krašto (planuojamo magistraliniu) kelio ir Padaugalaičio ežero.

Žaliųjų plotų sistemai išlaikyti ir plėtoti išskiriamos žaliųjų erdvių prioriteto zonos, papildytos numatytomis prijungiamuose prie miesto plotuose.

Mišraus – žaliųjų erdvių ir gyvenamųjų teritorijų bei žaliųjų erdvių ir visuomeninių, komercinių teritorijos išskirtos šiaurinėje miesto dalyje.

7. PRAMONĖS, VERSLO TERITORIJŲ VYSTYMAS

7.1. Pramonės ir naudingųjų iškasenų teritorijos

Pramonės ir verslo teritorijos – pramonės, sandėliavimo, logistikos objektų užstatymo pobūdžio teritorija, kuriai užstatymo intensyvumas numatomas pagal specifinius poreikius. Nors šių teritorijų intensyvumas nėra įvardijamas, užstatymas neturi būti agresyvus miesto foninio užstatymo atžvilgiu, negali sukurti vizualinės taršos.

Pramonės ir verslo teritorijos vystymui planuojama skirti 12,85 ha, kas sudarytų 3,84 % bendros vystomos teritorijos.

Numatoma koncentruoti pramoninį, gamybinį užstatymą vakarinėje planuojamos miesto teritorijos dalyje, maksimaliai atitolinus nuo rekreacinių Didžiulio (Daugų) ežero teritorijų.

Daugų miesto plėtros teritorijos vakarų dalyje prie krašto kelio, planuojant 2010-2020 m. periodui, išskiriama pramonės ir verslo prioriteto teritorija, kurioje skatinamos gamybos, sandėliavimo, logistikos veiklos.

Naudingųjų iškasenų teritorijose išdavus leidimą, naudingųjų iškasenų eksploatavimui ir nustatyta tvarka parengus naudojimo projektą. Naudingąsias iškasenas galima eksploatuoti Bendrajame plane pažymėtose perspektyviniuose naudingųjų iškasenų telkiniuose, taip pat kitais teisės aktų nustatytais atvejais.

Daugų miesto plėtros teritorijoje yra gėlavandenės klinties telkinys. Gali būti naudojama rūgščioms dirvoms kalkinti, kalkėms degti, šaltinio klinties kietesnės atmainos – statybinio akmens gamybai.

Daugų mieste šiuo metu eksploatuojamų kasybos pramonės karjerų nėra. 2009-2019 metų periodu siūloma steigti nauja iškasenų kasybos pramonės teritorija.

Visuomeninių, komercinių teritorijų prioriteto zonos pirmame variante formuojamos mokyklų, ligoninės teritorijų bei esamų gamybinių komunalinių, komercinės paskirties teritorijų pagrindu. Dar dvi teritorijos planuojamos prie miesto prijungiamų teritorijų dalyje, vakarų pusėje. Pramonės ir verslo teritorija išskiriama Daugų kaimo gamybinių teritorijų pagrindu.

Koncentruojant pramonės ir verslo teritorijas planuojamoje miesto vakarinėje pusėje šalia esamo krašto (numatomo magistraliniu) kelio, sumažinama tiek vizualinė tiek fizinė tarša miesto reprezentacinėse dalyse, formuojasi patrauklesnės gyvenamos ir rekreacinės teritorijos.

7.2. Bendras naujų teritorijų poreikis ir poreikio tenkinimas

Remiantis bendraisiais urbanistiniais principais, poreikis gyvenamajai statybai koreliuoja su poreikiu visuomeninėms-komercinėms teritorijoms, gatvių ir aikščių tinklų ir žaliesiems plotams. Priklausomai nuo atskirų urbanistinių vienetų, jų specifikos bei plėtros poreikių santykių išraiška yra skirtinga.

Atsižvelgiant į tai, kad Daugų miestas orientuojamas į rekreacinio miesto pobūdį, pramonės teritorijų plėtra nėra siūloma. Būtina investuoti į esamos pramonės teritorijos modernizaciją.

Įvertinant poreikį gyvenamajai statybai, naujų teritorijų poreikį taip pat didina ir transporto, paslaugų infrastruktūros vystymo būtinumas, visuomeninių, bendro naudojimo, rekreacinių teritorijų plėtra ir pan. Optimistinės prognozės atveju, 2010-2020 m. periodui numatoma:

- 1) gatvių/aikščių tinklui naujų teritorijų reikės apie 4,6-5,6 ha;
- 2) poreikis žaliesiems plotams, rekreacinėms teritorijoms, bendro naudojimo teritorijoms bus apie 2,7-3,4 ha;
- 3) poreikis paslaugų infrastruktūros, komercinės, pramoninės veiklos plėtrai bus apie 6,2-7,5 ha;
- 4) Bendras naujos teritorijos poreikis, analizuojant optimistinės prognozės variantą siekia 36,5-44,5 ha.

Plečiant Daugų miesto ribas, teritorija padidėja dvigubai, tačiau pabrėžiama, kad didžioji numatytos prijungti teritorijos dalis yra jau užstatyta. Akcentuotina, kad užstatytas kaimų teritorijas svarbu integruoti į miesto erdvinę ir funkcinę struktūras, kad užtikrinti darnią plėtrą bei sklandų miesto funkcionavimą įvairiais aspektais.

8. SUSISIEKIMO SISTEMA

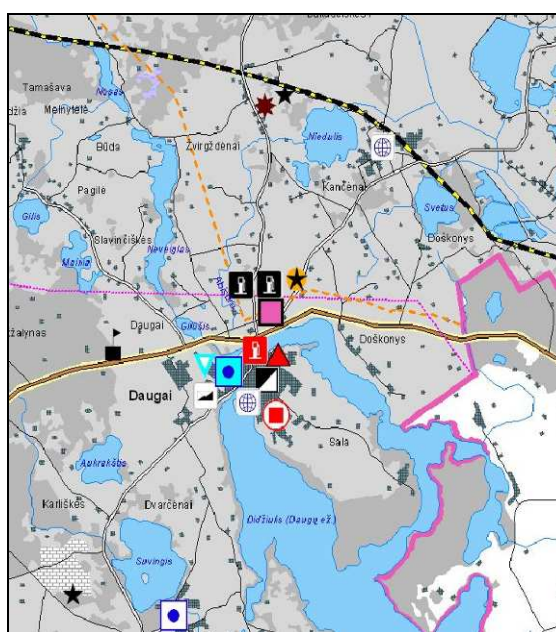
8.1. Daugų miesto išorės perspektyviniai susisiekimo ryšiai

Daugų miesto išorės kelių tinklą formuos esami valstybinės reikšmės keliai, vienam kurių, krašto keliui Nr.128 Valkininkų gelež. stotis-Daugai-Alytus, pagal aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendinius (žr. 8.1 pav. ir 8.2 pav.) numatoma magistralinio kelio reikšmė. 2025 m. transporto eismo intensyvumas šiame kelyje Daugų miesto prieigose pagal Alytaus rajono savivaldybės bendrąjį planą prognozuojamas 4200-6000 aut./parą, o netoli Alytaus miesto – iki 14600 aut./parą. Taigi, šis sprendinys visiškai atitinka esamus ir ateityje numatomus konvergencinius Daugų miesto ir Alytaus, kaip rajono centro, ryšius tiek transportinėje, tiek ir ekonominėje-socialinėje plotmėje.

Rajoniniai keliai – Nr. 1103 Daugai-Skabeikiai-Dusmenys, Nr. 1104 Daugai-Ūta, Nr. 1124 Daugai-Rodžia, Nr. 1128 Daugai-Meškučiai-Meškakalis – įsijungiantys į Daugų miesto teritoriją svarbiausiomis gatvėmis, užtikrins gerą susisiekimą su aplinkinėmis gyvenamosiomis ir rekreacinėmis teritorijomis, Alytaus rajono savivaldybės seniūnijų centrais.



8.1 pav.
(ištrauka iš Alytaus apskrities teritorijos BP)



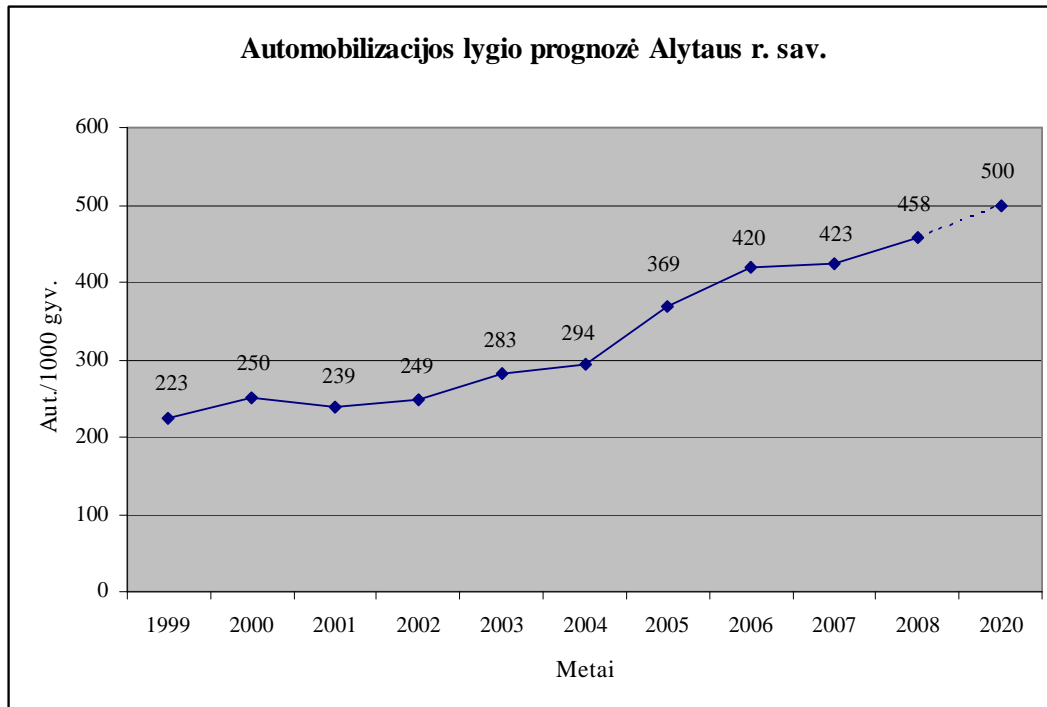
8.2 pav.
(ištrauka iš Alytaus raj. savivaldybės teritorijos BP)

8.2. Automobilizacijos lygis

Statistiniai duomenys Lietuvoje kaupiami administraciniais vienetais – savivaldybėmis, apskritimis. Kadangi maži miestai ir miesteliai (tame tarpe ir Daugai) įeina į savivaldybių teritorijas, automobilizacijos lygio duomenys, o taip pat ir jo prognozės pateikiamos tik Alytaus raj. savivaldybės teritorijai.

Gerėjanti šalies gyventojų socialinė padėtis, nedidelės naudotų automobilių kainos, augęs paskolų populiarumas iki 2008 m. rudenį prasidėjusio ekonominio sunkmečio ir viešojo transporto trūkumai skatino šalies gyventojus sparčiai didinti automobilizacijos lygį, kuris Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje pastaruosius 10 metų nuolat augo (žr.

8.3 pav.). Vystantis ekonomikai, spartėjant gyvenimui, didėjant gyventojų pajamoms, augo ir mobilumo poreikis. Mobilumas keičiasi kartu su makroekonomikos ir kitais pokyčiais, todėl tikėtina, jog ekonominio sunkmečio periodu automobilizacijos lygio augimas Alytaus raj. savivaldybėje stabilizuosis. Tačiau ilgalaikėje perspektyvoje jis augs ir tikėtina, kad 2020 m. pasieks 500 aut./1000 gyv. (žr. 8.3 pav.). Prognozė pateikiama atsižvelgiant ir į ES šalių patirtį, kuri rodo, jog automobilizacijos lygis prisotinimą pasiekia ties 500-600 aut./1000 gyv. riba.



8.3 pav.

8.3. Viešasis transportas

Viešajam susisiekimui Daugų miesto bendrajame plane numatomas reikšmingas vaidmuo siekiant įgyvendinti darniosios miesto plėtros modelį, o taip pat įvertinant intensyvų autobusų naudojimą keleivių vežimams. *Žmonių, vykstančių viešojo transporto priemonėmis skaičiaus augimas turi būti siejamas su šių transporto rūšių darbo gerinimu atnaujinant transporto priemones, optimizuojant maršrutinį tinklą, mažinant eismo intervalus, koordinuojant autobusų eismo tvarkaraščius, gerinant viešojo transporto informacinį lygį skelbiant visų maršrutų tvarkaraščius stotelėse bei internete.*

Kadangi Daugų miestą aptarnauja priemiestiniai autobusai, *būtina įvertinti viešojo transporto darbą visoje Alytaus raj. savivaldybės teritorijoje. Tam tikslui turi būti atliktas maršrutinio tinklo tiriamasis darbas, kuriame būtų įvertinti gyventojų susisiekimo poreikiai viešuoju transportu tarp miestų ir gyvenamųjų teritorijų, keleivių srautai pagal maršrutus, stotelių ir autobusų apkrovimai, keleivių srautų paros dinamika. Tokius tyrimus svarbu atlikti sistemingai siekiant laiku reaguoti į iškilusius naujus susisiekimo poreikius ir užtikrinti efektyvų viešojo transporto darbą.*

Dėl nedidelės ir pakankamai kompaktiškos Daugų miesto struktūros atskiras miesto viešojo transporto maršrutas ateityje nenumatomas - keleivių vežimai ir toliau turėtų būti atliekami tarpmiestiniais ir priemiestiniais autobusais. Tačiau eismo saugai bei

sustojimų pasiekiamumui užtikrinti rekomenduojamas naujas viešojo transporto sustojimas Pergalės gatvėje ties Turgaus aikšte įvažiuojantiems priemiesčio autobusams į centrinę miesto dalį, kadangi sustojimą įrengti Vytauto g. nėra galimybių dėl esamo užstatymo.

Susisiekimo infrastruktūros brėžinyje pateikiamas esamų ir rekomenduojamų viešojo transporto maršrutinių linijų ir sustojimų tinklas bei jo pasiekiamumas.

8.4. Daugų miesto gatvių tinklas

8.4.1 Transporto srautų prognozė pagrindinėse Daugų miesto gatvėse

Daugų miesto teritorijos susisiekimo sistemos sprendiniai formuojami atsižvelgiant į pastarųjų metų ekonominius bei susisiekimo pokyčius, įvertinant priimtą Daugų miesto koncepcijos modelį. Vadovaujantis minėtais faktoriais, atsižvelgiant į kitų miestų bei miestelių transporto srautų augimo tendencijas, įvertinant prognozuojamą automobilizacijos lygį ir urbanizuojamų teritorijų plėtrą apskaičiuotas bendras transporto eismo intensyvumas Daugų miesto pagrindinėse gatvėse intensyviausio eismo valandomis 2020 m. (žr. 8.1 lentelę). O taip pat suformuotas pagrindinių miesto gatvių tinklas nustatant jų kategorijas (žr. Susisiekimo infrastruktūros brėžinį).

8.1 lentelė. Transporto srautų augimo prognozė svarbiausiose Daugų miesto gatvėse

Eil. Nr.	Gatvė	Eismo intensyvumas 2010 m., priv.aut./val.	Prognozuojamas eismo intensyvumas 2020 m., priv.aut./val.	Kasmetinis procentinis augimas
1.	Vytauto g.	60-90	95-150	4,0-5,0
2.	Daugų g.	20-64	35-105	4,0-5,0
3.	Maironio g.	20-30	30-50	3,5-4,0
4.	Pergalės g.	30-114	40-160	apie 3,0
5.	Ežero g.	40-84	55-115	apie 3,0

Didžiausias kasmetinis transporto srautų augimas 4,0 – 5,0 % intensyviausio eismo valandomis prognozuojamas Vytauto g. ir Daugų g., kurios turi tiesioginį ryšį su užmiesčio kelių tinklu ir kurioms numatomos aptarnaujančių gatvių kategorijos.

Maironio g., kuriai taip pat numatoma aptarnaujančios gatvės funkcija, prognozuojamas 3,5 – 4,0 % kasmetinis transporto srautų augimas, kitose pagalbinėse, tačiau transportine prasme gana reikšmingose Pergalės g. ir Ežero g. numatoma, kad transporto eismo intensyvumas kasmet augs vidutiniškai apie 3,0 %.

8.4.2 Daugų miesto gatvių kategorijos

Aukščiausia Daugų mieste pagrindinės B1 gatvės kategorija numatoma dabartiniam krašto keliui Nr. 128 Valkininkų gelež. stotis-Daugai-Alytus (žr. Susisiekimo brėžinį ir 8.2 lentelę).

Pagrindinių aptarnaujančių (C1 ir C2 kategorijos) gatvių tinklą sudarys T formos ryšys Vytauto g. ir Maironio gatvėmis.

Kiti linijiniai ir žiediniai susisiekimo ryšiai plėtojami pagalbinėmis D1 kategorijos gatvėmis, kurios parodytos Susisiekimo infrastruktūros brėžinyje bei pateiktos 7.2

lentelėje. Likusių pagalbinių gatvių (D_2 kategorijų) tinklas turi būti tikslinamas detaliaisiais planais atsižvelgiant į numatomą gatvių paskirtį bei funkciją ir nustatant papildomą jų klasifikacijos indeksą (kaip ir D_1 gatvių kategorijų) ir techninius parametrus pagal STR 2.06.01:1999 [...] (D_{1-1} , D_{1-2} , D_{2-1} ir t.t.)

8.2 lentelė. Daugų miesto planuojamų gatvių kategorijos.

Gatvės pavadinimas	Kategorija	Rekomendacinis atstumas tarp raudonųjų linijų, m
Kelias Nr.128 Valkininkų gelež. stotis-Daugai-Alytus*	B1	60,0
Ilgis: iš viso B1 (miesto teritorijoje):		1,34 km**
Vytauto g.	C1	20,0 – 30,0
Dalis Daugų g.	C1	20,0 – 30,0
Ilgis: iš viso C1 (miesto teritorijoje):		1,84 km**
Maironio g.	C2	20,0
Ilgis: iš viso C2 (miesto teritorijoje):		1,24 km**
Dalis Daugų g.	D_1	
Ežero g.	D_1	15,0 – 20,0
Pergalės g.	D_1	15,0 – 20,0
Pergalės g. tęsinys iki Maironio g.	D_1	
Vilniaus g.	D_1	15,0 – 20,0
Savanorių g.	D_1	15,0 – 20,0
Žemaitės g.	D_1	15,0 – 20,0
Gatvės, apjungiančios Žemaitės g. ir Vytauto g. Daugų k.	D_1	15,0 – 20,0
Krantinės g.	D_1	15,0 – 20,0
Taikos g.	D_1	15,0 – 20,0
Dalis Šviesos g.	D_1	15,0 – 20,0
Kalvų g. su tęsiniu iki Jaunystės g.	D_1	15,0 – 20,0
Ilgis: iš viso D_1 (miesto teritorijoje):		9,92 km**
Visas (B ir C kategorijų) gatvių ilgis mieste:		4,42 km**

* - kelio Nr.128 Valkininkų gelež. stotis-Daugai-Alytus apsaugos zonos plotis numatytas pagal perspektyvinę reikšmę (po 70 metrų į abi puses nuo kelio briaunų). Šis plotis miesto teritorijoje gali būti koreguojamas tik žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais (specialiaisiais, detaliaisiais planais).

** - gatvių ilgiai nustatyti naudojant Gis programinę įrangą

Esamų ir naujai siūlomų pagrindinių (B, C kategorijų) gatvių tinklo tankis užstatytoje miesto teritorijoje ($1,6 \text{ km}^2$) siekia $2,7 \text{ km}/\text{km}^2$. Šis rodiklis kiek viršija rekomenduojamą gatvių tinklo tankį $2,2 - 2,4 \text{ km}/\text{km}^2$, tačiau jį galime traktuoti kaip optimalų, kadangi net $1,34 \text{ km}$ Daugų miesto pagrindinių gatvių ilgio sudaro esamas krašto kelias Nr.128 Valkininkų gelež. stotis-Daugai-Alytus, miesto teritorijoje įgaunantis B1 kategorijos gatvės statusą..

8.2 lentelėje, atsižvelgiant į esamą užstatymą, pateikiami atstumai tarp gatvių raudonųjų linijų, kurie yra rekomendacinio pobūdžio. Raudonosios linijos turi būti tikslinamos atsižvelgiant į ekonominį tikslumą, įvertinant privačias teritorijas, draustinių ar kitų saugomų teritorijų ribas, esamus ir perspektyvinius inžinerinius tinklus.

Tikslus gatvių raudonųjų linijų plotis turi būti nustatomas specialiaisiais, detaliaisiais planais.

Pateikiamos gatvių *kategorijos nustatytos neribotam Daugų miesto plėtros laikotarpiui siejant gatvių tinklo laidumo ir rišlumo rodiklius. Besikeičiant ekonominei ir investicinei situacijai sudėtinga numatyti, kur greičiausiai vyks miesto ir priemiestinės zonos urbanistinė plėtra, todėl patvirtinta miesto gatvių tinklo struktūra užtikrins jų plėtrai reikalingų teritorijų rezervavimą. Kita vertus, įrengta infrastruktūra (nutiesta nauja gatvė) gali įtakoti intensyvesnę urbanistinę plėtrą.*

Būtina įgyvendinti gatvių rekonstrukcijos projektus pagal bendrajam plane nustatytų gatvių kategorijų techninius reikalavimus, jei esama jų būklė neatitinka norminių parametrų.

Formuojant bendrajam plane numatomą gatvių tinklą bei siekiant užtikrinti eismo saugą mieste rekomenduojama:

- asfaltuoti gatves su žvyro danga;
- užtikrinti, kad rekonstruojant gatves C1, C2 ir žemesnės kategorijos, kuriomis numatomos viešojo transporto maršrutinės linijos, gatvių važiuojamosios dalies plotis būtų ne mažesnis kaip 7,0 m;
- **tikslios naujų gatvių trasos turi būti nustatomos detaliaisiais planais projektuojant visą gatvių ilgį, o ne atskiras jų atkarpas;**
- vykdyti avaringų taškų stebėseną, transporto srautų tyrimus. Tam rekomenduojama kaupti bei sisteminti duomenis skaitmeninėje formoje (GIS formate);
- riboti transporto srautų greitį arti mokyklų ir kitose didelio žmonių susibūrimo vietose įrengiant technines saugaus eismo priemones (iškiliasias pėsčiųjų perėjas, išskirti jas raudona spalva, greitį ribojančius kelių ženklus ir pan.);
- rekonstruojant esamas ar tiesiant naujas gatves būtina įrengti šaligatvius, dviračių takus, gatvių apšvietimą įvertinant žmonių su negalia poreikius, sankryžose turi būti sudarytas pakankamas matymo laukas (matomumo trikampis), kuriame neleistina reklamos ar kitų objektų statyba, medžių ir krūmų sodinimas;
- diegti informacinę sistemą mieste: kelio ženklus ar nuorodas į svarbiausius objektus bei traukos punktus, užmiesčio kelių kryptis, informaciją apie viešojo transporto maršrutinį eismą.

8.5 Aptarnavimo infrastruktūra

8.5.1 Automobilių stovėjimas ir laikymas

Pagal Alytaus raj. savivaldybėje prognozuojamą automobilizacijos lygį (500 aut./1000 gyv.) bei gyventojų skaičių Daugų mieste (apie 1680 žm. pagal labiausiai tikėtino varianto demografinės prognozės priimtą koncepcijos variantui) 2020 m. automobilių stovėjimo vietų skaičius mieste turėtų siekti 840 vietų įvertinant tik tai, kad 1 lengvasis automobilis mieste turės tik vieną stovėjimo vietą (garaže, aikštelėje, gatvėje).

Automobilių stovėjimo miesto centrinėje dalyje problemos aktualumas priklausys ne tik nuo automobilių skaičiaus, bet ir nuo gyventojų aktyvumo, įstaigų koncentracijos, net ir nuo miesto svarbos savivaldybėje. Pagal mūsų šalies miestų analogus numatoma, jog Daugų miesto centrinėje dalyje turėtų būti bent 5-8 % bendro naudojimo stovėjimo vietų nuo viso lengvųjų automobilių skaičiaus mieste, o tai sudarys apie 60 vietų.

Susisiekimo infrastruktūros brėžinyje parodytos esamos, esamos, kurios numatomos išplėsti ir naujai siūlomos automobilių stovėjimo ir laikymo zonos.

Kadangi Lietuvoje nėra bendros ir aiškios automobilių stovėjimo ir laikymo problemą sprendžiančios strategijos, Daugų mieste rekomenduojama:

- kontroliuoti, kad automobilių stovėjimo aikštelių plėtra nevyktų užimant vaiku žaidimų aikštelių, žaliųjų plotų ar kitų visuomeninės paskirties teritorijų;
- kontroliuoti detaliųjų planų rengimą. Juose turi būti nustatomas STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ automobilių stovėjimo ir laikymo normatyvus atitinkantis stovėjimo vietų skaičius.

8.5.2. Degalinės

Šiuo metu yra 1 veikianti degalinė šalia Daugų miesto teritorijos, tenkinanti vietinių gyventojų poreikius (žr. Susisiekimo infrastruktūros brėžinį). Pagal STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ 1 degalinė turėtų aptarnauti ne daugiau kaip 1500 automobilių. Įvertinus prognozuojamą gyventojų skaičių bei automobilizacijos lygį, Dauguose numatoma dar viena papildoma degalinė.

8.6. Bevariklis transportas

Bevariklis transportas turi būti skatinama susisiekimo rūšis dėl jo ekonomiškumo, ekologiškumo, humaniškumo ir higieniško. Tai yra universali susisiekimo ir aktyvaus poilsio priemonė, turinti prioritetą gyvenamose zonose bei rekreacinėse teritorijose.

Šiuo metu neužimantis svarbios pozicijos Daugų miesto susisiekimo sistemoje, tačiau kuriam yra didelis poreikis, bevariklis transportas ateityje turėtų tapti svarbia susisiekimo rūšimi. Todėl mieste turi būti skiriama daug dėmesio bevariklio transporto bei jo infrastruktūros (dviračių saugojimo aikštelių, informacinės sistemos ir kt.) kūrimui ir plėtrai. Dviračių takų tinklas turi tapti sudėtine transporto infrastruktūros dalimi, o tam būtina kurti ir plėtoti jų tinklą apjungiant Daugų miesto ir Alytaus rajono savivaldybės teritorijos bei tarptautinę Eurovelo trasas į vientisą dviračių takų sistemą, kuri jungs svarbiausius darbo, mokslo, poilsio ir rekreacijos, buities ir kultūros paslaugų objektus.

Atsižvelgiant į tai bei įvertinant Daugų miesto bendrojo plano esamos būklės etape pateiktas išvadas, bendrojo plano sprendinių konkretizavimo susisiekimo infrastruktūros brėžinyje parodyti numatomi pagrindiniai (E kategorijos) bevariklio transporto takai bei F kategorijos - pagalbiniai - pėsčiųjų ir dviračių eismo takai, skirti vietiniam susisiekimui tarp namų grupių, lokaliųjų centrų, rekreacinių zonų. Daugų mieste yra išreikštas susisiekimo dviračiais poreikis ne tik turizmo, rekreaciniais tikslais, bet taip pat aktualus transportinis pasiekiamumas, todėl dviračių takų tinklas bendrajam plane

siūlomas pakankamai tankus (žr. 8.3 lentelę), jungiantis Daugų ežeryno pakrantę, miesto centrą, visuomeninės paskirties objektus, darbo vietas.

Tikslios dviračių takų trasos, jų techniniai parametrai bei svarbiausi infrastruktūros objektai turi būti nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose. *Būtina kontroliuoti, kad rengiant teritorijų detaliuosius planus ar naujų bei rekonstruojamų gatvių techninius projektus būtų suprojektuoti ir dviračių takai ar pažymėtos gatvių važiuojamoje dalyje dviračių eismo juostos, jeigu jie yra numatyti miesto bendrajam plane.*

8.3 lentelė. Dviračių takų ilgiai Daugų mieste.

Kategorija	Ilgis, km	Rekomenduojamas atstumas tarp raudonųjų linijų, m
E	3,7	10,0-15,0
F	11,2	5,0-10,0

Bevariklio transporto takų tinklas turi būti kuriamas vadovaujantis ne tik funkcionalumo, ekologiškumo, bet ir eismo saugos principais, t. y. pagrindinės dviračių trasos turi būti apšviestos, pažymėtos kelio ženklais, rodyklėmis. Miesto teritorijoje B ir C kategorijų gatvėse dviračių takai pagal galimybes įrengiami atskirti nuo važiuojamosios dalies žaliaja juosta. Užmiesčio teritorijoje bevariklio transporto trasos turi būti tiesiamos už kelio žemės sankasos ribų (arba atskiriami nuo važiuojamosios dalies bordiūru arba apsauginiais aitvarais), atsižvelgiant į kraštovaizdžio ypatumus, taikant reikalingas gamtosaugines priemones, įrengiant apšvietimą, vandens nutekėjimo griovius, pralaidas bei kanalizaciją, pažymint reikiama kelio ženklais bei laikantis kitų projektavimo normomis nustatytų reikalavimų.

8.7. Rekomenduojami Daugų miesto susisiekimo infrastruktūros projektai

Vadovaujantis aukščiau pateiktais Daugų miesto teritorijos susisiekimo infrastruktūros sprendiniais siūlomas parengti projektas:

1. *Pėsčiųjų ir dviratininkų trasų specialusis planas*, kuris reglamentuotų kompleksinę viso miesto dviratininkų takų tinklo plėtrą nustatant jų kategorijas, plėtros eiliškumą, numatant saugojimo aikštelių vietas, informacinės sistemos kūrimą atsižvelgiant į traukos punktus, integravimo į užmiesčio teritorijas bei tarp miestines ir regionines reikšmės dviratininkų trasas faktorių.

9. TECHNINĖ INFRASTRUKTŪRA

9.1. Ekoinžinerinė infrastruktūra

9.1.1. Vandentieka

Vadovaujantis Lietuvos respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu

Daugų miesto bendrajame plane numatoma, kad centralizuotą vandentiekį turės 95% Daugų miesto gyventojų. Tuo tikslu turi būti plečiami vandentiekio tinklai numatomose plėtros teritorijose.

Daugų miesto bendrajame plane numatoma, kad visas tiekiamas vanduo atitiks dabar galiojančią higienos normą HN 24:2003 „Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Tuo tikslu turi būti renovuojama dalis eksploatuojamo skirstomojo vamzdyno.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Daugų miesto bendrajame plane numatoma:

- Naujų vandentiekio tinklų plėtra apie 12.65 km

Naujai tiesiamas vandentiekio tinklas	
Gatvės	Ilgis, km
Krantinės g.	1.10
Kalvų g.	0.90
Šviesos g.	0.30
Sporto g.	0.30
Salos g.	0.15
Naujoji g.	0.25
Taikos g.	0.35
Dzūkų g.	0.40
Maironio g.	1.35
Pergalės g.	1.00
Vilniaus g.	0.20
Savanorių g.	0.15
Vytauto g.	0.90
Žemaitės g.	1.15
Ežero g.	0.35
Daugų g.	1.90
Daugų kaimas	1.90
Viso:	12.65

- Numatoma, kad visi plečiami vandentiekiai bus pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurta žiedinė vandentiekio tinklų struktūra, parinkti reikiami vamzdynų diametrai, įrengti priešgaisriniai hidrantai. Teritorijose, kur nėra numatytas vandentiekis, pagal priešgaisrinius reikalavimus turi būti įrengti priešgaisriniai rezervuarai, privažiavimai prie atvirų vandens telkinių;

- Numatoma vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenių monitoringą;
- Numatoma vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organus bei visuomenę.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatytos naujos vandentiekio trasos. Tikslesnė numatomų inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

9.1.2. Vandenvala

Vadovaujantis Lietuvos respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu

Daugų miesto bendrajame plane numatoma, kad centralizuotus nuotekų tinklus turės 95% Daugų miesto gyventojų. Tuo tikslu turi būti plečiami nuotekų tinklai numatomose plėtros teritorijose.

Išleidžiamų į paviršinius vandenį nuotekų kokybė turi tenkinti ES „Miestų nuotekų valymo direktyvą“ 91/271/EEC reikalavimus. Tam, kad užsibrėžti tikslai būtų įgyvendinti, turi būti rekonstruojami esami nuotekų valymo įrenginiai, esantys priemiestinėje teritorijoje.

Atsižvelgiant į tai, kad direktyva 91/271/EEC įsigalioja Lietuvai nuo 2010m., visi sprendiniai sietini su vandenvala įgauna prioritetinį statusą.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Daugų miesto bendrajame plane numatoma :

Naujai tiesiamas buitinių nuotekų tinklas	
Gatvės	Ilgis, km
Krantinės g.	1.25
Kalvų g.	0.90
Šviesos g.	0.30
Savanorių g.	0.15
Naujoji g.	0.20
Taikos g.	0.55
Dzūkų g.	0.40
Maironio g.	1.20
Pergalės g.	1.00
Vilniaus g.	0.10
Savanorių g.	0.15
Vytauto g.	0.80
Žemaitės g.	0.60
Daugų g.	1.90
Daugų kaimas	1.65
Slėginės nuotekų linijos	1.05
Viso:	12.20

- Naujų nuotekų surinkimo tinklų plėtra apie 12.20km;
- Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius planuojamo periodo eigoje;
- Vykdyti išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos nuotekų trasos, nuotekų siurblynės. Naujai numatomos nuotekų trasos ir siurblynės vaizduojamos schematiškai, tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

9.1.3. Lietaus nuotekos

Lietaus vandens surinkimo ir valymo sistema yra pakankamai išplėtotą miesto inžinerinės infrastruktūros srityje, tačiau nėra valymo įrenginių. Esamų tinklų būklė prasta. Reljefo nelygumai kelia didelius reikalavimus lietaus vandens surinkimui. Nuo kalvų staigiai subėgantis didelis vandens kiekis atneša nuostolius statiniams ir gamtai. Reikalinga tinklų rekonstrukcija visame mieste. Surenkamas lietaus vanduo prieš išleidžiant į paviršinius vandenis turi būti apvalomas.

Daugų miesto bendrajame plane numatoma:

Plėsti lietaus nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą Daugų mieste, visu planuojamu periodu:

Naujai tiesiamas lietaus nuotekų tinklas	
Gatvės	Ilgis, km
Ežero g.	0.60
Maironio g.	0.20
Vilniaus g.	0.30
Vytauto g.	0.30
Daugų k	1.00
Viso:	2.40

- Naujų nuotekų surinkimo tinklų plėtra 2.40km;
- Įrengti septynis naujus lietaus nuotekų valymo įrenginius;
- Įrengti šešis naujus išleidėjus.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatomos naujos lietaus nuotekų trasos, išleidėjai ir numatomi lietaus nuotekų valymo įrenginiai. Tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

9.1.4. Atliekų tvarkymas

Dauguose jau funkcionuoja konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Tai priimtinausia atliekų surinkimo sistema, kuri diegiama visoje šalyje. Atliekų rūšiavimas pirminėje jų surinkimo stadijoje nepakankamas. Dauguose kasmet surenkama apie 300 t buitinių atliekų. Stebint susidarančių atliekų kiekio augimo tendencijas galima prognozuoti, kad 2020 metais Dauguose susidarys 400 tonų atliekų. Siekiant suvaldyti didėjančius atliekų srautus numatoma:

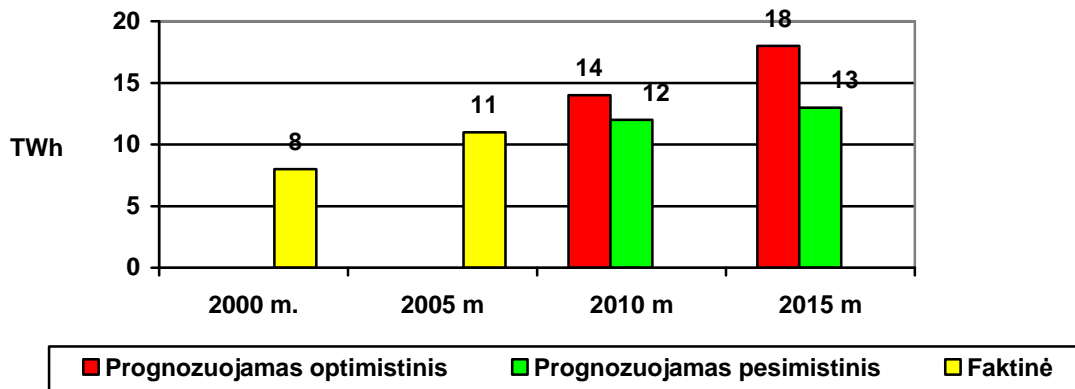
- buitines atliekas šalinti tik Alytaus regioniniame sąvartyne;
- biodegraduojančias (žaliąsias) atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto; plėsti konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklą;
- rūšiuojamoms atliekoms naudoti specializuotus konteinerius.

9.2. Energetinės infrastruktūros vystymas

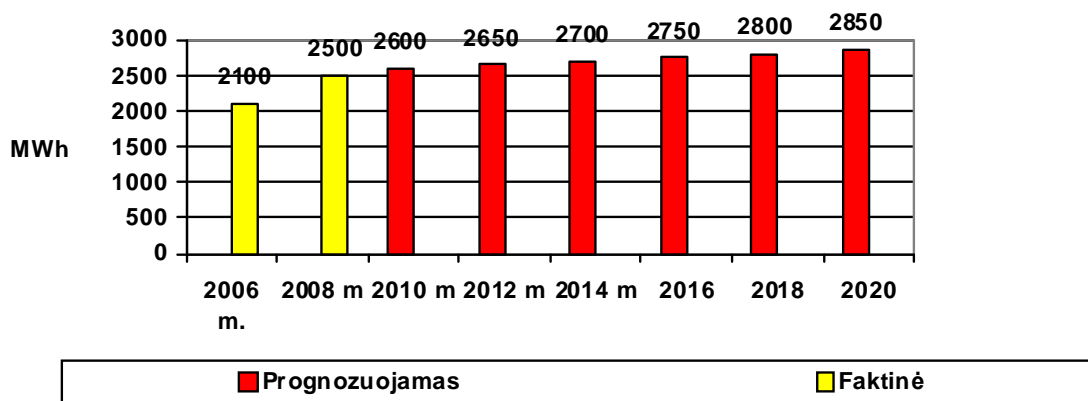
9.2.1. Elektros energijos tiekimas ir gamyba

Daugų miestas suvartoja apie 25000 MWh elektros energijos per metus. Pastarųjų metų tendencijos rodo elektros energijos neženklų poreikio didėjimą. Tai yra būdinga daugeliui Lietuvos regionų. Tikėtina, elektros energijos poreikiai augs ir ateityje.

9.2.1. pav. Prognozuojami Lietuvos elektros energijos poreikiai.



9.2.2. pav. Prognozuojami Daugų miesto elektros energijos poreikiai.



Tam, kad patenkinti šiuos poreikius, miesto elektros tinklas yra prisijungęs prie bendro Lietuvos perdavimo tinklo per vieną transformatorinę. Ši transformatorinė pastotis turi pakankamą galios rezervą, šios transformatorinės galingumas 1030 kV.

Siekiant užtikrinti patikimą elektros energijos tiekimą esamiems ir būsimiems Daugų vartotojams numatoma plėsti elektros energijos tinklą:

Naujai tiesiamas elektros energijos tiekimo tinklas	
Gatvės	Ilgis, km
Krantinės g.	0.40
Kalvų g.	0.35
Šviesos g.	0.30
Jaunystės	0.45
Ežero g.	0.20
Maironio g.	0.65
Pergalės g.	1.35
Daugų g.	1.80
Viso:	5.50

- plėsti esamą elektros energijos paskirstymo tinklą;
- naujus paskirstymo tinklus tiesti kabelinėmis linijomis;
- pagal poreikį rekonstruoti esamas transformatorines;
- naujas elektros linijas tiesti bendrajame plane numatytuose infrastruktūros koridoriuose;
- išlaikyti geram techniniam stovyje esamą elektros energijos perdavimo tinklą.

Projekto grafinėje dalyje nurodoma 10 kV kabelinių linijų ir preliminarios transformatorinių vietos. Rezervuojamos teritorijos naujoms 10kV linijoms.

9.2.2. Gamtinių dujų tiekimas

Daugų miestas nėra dujofikuotas. Dujų skirstymo stotis yra į šiaurę už planuojamos miesto ribos. Pagrindiniai dujos yra naudojamos šilumos gamybai. Siekiant užtikrinti patikimą dujotiekio tiekimą būsimiems Daugų vartotojams numatoma plėsti dujotiekio energijos tinklą:

Naujai tiesiamas dujotiekio tinklas	
Gatvės	Ilgis, km
Krantinės g.	0.85
Kalvų g.	0.90
Šviesos g.	0.30
Sporto g.	0.30
Naujoji g.	0.25
Taikos g.	0.35
Dzūkų g.	0.40
Maironio g.	1.20
Pergalės g.	1.50
Vilniaus g.	0.70
Jaunystės g.	0.30
Vytauto g.	1.50
Žemaitės g.	0.70
Daugų g.	2.20
Daugų kaimas	1.85
Viso:	13.30

- plėsti dujotiekio paskirstymo tinklą;

Numatoma naujus vidutinio slėgio dujotiekius tiesti bendrajame plane numatytuose infrastruktūros koridoriuose.

Projekto grafinėje dalyje nurodomos orientacinės naujai tiesiamų dujotiekių vietos. Tikslesnė šių inžinerinių įrenginių vieta turi būti nustatoma detalaus planavimo eigoje

9.2.3. Šilumos tiekimas

Centralizuoto šilumos tiekimo Daugų mieste nėra. Gyventojai šilumos teikimu rūpinasi individualiai. Didžiausios katilinės: Daugų „Vlado Mirono“ vidurinės mokyklos katilinė, kurios pajėgumas 0.8MW, sunaudoto kuro kiekis 150t. akmens anglies per metus ; Daugų technologijos ir verslo mokyklos katilinė, kurios pajėgumas 1.7MW sunaudotas kuro kiekis medienos atliekų 1200-1500 m³ per metus; Daugų miesto slaugos ligoninės katilinė, kurios pajėgumas 0.1MW, sunaudojami kuro kiekiai 100t akmens anglies. Daugiabučiuose namuose įrengta po kelias katilines. Ateityje numatoma Daugų miestą dujofikuoti. Šilumos energijai gaminti bus naudojamos dujos.

9.3. Ryšių infrastruktūros vystymas

Nežiūrint to, kad Daugų ryšių tinklai yra išvystyti gerai, naujai kuriama informacinė visuomenė reikalauja ir naujo požiūrio į šios infrastruktūros srities vystymą. Šiuo metu vyksta spartus procesas naujų informacinių technologijų diegime ryšių sistemoje. Šis

procesas neaplenkia ir Daugų miesto. Siekiant, kad šiuolaikinės ryšių priemonės būtų prieinamos visiems visuomenės nariams numatoma:

- augant internetinio ryšio priemonių svarbai plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą, leisiantis plačiajuosčio duomenų perdavimo prieigą viešojo sektoriaus institucijoms;
- išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą, įrengti juose viešojo interneto prieigas;
- laidinis ryšys į naujai užstatomas teritorijas turi būti tiesiamas vartotojams ir paslaugų tiekėjams tarpusavyje susitarus.

9.4. Įgyvendinimo prioritetai

9.4.1. Ekoinžinerinės infrastruktūros vystymo prioritetai

Ekoinžinerinės infrastruktūros srityje Daugų miesto bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- rekonstruoti esamus buitinių nuotekų valymo įrenginius planuojamo periodo eigoje;
- plėsti Daugų vandentiekį į naujai statomas ir užstatytas, tačiau vandentiekio tinklų neturinčias teritorijas;
- plėsti lietaus nuotekų tinklą, įrengti naujus išleidėjus bei valymo įrenginius;
- plėsti Daugų buitinių nuotekų surinkimo sistemą, nukreipiant nuotekas į esamus valymo įrenginius;
- buitinių nuotekų tinklai pirmiausia turi būti plečiami naujai užstatomose teritorijose;
- plėsti konteinerinių aikštelių tinklą skirtą atliekų rūšiavimui.

9.4.2. Energetikos infrastruktūros vystymo prioritetai

Energetikos srityje Daugų miesto bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- plėsti esamą elektros energijos paskirstymo tinklą;
- įrengti skirstomojo dujotiekio tinklą į užstatytas ir naujai numatomas užstatyti teritorijas;